

ОШ "Јан Амос Коменски"
Кулпин - Kulpin
ZŠ Jana Amosa Komenského

21472 Kulpin, M. Tita 76
tel./fax: +381-21-2286-013
e-mail: jakkulpin@neobee.net
www.jak.edu.rs

Бр./ ч.:
Дат.:

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ од 2026. до 2030. године

У Кулпину,
Јун 2026. године

САДРЖАЈ

1. Полазне основе рада за израду школског програма	5
2. Општи подаци о школи	9
Историјат школе.....	10
Садашњост	10
3. Назив, врста и трајање програма	14
4. Сврха, циљеви и задаци школског програма	14
5. Недељни и годишњи фонд часова обавезних предмета по разредима и по предметима	16
6. Основни појмови као смернице за реализацију наставе и учења	22
7. Програми обавезних предмета и изборних програма по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање	23
7.1. Начини остваривања програма	27
8. Програм ваннаставних активности ученика	31
8.1. Први циклус.....	32
8.1.1. Програм рада спортске секције	32
8.1.2 Програм рада ликовне секције.....	36
8.1.3. Програм рада секције креативне рукотворине.....	39
8.1.4. Шаховска секција.....	42
8.1.5. Секција млади еколози	44
8.1.6. Енглеска секција	46
8.2. Други циклус	48
8.2.1. Новинарска секција.....	49
8.2.2. Програм рада енглеске секције.....	52
8.2.3. План рада математичке секције.....	55
8.2.4. Програм рада одбојкашке секције.....	56
8.2.5. Програм рада историјске секције	59
8.2.6. Програм рада литерарно - рецитаторске секције.....	61
8.2.7. Програм рада секције мали креативци	64
8.2.8. Програм рада ликовне секције.....	66

8.2.9. Програм рада фото секције	69
8.2.10. Програм рада микробит клуба.....	70
8.2.11. Програм рада техничке секције.....	72
8.2.12. Програм рада секције хор	74
9. Програми слободних наставних активности по разредима, са начинима и поступцима за њихово остваривање	81
10. Програм допунске и додатне наставе	83
Програм припремне наставе	86
Програм рада одељењског старешине	86
Програм рада продуженог боравка	87
11. Програм културних активности школе.....	88
12. Програм школског спорта и спортско- рекреативних активности	90
13. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања, програм спречавања дискриминације и програм превенције других ризичних понашања	94
13.1.Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања	94
13.2. Програм поступања установе у кризним догађајима	105
13.3. Програм спречавања дискриминације у основној школи	113
13.4. Програм превенције ризичних понашања у основној школи	114
14. Програм професионалне оријентације.....	118
15. Програм здравствене заштите	122
17. Програм заштите животне средине.....	126
18. Програм сарадње са локалном самоуправом	127
19. Програм сарадње са породицом	129
20. Програм излета, екскурзија и наставе у природи	132
21. Програм рада школске библиотеке	138
22. Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно васпитни рад.....	140
23. Програм рада тима за међупредметну компетенцију.....	141
24. Програм прилагођавања на школску средину	146
25. Програм безбедности и здравља на раду.....	147
26. Остали садржаји везани за реализацију школског програма	148
26.1. Програм рада ученичког парламента.....	148
26.2. Програм стручног усавршавања наставника.....	149
26.3. Руководећи, стручни и саветодавни органи у установи	151
26.4. Презентовање школе и њених ученика.....	151

27. Школски програм за стицање елементарних знања из српског језика.....	152
28. Програм амбијенталне наставе (1–8. разред)	156
29. Програм транзиције деце из предшколске установе у основну школу, у основној школи и на прелазу у средњу школу.....	162
33.2. План транзиције ученика у нову школу	167
30. Праћење остваривања школског програма	168

1. ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ РАДА ЗА ИЗРАДУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

1. [Закон о основама система образовања и васпитања \("Службени гласник РС", број 88/2017-3, 27/2018-3 \(др. закон\), 27/2018-22 \(др. закон\), 10/2019-5, 06/2020-20, 129/2021-9, 92/2023-332 и 19/2025-6\)](#)
2. [Закон о основном образовању и васпитању \("Службени гласник РС", број 55/2013-3, 101/2017-11, 27/2018-3 \(др.закон\) 10/2019-3, 129/2021-8, 129/2021-9 \(др. закон\), 92/2023 и 19/2025\)](#)
3. [Закон о уџбеницима \("Службени гласник РС", број 27/2018-13, 92/2023-336 и 109/2025-270\)](#)
4. [Правилник о вредновању квалитета рада установа \("Службени гласник РС", бр. 10/2019-81 и 77/2024-50\)](#)
5. [Правилник о стандардима квалитета рада установе \(„Сл. гласник РС“ бр. 14/2018-1 и 1/2024-1\)](#)
6. [Правилник о стандардима образовних постигнућа за крај првог циклуса основног образовања и за крај основног образовања \(“Сл.гласник РС” бр. 104/2024-16\)](#)
7. Правилник о општим стандардима постигнућа – образовни стандарди за крај обавезног образовања (Просветни гласник РС, 5/2010)
8. Правилник о образовним стандардима за крај првог циклуса обавезног образовања за предмете српски језик, математика и природа и друштво (Просветни гласник 5/2011.)
9. Правилник о општим стандардима постигнућа за предмет српски као неметерњи језик за крај првог и другог циклуса основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 55/2017)
10. Правилник о општим стандардима постигнућа за крај основног образовања за страни језик (“Сл. гласник РС”, бр. 78/17)
11. [Правилник о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању \(„Службени гласник РС“ бр. 10/2024-51\)](#)
12. [Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања: \("Службени](#)

[гласник РС", број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 \(исправка\), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1, 1/2026-157\)](#)

13. [Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/2005-1, 15/2006-1 \(др. правилник\), 2/2008-24 \(др. правилник\), 2/2010-1 \(др. правилник\), 3/2011-129 \(др. правилник\), 7/2011-1 \(др. правилник\), 7/2011-7 \(др. правилник\), 1/2013-2, 11/2014-4, 11/2016-263, 11/2016-575 и 12/2018-18\)](#)

14. [Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања \("Сл. гласник РС- Просветни гласник", бр. 10/2004-1, 20/2004-1, 1/2005-81, 3/2006-1, 15/2006-1 \(др. правилник\), 2/2008-24 \(др. правилник\), 2/2010-6, 7/2010-1, 3/2011-124 \(др. правилник\), 7/2011-7 \(др. правилник\), 1/2013-8, 4/2013-181, 14/2013-1, 5/2014-1, 11/2014-1, 11/2016-168, 11/2016-573, 6/2017-5 и 12/2018-9\)](#)

15. [Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1 и 13/2023-457\)](#)

16. [Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", број: 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1 и 13/2023-457\)](#)

17. [Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС – Просветни гласник“, бр. 3/2006-4, 15/2006-1 \(др. правилник\), 2/2008-24 \(др. правилник\), 3/2011-124 \(др. правилник\), 7/2011-1 \(др. правилник\), 7/2011-7 \(др. правилник\), 1/2013-12, 11/2014-8, 11/2016-322, 11/2016-577, 7/2017-1 и 12/2018-27\)](#)

18. [Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1 и 13/2023-458\)](#)

19. [Правилник наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања \("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2007-1, 2/2010-5, 7/2010-9 \(др. правилник\), 3/2011-129 \(др. правилник\), 1/2013-18, 4/2013-177, 11/2016-364, 11/2016-580, 6/2017-7, 8/2017-1, 9/2017-1, 12/2018-36 и 15/2018-77 \(др. правилник\)\)](#)

20. [Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања \(„Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1, 6/2025-7 и 1/2026-219\)](#)

21. [Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", број: 5/2008-1, 3/2011-129 \(др. правилник\), 1/2013-24, 5/2014-3, 5/2014-85, 11/2016-410, 11/2016-582, 3/2018-1, 12/2018-46, 3/2020-4\)](#)
22. [Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања \(„Сл.гласник РС- Просветни гласник“, број: 18/2018-1, 13/2023-469 и 1/2026-339\)](#)
23. [Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања \(“Службени гласник РС – Просветни гласник “, бр. 6/2009-1, 3/2011-129 \(др. правилник\), 8/2013-1, 11/2016-461, 11/2016-584 12/2018-55, 3/2019-189, 12/2019-1, 3/2020-4\)](#)
24. [Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања \("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399 и 6/2025-22\)](#)
25. [Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања \(“Службени гласник РС – Просветни гласник “, бр. 2/2010-13, 3/2011-129 \(др.правилник\), 8/2013-7, 5/2014-85, 11/2016-505, 11/2016-586, 7/2017-12, 12/2018-64, 10/2019-1 и 3/2020-4\)](#)
26. [Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања \("Службеном гласнику РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1 и 6/2025-38\)](#)
27. [Правилник о наставном плану и програму предмета грађанско васпитање \(„Просветни гласник РС“ бр. , 20/04, 2/05, 15/05, 7/07 и 6/08-1\)](#)
28. [Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава \(„Просветни гласник РС“, бр. 23/04, 9/05, 23/04, 5/01 2/08, 7/08\)](#)
29. [Правилник о норми часова непосредног рада са ученицима наставника, стручних сарадника и васпитача у основној школи \(“Сл. гласник РС”, број 2/1992-9, 2/2000-9\)](#)
30. [Правилник о ближим условима организовања целодневне наставе и продуженог боравка \(„Сл.гласник РС- Просветни гласник“, број 77/14\)](#)
31. [Правилник о Протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање \(“Сл. гласник РС”, бр.11/2024-75\)](#)
32. [Правилник о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности \(„Сл. Гласник РС “, бр. 65/2018-12\)](#)
33. [Правилник о ближим критеријумима за препознавање облика дискриминације од стране запосленог, детета, ученика или трећег лица у установи образовања и васпитања \(„Сл. Гласник РС “, бр. 22/2016-49\)](#)

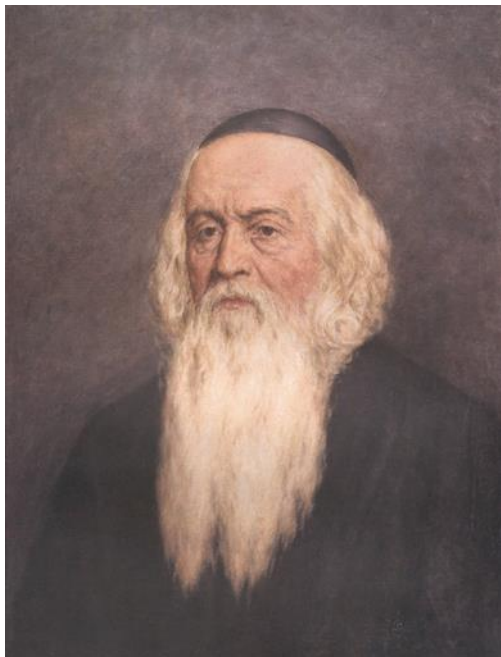
34. [Правилник о обављању друштвено – корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања \(„Сл. Гласник РС“, бр. 10/2024-49\)](#)
35. [Правилник о ближим упуштима за утврђивање права на индивидуални образовни план, његову примену и вредновање \(“Сл. Гласник РС”, бр. 74/2018-58\)](#)
36. [Правилник о додатној образовној, здравственој и социјалној подршци детету, ученику и одраслом \(„Сл. гласник РС”, бр. 80/2018-5\)](#)
37. [Правилник о програму свих облика рада стручних сарадника \(„Сл.гласник РС-Просветни гласник ", бр. 5/2012-1, 6/2021-341 \(др.правилник\)\)](#)
38. Правилник о допунама ПРАВИЛНИКА о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)
39. Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)
40. Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)
41. Правилник о стандардима компетенција за професију наставника и њиховог професионалног развоја ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2011)
- 42..Развојни план
43. Извештаји о самовредновању рада
- 44.Услови рада
45. Образовне потребе ученика, родитеља и локалне заједнице

У изради школског програма узети су у обзир следећи принципи:

- ✓ специфичности услова и рада школе
- ✓ поштовање индивидуалних разлика међу ученицима
- ✓ усмереност на процесе и исходе учења

- ✓ усмереност на развој општих и међупредметних компетенција
- ✓ повезаност између наставних предмета
- ✓ употреба активних метода наставе и учења
- ✓ заснованост на стандардима
- ✓ праћење и вредновање квалитета програма

Јан Амос Коменски

2. ОПШТИ ПОДАЦИ О ШКОЛИ

Назив школе	ОШ „Јан Амос Коменски“
Адреса	М. Тита 76., Кулпин
Контакт подаци школе:	
Телефон/факс	021/2286-013
Званични мејл школе	jakkulpin@gmail.com
Сајт	https://jak.edu.rs/
ПИБ	101871801
МАТИЧНИ БРОЈ	08054126

Име и презиме директора школе	Милина Грњова
Датум оснивања школе	Школа је основана 1951. год
Датум прославе Дана школе	28. март

ИСТОРИЈАТ ШКОЛЕ

Први писани документ о насељу Кулпин датира још из 1345. године. Током векова насеље Кулпин је мењало локације и власнике, да би Повељом Марије Терезије од 10. јула 1745. године насеље Кулпин у власништво добила породица Стратимировић. Убрзо по преузимању власништва, оснива се и прва православна основна школа. Она датира од 1754. године. Већ 1789. године, оснива се и прва словачка школа, при словачкој евангеличкој цркви.

Током историје и развоја школства, кулпинска школа је доживела бројне развојне промене. У складу са реформама школства, кулпинска школа је трајала четири године, па шест година, да би се прва осмогодишња школа формирала 1951. године. Од школске 1960/61 године у кулпинској школи почела је упоредо да се одвија двојезична настава у мешовитим одељењима (V-VIII разр.), тј. и на српском и на словачком језику. Такав вид наставе одвијао се све до 1993. године, када су се формирала одељења посебно на српском, посебно на словачком језику.

До 1983. године није постојала јединствена школска зграда, већ се настава одвијала на више локација, односно постојало је чак шест зграда са по једном или три учионице. Године 1983. изграђена је нова школска зграда која је располагала са десет учионица, једном радионицом и школском кухињом и трпезаријом. При новој згради није постојала фискултурна сала, те се за потребе физичког васпитања адаптирала стара зграда из XVIII века, која је у функцији и данас. Године 1998. почело се са изградњом нове фискултурне сале која је свечано отворена 23. марта 2006. године.

САДАШЊОСТ

Нова фискултурна сала, која је спојена са главном школском зградом, задовољава све педагошке норме за наставу физичког васпитања. Осим терена за колективне спортове, ова сала има простране свлачионице, модерно опремљене, а на спрату се налазе учионице-кабинет за информатику, мултимедијална учионица, библиотека и још једна учионица за потребе изборних предмета.

Опремљеност школе наставним средствима је на високом нивоу, све учионице су реновиране, опремљене новим намештајем, свака учионица има белу таблу, рачунар и пројектор. Школа има и три интерактивне табле. Комплетно су реновирани ђачки тоалети, водоводна и канализациона мрежа, хидрантска мрежа, као и расвета у целој школској згради. Школа конкурише на средства путем пројеката, овим путем финансира се рад

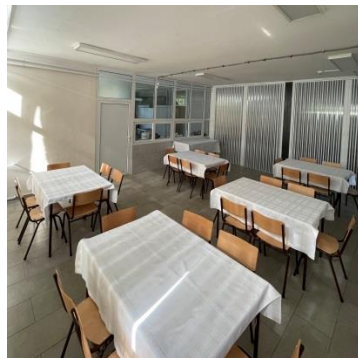
школских новина, рад библиотеке као и појединих слободних активности. Такође, средствима пројеката набавља се дидактички материјал и додатна наставна средства.

Настава се изводи у 12 учионица-кабинета. У саставу школског простора налази се и библиотека, која броји око 10 хиљада наслова. Иако се библиотека налази у оквиру школе она је уједно и сеоска библиотека пошто задовољава потребе средњошколске и студентске омладине у селу, као и осталих мештана Кулпина, који имају приступ библиотечком фонду у време када је библиотека отворена (три пута недељно). Објекат има и 4 канцеларије, 3 се налазе у приземљу, а 1 на спрату. То су канцеларије директора, педагога, секретара, рачуноводственог радника. У приземљу се налази и зборница.

Двориште школе је веома пространо, са обиљем зеленила које се редовно допуњава, кроз учешће у еколошким активностима у сарадњи са Општином Бачки Петровац. У комплексу школског дворишта постоје уређени терени за рукомет и кошарку, као и атлетска стаза. Такође, школа има и две физкултурне сале; једна старијег датума а друга је сасвим нова и задовољава све педагошке нормативе за квалитетно извођење наставе физичког васпитања. Простор за одлагање бициклова је такође заштићен од временских неприлика јаким надстрешницом.

Школа располаже кухињом и трпезаријом где се спрема и сервира ужина за све наше ученике. Техничко особље чини 4 спремачица, 1 домар и 1 куварица.

У школској 2024/2025. години отворена је једна група Продуженог боравка у школи за ученике првог и другог разреда. Додатно је опремљен простор школе (трпезарија, кухиња) за потребе организације рада Продуженог боравка.

У основној школи „Јан Амос Коменски“ у Кулпину настава се изводи на два наставна језика – словачком и српском. У самом селу структура становништва је мешовита, око 80 % је словачке народности а 20 % је Срба. Ова два народа већ више од 250 година живе заједно на овим просторима, негујући међусобну толеранцију.

СПЕЦИФИЧНОСТИ НАШЕ УСТАНОВЕ СУ:

ДВОЈЕЗИЧНОСТ (настава се реализује на)

- **ТИМСКА НАСТАВА**
- **ТЕМАТСКО ПЛАНИРАЊЕ**
- **ПРОЈЕКТНА НАСТАВА**
- **МЕЃУПРЕДМЕТНО ПОВЕЗИВАЊЕ**
- **АМБИЈЕНТАЛНА НАСТАВА**

***Ресурси локалне средине који доприносе успешној реализацији наставног плана и програма**

**УДРУЖЕЊЕ
ВИНОГРАДАРА**

**КАНАЛ ДТД-
УДРУЖЕЊЕ
РИБОЛОВАЦА И
ЛОВАЦА**

***СПОРТСКИ ТЕРЕНИ
ФУДБАЛСКОГ КЛУБА
«КУЛПИН»***

**КУД „ЗВОЛЕН”
КУД
„СТРАТИМИРОВИЋ”**

**УДРУЖЕЊЕ
РОДИТЕЉА И ДЕЦЕ
„ЗАГРЉАЈ”**

УДРУЖЕЊЕ ЖЕНА

**МУЗЕЈСКИ
КОМПЛЕКС**

МОТО

"Пронађимо
јединство у
различитости"

"Vyhľadajme
jednotnosť v
rozličnosti"

МИСИЈА ШКОЛЕ

**Ми смо школа која негује савремену наставу и подстиче позитивне
људске вредности**

ВИЗИЈА ШКОЛЕ

**Желимо да постанемо школа која константно унапређује наставни
процес, негује добре међусобне односе, развија способности и
интересовања ученика.**

**Желимо да постанемо установа која разуме и делује у складу са
потребама свих учесника – деце, родитеља, запослених.**

3. НАЗИВ, ВРСТА И ТРАЈАЊЕ ПРОГРАМА

У школи се реализује **школски програм** основног образовања и васпитања у трајању од 8 година, подељених у два циклуса:

- први, који обухвата узраст од првог до четвртог разреда и
- други, који обухвата узраст од петог до осмог разреда.

У школи се реализује и **индивидуални образовни план** (прилагођавање образовним потребама ученика) и то за:

1. Ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу, ризика од раног напуштања школовања и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању, установа обезбеђује отклањање физичких и комуникацијских препрека, прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

У школи се планирају следећи видови подршке:

- мере индивидуализације
- ИОП 1 – прилагођавање начина рада и услова у којима се изводи образовно-васпитни рад; учење језика на коме се одвија образовно-васпитни рад;
- ИОП 2 – прилагођавање циљева садржаја и начина остваривања програма наставе и учења и исхода образовно-васпитног рада.

2. Ученике који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа, за које установа обезбеђује прилагођавање начина остваривања школског програма и израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана.

У школи се обезбеђују следећи видови подршке:

- мере индивидуализације
- ИОП 3 – проширивање и продубљивање садржаја образовно-васпитног рада за ученике са изузетним способностима.

Настава у школи се одвија на српском језику.

Школски програм се реализује у периоду од четири године, односно од 01. септембра школске 2026/2027 до 2029/2030.

4. СВРХА, ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Сврха Школског програма је омогућавање квалитетног образовања и васпитања, као и стицања потребних знања, вештина, ставова, навика и формирање система вредности ученика који обезбеђује успешно сналажење у животу, уз поштовање етичких интересовања, потреба и интереса, а све у складу са образовним стандардима.

Циљеви Школског програма су:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју детета, ученика и одраслог;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој детета, ученика и одраслог, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) шири обухват деце предшколским васпитањем и образовањем и свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;
- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког детета, ученика и одраслог, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;
- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, међупредметних компетенција и стручних компетенција у складу са захтевима занимања, потребама тржишта рада и развојем савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање позитивних људских вредности;
- 13) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;

17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Школски програм утемељен је на **начелима**:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;
- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.

5. НЕДЕЉНИ И ГОДИШЊИ ФОНД ЧАСОВА ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА ПО РАЗРЕДИМА И ПО ПРЕДМЕТИМА

5.1. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ПРВИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик/Словачки језик 1	5	180	5	180	5	180	5	180
2.	Српски као нематерњи језик 2	2	72	2	72	3	108	3	108
3.	Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
4.	Математика	5	180	5	180	5	180	5	180
5.	Свет око нас	2	72	2	72	-	-	-	-

6.	Природа и друштво	-	-	-	-	2	72	2	72
7.	Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
8.	Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
9.	Дигитални свет	1	36	1	36	1	36	1	36
10.	Физичко и здравствено васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
Укупно: А		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
1.	Верска настава/Грађанско васпитање 3	1	36	1	36	1	36	1	36
2.	Матерњи језик са елементима националне културе 4	2	72	2	72	2	72	2	72
Укупно: Б		1-3*	36-108*	1-3*	108* 36-	1-3*	108* 36-	1-3*	108* 36-
Укупно: А + Б		20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*

1 -Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2 -Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

3- Ученик бира један од понуђених изборних програма.

4 -Ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези. (У нашој школи то су Ромски језик са елементима националне културе, националне заједнице и Словачки језик са елементима националне културе, националне заједнице).

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
		нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	20-22*	720-792*	21-23*	756-828*	21-24*	756-864*	21-24*	756-864*
2.	Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36
3.	Додатна настава							1	36
4.	Настава у природи **	7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње		7-10 дана годишње	

* Број часова за ученике припаднике националних мањина

** Настава у природи организује се у складу са одговарајућим правилником.

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД	ДРУГИ РАЗРЕД	ТРЕЋИ РАЗРЕД	ЧЕТВРТИ РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1	36	1	36
2.	Ваннаставне активности 6	1-2	36-72	1-2	36-72
3.	Екскурзија/Излет	1-3 дана годишње		1-3 дана годишње	

5 - школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта

4.2. ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА ДРУГИ ЦИКЛУС ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	ПЕТИ РАЗРЕД	ШЕСТИ РАЗРЕД
		нед.	год.
1.	Српски језик/Словачки језик 1	5	180
2.	Српски језик као нематерњи 2	3	108
3.	Енглески језик	2	72
4.	Историја	1	36
5.	Географија	1	36
6.	Биологија	2	72
7.	Математика	4	144
8.	Информатика и рачунарство	1	36
9.	Техника и технологија	2	72
10.	Ликовна култура	2	72
11.	Музичка култура	2	72
12.	Физичко и здравствено васпитање	3	108+54(**)

13.	Физика	-	-	2	72
УКУПНО: А	24-27*	918-1026*	25-28*	954-1062*	
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање 3	1	36	1	36
2.	Немачки језик 4	2	72	2	72
3.	Матерњи језик са елементима националне културе	2	72	2	72
УКУПНО: Б	3-5*	108-180*	3-5*	108-180*	
УКУПНО: А + Б	27-30*	1026-1134*	28-31*	1062-1170*	

1 -Назив језика националне мањине у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

2-Реализује се у школама у којима се настава одржава на матерњем језику националне мањине.

*Број часова за ученике припаднике националних мањина

3-Ученик бира један од понуђених наставних предмета и изучава га до краја другог циклуса.

4-Ученик бира страни језик са листе страних језика коју нуди школа у складу са својим кадровским могућностима и изучава га до краја другог циклуса

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети и активности

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ	РАЗРЕД	ШЕСТИ	РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30*	1026 -1134*	28 - 31*	1062 - 1170*
2.	Слободне наставне активности 5	1	36	1	36
3.	Допунска настава	1	36	1	36
4.	Додатна настава	1	36	1	36

5-Школа је дужна да, поред обавезних изборних предмета са листе Б, понуди још најмање четири изборна предмета са листе В, за сваки разред, од којих ученик бира један предмет, према својим склоностима, на почетку школске године

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПЕТИ	РАЗРЕД	ШЕСТИ	РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1*	36	1	36
2.	Ваннаставне активности 6	1	36	1	36
3.	Екскурзије	1 дан	годишње	1 дан	годишње

6-школа реализује ваннаставне активности у области науке, технике, културе, уметности, медија и спорта

Редни број	А. ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ	СЕДМИ	РАЗРЕД	ОСМИ	РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Српски језик/Словачки језик	4	144	4	136
2.	Српски језик као нематерњи 1	3	108	2	68
3.	Енглески језик	2	72	2	68
4.	Историја	2	72	2	68
5.	Географија	2	72	2	68
6.	Биологија	2	72	2	68
7.	Математика	4	144	4	136
8.	Информатика и рачунарство	1	36	1	34
9.	Техника и технологија	2	72	2	68
10.	Ликовна култура	1	36	1	34
11.	Музичка култура	1	36	1	34
12.	Физичко и здравствено васпитање	3	108+54(**)	3	102+51(4)

13.	Физика	2	72	2	68
УКУПНО: А	24-27*	25-28*	918-1026*	25-28*	954-1062*
Ред. број	Б. ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ				
1.	Верска настава/ Грађанско васпитање 2	1	36	1	34
2.	Немачки језик	2	72	2	68
3.	Матерњи језик са елементима националне културе 3	2	72	2	68
УКУПНО: Б	3-5*	3-5*	108- 180*	3-5*	108-180*
УКУПНО: А + Б	27-30*	28-31*	1026-1134*	3-5*	1062-1170*

1 - за ученике који похађају наставу на словачком језику

2 - ученик бира један од понуђених предмета и изучава га до краја циклуса са могућношћу да једанпут промени

3 - ученик припадник националне мањине који слуша наставу на српском језику може да изабере овај програм али није у обавези

**** – Обавезне физичке активности** се реализују у оквиру предмета Физичко и здравствено васпитање

* број часова за ученике који похађају наставу на словачком језику

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни и изборни наставни предмети и активности

Редни број	ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ	РАЗРЕД	ОСМИ	РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Редовна настава	27-30*	1026 -1134*	28 - 31*	1062 - 1170*
2.	Слободне наставне активности 4	1	36	1	34
3.	Допунска настава	1	36	1	4
4.	Додатна настава	1	36	1	36

4-Школа је дужна да, поред обавезних изборних предмета са листе Б, понуди још најмање четири изборна предмета са листе В, за сваки разред, од којих ученик бира један предмет, према својим склоностима, на почетку школске године

Редни број	ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	СЕДМИ	РАЗРЕД	ОСМИ	РАЗРЕД
		нед.	год.	нед.	год.
1.	Час одељенског старешине	1*	36	1	34
2.	Ваннаставне активности 5	1	36	1	34
3.	Екскурзије	2-3 дана	годишње	2-3 дана	годишње

5 – активности: друштвене, уметничке, техничке, хуманитарне, културне и друге

6. ОСНОВНИ ПОЈМОВИ КАО СМЕРНИЦЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Исходи образовања и васпитања су јасни искази о томе шта се од ученика очекује да зна, разуме и да је способан да покаже, односно уради након завршеног одговарајућег нивоа образовања и васпитања.

Образовни стандарди су искази о знањима, вештинама и умењима које ученици треба да стекну до краја првог односно другог нивоа у основном образовању. Стандарди артикулишу најважније захтеве школског учења и наставе и исказују их као исходе видљиве у понашању и расуђивању ученика које је могуће проверити тестирањем или посматрањем.

Кључне компетенције представљају скуп интегрисаних знања, вештина и ставова који су потребни сваком појединцу за лично испуњење и развој, укључивање у друштвени живот и запошљавање.

Кључне компетенције за целоживотно учење су:

- 1) комуникација на матерњем језику;
- 2) комуникација на страном језику;
- 3) математичке, научне и технолошке компетенције;
- 4) дигитална компетенција;
- 5) учење учења;
- 6) друштвене и грађанске компетенције;
- 7) осећај за иницијативу и предузетништво;
- 8) културолошка освешћеност и изражавање.

Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење.

Опште међупредметне компетенције за крај основног образовања и васпитања су:

- 1) компетенција за учење;
- 2) одговорно учешће у демократском друштву;
- 3) естетичка компетенција;
- 4) комуникација;
- 5) одговоран однос према околини;
- 6) одговоран однос према здрављу;
- 7) предузимљивост и оријентација ка предузетништву;
- 8) рад са подацима и информацијама;
- 9) решавање проблема;
- 10) сарадња;
- 11) дигитална компетенција

7. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

7.1. ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ ПРЕДМЕТА И ИЗБОРНИХ ПРОГРАМА ПО РАЗРЕДИМА

Програми наставе и учења за све обавезне, изборне предмете и слободне наставне активности, са циљевима, исходима, садржајима, као и начинима и поступцима остваривања дати су, по разредима и предметима, у прилозима Школског програма. Ови

програми су урађени на основу важећих Правилника који су наведени у уводном делу Школског програма. Хоризонтална и вертикална повезаност видљива је у међупредметном повезивању које планирају наставници у оквиру свог предмета, развоју међупредметних компетенција, кроз планирање и реализацију заједничких угледних часова, тематских часова и тематских дана.

Праћење и вредновање ученичких постигнућа обухвата низ заједничких метода које се примењују у свим наставним предметима, уз уважавање њихових специфичности. На самом почетку школске године, спроводи се **иницијално тестирање** које се заснива на исходима и садржајима из претходног разреда, са циљем утврђивања почетног нивоа знања ученика.

Током наставне године, вредновање се организује кроз два основна облика:

Формативно оцењивање које представља редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, као и праћење владања ученика. Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру предмета, изборних програма, активности, предузете активности од стране наставника за унапређивање постигнућа ученика, процена њихове делотворности и јасне и конкретне препоруке за даље напредовање. Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника, у електронском и/или писаном облику, у складу са овим правилником и најчешће се односе на редовно праћење напретка постигнућа ученика, начин како учи, степен самосталности у раду, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и друге податке о ученику битне за праћење.

Сумативно оцењивање које представља вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем у првом разреду су описне и на крају полугодишта, односно школске године исказују се као напредовање ученика у остваривању исхода, ангажовање и препорука. Описна оцена садржи повратну информацију за ученике и родитеље и пружа јасно упутство како да се унапреди рад ученика. Оцене добијене сумативним оцењивањем у осталим разредима су, по правилу, бројчане. Сумативне оцене се евидентирају у прописаној евиденцији о образовно-васпитном раду, у електронском и/или писаном облику и у педагошкој документацији.

У табели испод је дат приказ употребе правилника по разредима, на основу којих се креирају годишњи и оперативни планове (основни текст, измене и допуне правилника), као и припреме за рад и на основу којих наставници/ учитељице прате и вреднују постигнућа ученика.

ЦИКЛУС	НАЗИВ ПРАВИЛНИКА И ЛИНК
--------	-------------------------

ПРВИ ЦИКЛУС	<u>Правилник о плану наставе и учења за први циклус основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за први разред основног образовања и васпитања: ("Службени гласник РС", број 10/2017-1, 12/2018-1, 15/2018-1, 18/2018-1, 1/2019-18, 2/2020-1, 16/2022-1, 1/2023-79 (исправка), 13/2023-455, 14/2023-383, 11/2024-1, 1/2026-157)</u>
	<u>Правилник о наставном плану за први, други, трећи и четврти разред основног образовања и васпитања и наставном програму за трећи разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 1/2005-1, 15/2006-1 (др. правилник), 2/2008-24 (др. правилник), 2/2010-1 (др. правилник), 3/2011-129 (др. правилник), 7/2011-1 (др. правилник), 7/2011-7 (др. правилник), 1/2013-2, 11/2014-4, 11/2016-263, 11/2016-575 и 12/2018-18)</u>
	<u>Правилник о наставном плану и програму за први и други разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС- Просветни гласник", бр. 10/2004-1, 20/2004-1, 1/2005-81, 3/2006-1, 15/2006-1 (др. правилник), 2/2008-24 (др. правилник), 2/2010-6, 7/2010-1, 3/2011-124 (др. правилник), 7/2011-7 (др. правилник), 1/2013-8, 4/2013-181, 14/2013-1, 5/2014-1, 11/2014-1, 11/2016-168, 11/2016-573, 6/2017-5 и 12/2018-9)</u>
	<u>Правилник о програму наставе и учења за други разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број 16/2018-47, 3/2019-1, 5/2021-1 и 13/2023-457)</u>
	<u>Правилник о програму наставе и учења за трећи разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број: 5/2019-6, 1/2020-1, 6/2020-1, 7/2022-1 и 13/2023-457)</u>
	<u>Правилник о наставном програму за четврти разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС – Просветни гласник", бр. 3/2006-4, 15/2006-1 (др. правилник), 2/2008-24 (др. правилник), 3/2011-124 (др. правилник), 7/2011-1 (др. правилник), 7/2011-7 (др. правилник), 1/2013-12, 11/2014-8, 11/2016-322, 11/2016-577, 7/2017-1 и 12/2018-27)</u>
	<u>Правилник о програму наставе и учења за четврти разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-1, 6/2020-20, 7/2021-671, 1/2023-1 и 13/2023-458)</u>

ДРУГИ ЦИКЛУС	<u>Правилник наставном плану за други циклус основног образовања и васпитања и наставном програму за пети разред основног образовања и васпитања ("Сл. гласник РС - Просветни гласник", бр. 6/2007-1, 2/2010-5, 7/2010-9 (др.правилник), 3/2011-129 (др.правилник), 1/2013-18, 4/2013-177, 11/2016-364, 11/2016-580, 6/2017-7, 8/2017-1, 9/2017-1, 12/2018-36 и 15/2018-77 (др. правилник))</u>
	<u>Правилника о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања („Службени гласник РС – Просветни гласник“, број 15/2018-77, 18/2018-1, 3/2019-83, 3/2020-3, 6/2020-94, 17/2021-1, 16/2022-1, 13/2023-458, 14/2023-384, 3/2024-1, 6/2025-7 и 1/2026-219)</u>
	<u>Правилник о наставном програму за шести разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", број: 5/2008-1, 3/2011-129 (др. правилник), 1/2013-24, 5/2014-3, 5/2014-85, 11/2016-410, 11/2016-582, 3/2018-1, 12/2018-46, 3/2020-4)</u>
	<u>Правилник о плану наставе и учења за седми и осми разред основног образовања и васпитања („Сл.гласник РС- Просветни гласник“, број: 18/2018-1, 13/2023-469 и 1/2026-339)</u>
	<u>Правилник о наставном програму за седми разред основног образовања и васпитања (“Службени гласник РС – Просветни гласник “, бр. 6/2009-1, 3/2011-129 (др. правилник), 8/2013-1, 11/2016-461, 11/2016-584 12/2018-55, 3/2019-189, 12/2019-1, 3/2020-4)</u> <u>Правилник о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС - Просветни гласник", бр. 5/2019-61, 1/2020-60, 6/2020-99, 8/2020-597, 5/2021-4, 17/2021-42, 16/2022-2, 13/2023-460, 14/2023-399 и 6/2025-22)</u>
	<u>Правилник о наставном програму за осми разред основног образовања и васпитања (“Службени гласник РС – Просветни гласник “, бр. 2/2010-13, 3/2011-129 (др.правилник), 8/2013-7, 5/2014-85, 11/2016-505, 11/2016-586, 7/2017-12, 12/2018-64, 10/2019-1 и 3/2020-4)</u>

	<u>Правилник о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања ("Службеном гласнику РС - Просветни гласник", бр. 11/2019-61, 2/2020-6, 6/2020-118, 5/2021-8, 17/2021-58, 16/2022-2, 13/2023-470, 14/2023-407, 4/2024-1 и 6/2025-38)</u> <u>Правилник о наставном плану и програму предмета грађанско васпитање („Просветни гласник РС“ бр. , 20/04, 2/05, 15/05, 7/07 и 6/08-1)</u> <u>Правилник о наставном плану и програму предмета верска настава („Просветни гласник РС“, бр. 23/04, 9/05, 23/04, 5/01 2/08, 7/08)</u>
--	--

7.1. НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА

Програми наставе и учења су оријентисани на процес и исходе учења **ради развијања функционалних знања**. То значи да је **фокус на исходима, а не на садржајима**, као и на активностима ученика/наставника, а не на реализацији садржаја. У том смислу, **садржаји**, било да су обавезни или препоручени, **су само средство преко кога се достижу исходи**. Овакав приступ ставља **ученика у центар** - његове развојне и образовне потребе, интереси и интересовања, то јест његов интелектуални, физички, емотивни, социјални, морални и естетски развој.

ПЛАНИРАЊЕ

Наставни програм оријентисан на исходе наставнику даје већу слободу у креирању и осмишљавању наставе и учења. Улога наставника јесте да дати програм прилагоди, имајући у виду састав одељења и карактеристике ученика. Полазећи од датих исхода и садржаја, наставник најпре креира свој годишњи, тј. глобални план рада, из кога ће касније развијати своје оперативне планове. Исходи дефинисани по областима олакшавају наставнику даљу операционализацију исхода на нивоу конкретних наставних јединица. Од наставника се очекује да за сваку наставну јединицу, у фази планирања и писања припреме за час, дефинише исходе на три нивоа:

1. оне које би сви ученици требало да достигну,
2. оне које би већина ученика требало да достигне и
3. оне које могу само неки ученици да достигну.

На овај начин постиже се индиректна веза са стандардима на три нивоа постигнућа ученика. Током планирања треба, такође, имати у виду да се неки исходи остварују брже и лакше, али је за већину исхода потребно више времена, више различитих активности и рад на различитим садржајима. Поред тога што ученике треба да оспособи за коришћење

учбеника, као једног од извора знања, наставник треба ученике да упозна и са начинима и облицима употребе других извора сазнавања.

Планирање наставе ради остваривања **Програма наставе и учења** базира се на примени:

1. Образовних стандарда за крај првог, односно другог циклуса образовања и васпитања,
2. Општих и међупредметних компетенција и
3. Образовних предметних исхода за појединачне разреде.

Планирање је један од најважнијих сегмената рада наставника јер условљава примену образовних исхода у целокупном процесу учења и подучавања. Оно подразумева три нивоа општости:

- Глобално (годишње) планирање,
- Оперативно (тематско, месечно, по областима) планирање и
- Дневно планирање – припреме за час

Глобално (годишње) планирање врши се на почетку школске године и обухвата:

а) планирање наставе:

- распоређивање наставних тема/области,
- број предвиђених часова по теми

б) планирање додатне, допунске, припремне наставе, секција и осталих облика образовно-васпитнограда.

Оперативно планирање обухвата дидактичко-методичку разраду наставних тема на наставне јединице, а ради се за месец или тему. Наставник бира начин оперативног планирања.

Оперативни план рада може да садржи следеће рубрике:

- а) исходе
- б) називе наставних јединица
- в) наставна средства
- г) евалуацију
- д) напомене (посебне специфичности)

Тематско планирање

Једном у току године (а по жељи и више пута или у зависности од потреба и ситуација у току рада) организује се и тематско планирање на нивоу школе (актива, већа, тимова или

из неке сарадње...) када се око изабране теме увезују садржаји из различитих предмета и у млађем и у старијем узрасту. Тему бира педагошки колегијум. У тематском планирању учествују и учитељи и наставници, а врло често је педагог школе иницијатор реализације овакве наставе. Циљ и тежња кадра школе је да се у свакодневној настави планира и ради тематски.

Тематско планирање може бити једнодневно и вишедневно (недељу дана, две недеље, месец дана). У избору тема полази се од дечијих интересовања, али и од садржаја предмета. У млађим разредима тема се најчешће бира из предмета свет око нас, односно природа и друштво, као и српског и словачког језика тесе повезују садржаји из осталих предмета и увежбавају оба језика. На овај начин се постиже функционално повезивање знања и вештина ученика.

Пројектна настава

Пројектна настава је **проблемски** и **истраживачки** усмерена настава, поткрепљена ученичким истраживачким радовима. То је модел наставе организован око **пројекта**. **Резултат** пројекта је **продукт** који има јасну **употребну и/или васпитну вредност**. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења. У складу је са општим исходима образовања и васпитања и у функцији је когнитивног, афективног и социјалног развоја ученика.

Овај облик рада омогућава да сви наставни предмети буду смислено међусобно повезани и доведени у везу са свакодневним животом ученика. На тај начин се разуме сврха онога шта се учи, функционално се повезују знања, вештине и искуства, као и мотивација ученика.

Наставници ће планирати реализацију пројектне наставе према плану наставе. Сваки наставник ће реализовати бар један пројекат у току школске године.

Теме за пројекат наставници бирају заједно са ученицима и оне треба да одражавају ученичка интересовања.

Настава код куће

Школа пружа подршку и ученицима чији родитељи су се определили за наставу код куће, ученицима који су на дужем болничком лечењу често изостају са наставе.

Подршка овим ученицима огледа се у прављењу плана подршке који садржи програм учења и очекиване исходе, списак уџбеника и других извора које ученик може да користи у учењу, време и начин провере знања и термине консултација са наставницима.

* Сви планови (глобални, оперативни, тематски, пројектни) се постављају у Ес дневник.

Дневно планирање - припрема за час

Припрема за час подразумева израду писане припреме која представља дидактичко методичко структурирање часа. Наставници се редовно припремају за наставу водећи рачуна о избору садржаја, метода, облика и средстава за рад. Припремање за час треба да буде засновано на уважавању различитости код ученика у погледу његовог знања, искуства и способности, укључујући и ученике којима је потребна додатна подршка. За припремање наставници користе стручну литературу, интернет и друге изворе. Припрема за час треба да садржи:

- дефинисање циља часа;
- конкретизацију исхода у односу на циљ часа;
- планирање активности ученика и наставника у односу на исходе;
- осмишљавање начина провере остварености исхода;
- избор наставних стратегија, метода и поступака учења и подучавања (водећи рачуна о предзнању, тј. искуству ученика, које ће ученицима омогућити да савладају знања и вештине предвиђене дефинисаним исходима)

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Праћење и вредновање односи се на:

- праћење и вредновање процеса учења
- праћење и вредновање постигнућа учења
- праћење и вредновање сопственог рада

Праћење и вредновање процеса наставе и учења је део планирања наставе и учења и прожима све активности у остваривању наставе.

Праћење и вредновање постигнућа ученика је подршка напредовању ученика и један од фактора мотивације ученика за учење и образовање уопште. Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Наставници треба да прате и оцењују и процес и продукте учења, да не вреднују само резултат, већ и процес напредовања ученика.

Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација мора да буде конкретна и усмерена на активност.

Исходи и ученику дају јасну слику шта се од њега очекује и омогућавају му да **прати** споствени напредак у учењу.

Наставници треба да континуирано процењују своје професионалне компетенције, а онда у складу са тим да планирају своје стручно усавршавање. Наставници воде портфолио о свом професионалном развоју.

8. ПРОГРАМ ВАННАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ УЧЕНИКА

ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ

Ваннаставне активности су облик активности које школа планира, организује, остварује и вреднује ради достизања циљева образовања и васпитања и развоја компетенција, а које ученици самостално и добровољно бирају. Оне су прилика да се ученици, без притиска оцена, додатно образују и развијају. Због своје форме оне пружају наставницима могућност да упознају и задовоље потребе и интересовања ученика, али и више од тога да побуде њихова интересовања.

Ваннаставне активности су „огледало школе“ и поуздан показатељ квалитета установе.

Принципи ваннаставних активности:

Ради осигурања квалитета ваннаставних активности потребно је, приликом планирања и остваривања ваннаставних активности, придржавати се правила која се могу назвати и принципима. Програми ваннаставних активности треба да буду:

-СВЕОБУХВАТНИ – односе се на све ученике независно од школског успеха, пола, материјалног статуса, оцене из владања и треба да допринесу бољој укључености и прихваћености ученика без сегрегације. Ту се мисли и на ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом, као и на даровите ученике.

-ИНТЕГРАЛНИ – саставни су део школског живота, видљиви су у школским документима, распореду рада школе, холу школе, ФБ страници школе, сајту школе.

-КОНТИНУИРАНИ – у складу са бројем часова предвиђеним за ту ваннаставну активност остварују се континуирано, а не само поводом неких датума, јубилеја, прослава. То не значи нужно да ће ученици сваке недеље имати час ваннаставних активности већ се планирањем активности планира и начин и динамика реализације.

-ПРИЛАГОДЉИВИ – не понављају се стално исти програми, (нису анахрони), креирају се нови који могу бити слични али су прилагођени новом контексту, новим генерацијама, новим технологијама. Ученици могу да учествују у њиховом креирању и планирању што омогућава да увек буду прилагођени њиховим потребама.

-РАЗНОВРСНИ – задовољавају различите потребе и интересовања ученика. Разноврсни су по форми, садржају и начину остваривања.

-ФЛЕКСИБИЛНИ – што се препознаје у различитим сегментима као што су: динамика рада - јер не мора да буде сваке недеље једнак број часова; број наставника - јер неку ваннаставну активност могу да остварују два или више наставника; место остваривања - може бити у учионици, дворишту или негде ван школе уз сагласност родитеља; састав ученика - могу бити ученици једног одељења, разреда, више разреда; спољни сарадници - могу бити родитељи, баке, деке, бивши ученици, угледни појединци, представници институција.

Први циклус основног образовања и васпитања (од I до IV разреда основне школе)

Тежиште ваннаставних активности у овом периоду је на социјализацији, психомоторном развоју ученика, упознавању сопствених мисли и осећања и њиховом изражавању (посебно креативном), упознавању окружења по моделу предмета Свет око нас (од познатог ка мање познатом, од локалног ка глобалном). Доминирају активности које се остварују кроз игру, покрет и креативне захтеве. Ваннаставне активности се спроводе уз значајну помоћ и подршку наставника.

У првом циклусу образовања и васпитања ваннаставне активности које могу бити реализоване у нашој школи су:

8.1. ПРВИ ЦИКЛУС

НАЗИВ СЕКЦИЈЕ	Годишњи фонд часова
1. Спортска секција	36
2. Ликовна секција	36
3. Секција Креативне рукотворине	36
4. Шаховска секција	36
5. Секција Млади еколози	36
6. Енглеска секција	36

8.1.1. ПРОГРАМ РАДА СПОРТСКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Јана Шрамкова, Весна Лекар
- **Циљна група (разреди):** 1.- 4. разреда

- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** уторак 6. час ; физкултурна сала, спортски терени, школско двориште, парк

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:**
 - Развијање љубави према спорту и физичкој активности
 - Подстицање здравих животних навика и тимског духа
 - Побољшање основних моторичких способности ученика (снага, брзина, издржљивост, координација)
 - Упознавање са правилима основних спортских игара
 - Неговање фер-плеја, дисциплине и међусобног поштовања

Оперативни задаци:

- Учествовање ученика у различитим спортским играма и такмичењима
- Систематски рад на развијању физичке спремности
- Организовање рекреативних активности и игара на отвореном
- Промоција спорта

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- Повећава ниво физичке спремности
- усваја основна правила спортских игара
- Развија такмичарски али и другарски дух
- Ствара основе за активно и здраво одрастање

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и	Разговор,	Познаје циљеве и задатке

	договор о раду.	фронтално	
ОКТ.	. Вежбе обликовања Спортске игре – фудбал, кошарка, одбојка (прилагођене верзије)	Демонстрација и практично ивођење Групни и тимски рад	Правилно држање тела и развијање моторичких способности Неговање фер-плеја, дисциплине и међусобног поштовања
НОВ.	.Вежбе обликовања Штафетне игре брзине и спретности Спортске игре – фудбал, кошарка, одбојка	Демонстрација и практично ивођење Групни и тимски рад	Побољшање основних моторичких способности ученика (снага, брзина, издржљивост, координација) Усвајање елемената спорта, Поштује правила игре
ДЕЦ.	Вежбе снаге, брзине, спретности, издржљивости и савладавања препрека кроз припремљене полигоне. Елементарне игре по избору ученика.	Вежбање кроз игру и такмичење	Деца усвајају основна правила спортских игара Развија такмичарски и другарски дух
ЈАН.	Атлетске дисциплине у складу са узрастом: Дизање и ношење предмета на различите начине Бацање лоптице удаљ и у циљ	Практично ивођење Појединачно усавршавање кроз задете задатке Групни рад	Побољшање основних моторичких способности ученика - спретност, брзина, издржљивост, координација
ФЕБ.	Вежбе обликовања Такмичење: Између две ватре	Вежбање кроз игру и такмичење	Правилно држање тела и развијање моторичких способности

			Поштује правила игре навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа
МАРТ	Спортске игре – фудбал, кошарка, одбојка Спортске активности: спортски дан	Практично ивођење Групни и тимски рад	Усваја елемената спортова, Поштује правила игре Развија такмичарски и другарски дух Навија и бодри учеснике у игри на начин који никога не вређа
АПРИЛ	Рекреативно – спортске активности – шетње Атлетске дисциплине – трчање у природи на различите начине	Практично ивођење	Ствара основе за активно и здрави одрастање Трчи у природи на различите начине Повеже ходање и трчање са позитивним утицајем на здравље
МАЈ	Игре спретности и полигони – такмичарског и рекреативног типа	Вежбање кроз игру и такмичење	Успешно савладава полигон препрека
ЈУН	Евалуација и презентација резултата.	Разговор	Критички процењује свој напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** спортски реквизити
- **Литература:** Приручници за физичко и здравствено васпитање

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Ученик користи усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу
- Ученик вреднује свој успех у вежбању и износи мишљење како је похађање спортске секције утицало на њега

- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.
- Вођење евиденције долазака, праћење залагања ученика и уложен труд.

8.1.2 ПРОГРАМ РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Ана Коруниакова, Татјана Ковачова
- **Циљна група (разреди):** 1.- 4. разред
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** уторак, 6. час; учионица, летња учионица

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ: развој креативности, визуелно описмењавање, естетско васпитање, социјализација, самопоуздање

Оперативни задаци:

- **УПОЗНАВАЊЕ ТЕХНИКА:** савладавање рада са различитим материјалима (темпера, акварел, графика, глина, дигитални алати)
- **ОПАЖАЊЕ ПРИРОДЕ:** развијање способности уочавања облика, текстура, светлости и сенке у окружењу
- **УРЕЂЕЊЕ ПРОСТОРА:** активно учествовање у естетском обликовању школског ентеријера
- **ПРИПРЕМА ЗА КОНКУРСЕ:** мотивисање талентованих ученика за учешће на локалним или међународним такмичењима
- **ПОСЕТА ИЗЛОЖБАМА:** одлазак у музеје и галерије ради непосредног сусрета са уметничким делима
- **ЕКОЛОШКА СВЕСТ:** коришћење рециклираног материјала у уметничком процесу ради развијања еколошке одговорности

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

1. Самостално користи технике и суверено влада основним техникама (напр.акварел, колаж,..) и правилно одржава прибор.
2. Комбинује материјале: креативно спаја различите материјале ради постизања жељене текстуре и визуелног ефекта.
3. Реализује идеју: успешно преводи апстрактну замисао или скицу у готов ликовни рад.
4. Примењује перспективу: правилно користи правила пропорције и просторног планирања на дводимензионалној површини.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Теме Облици и методе	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање групе и договор о раду.	Ја као уметник Разговор Практичан рад	Познаје циљеве и своја задужења. Уме да користи линију, разликује скицу од цртежа.
ОКТ.	Боја и јесењи мотиви: истраживање и мешање топлих и хладних боја	Плодови јесени Практичан рад	Самостално меша примарне боје да би добио секундарне и терцијалне.
НОВ.	Текстура: ритам и понављање	Практичан рад	Разуме принцип умножавања уметничких дела (штампа).
ДЕЦ.	Примењена уметност и празници: израда употребних предмета; декорација школе	Зимска чаролија (честитке, украси, маске) Практичан рад	Трансформација неупотребљивих материјала у уметнички предмет.
ЈАН.	Форма, простор: савладавање масе, простора и волумена	Фигура у простору Замишљено биће Практичан рад	Развија тактилни осећај и разуман однос масе и шупљине у простору.

ФЕБ.	Дизајн и илустрација: спој текста и слике	Мој стрип Илустрација омиљене књиге Практичан рад	Способан је да визуализује причу кроз слике, користи перспективу.
МАРТ	Светлост и сенка: студија мртве природе, уочавање извора светлости	Игра светлости на предметима Практичан рад	Прецизно уочава и преноси пропорције, користи сенчење, разуме утицај светла.
АПРИЛ	Велики формати и тимски рад : заједнички пројекат	Зидна слика на папиру Практичан рад	Уме да прилагоди свој стил стилу групе, развија вештину преговарања.
МАЈ	Слободна тема и припрема изложбе: рад на радовима по слободном избору	Слободна тема Практичан рад	Самостално селекује радове за изложбу, описује сопствени напредак.
ЈУН	Финална изложба и евалуација	Изложба, додела похвала	Јавна презентација рада секције.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

*ПРОСТОРНИ И ТЕХНИЧКИ РЕСУРСИ: ликовни кабинет, подлоге, изложбени простор (панели, витрине, рамови за презентацију радова), складишни простор (ормари и полице за одлагање прибора и недовршених радова)

*МАТЕРИЈАЛНА СРЕДСТВА: папири, сликарски материјал, прибор за цртање, вајарски материјал, помоћна средства (четкице, лепак, селотејп, маказе, лењири, посуде за воду,...)

*ДИГИТАЛНИ И АУДИО-ВИЗУЕЛНИ РЕСУРСИ: рачунар и пројектор, графичке табле, фотоапарат

*ЕКОЛОШКИ РЕСУРСИ: рециклажни материјал (старе новине, пластичне чаше, чепови, тканине), лишће, песак,...

*ЛИТЕРАТУРА: енциклопедије, уметнички часописи, монографије, приступ онлајн галеријама

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Учешће ученика (присуство и континуитет активно ангажовање, сарадња, презентација)
- Портфолио ученика
- Јавне презентације - изложбе (школске - поводом Дана школе, празника, тематске недеље)
- Конкурси (учешће на општинским, републичким или међународним конкурсима)
- Награде и похвале
- Самовредновање (разговор, упитник, "ЗИД УСПЕХА" - кутак где се истичу радови који су показали највећи труд)

8.1.3. ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ КРЕАТИВНЕ РУКОТВОРИНЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Руководилац секције: Сабина Бађонски

Циљна група (разреди): 1.- 4. разред

Фонд часова: 36 часова годишње (1 час недељно)

Време и место одржавања: петак, 6. час; учионица, летња учионица

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Циљеви креативних радионица за децу:

1. Подстицање креативности и маште – развијање способности да деца стварају нова решења, идеје и изразе кроз уметничке и стваралачке активности.
2. Развој моторике и координације – кроз цртање, моделовање, сечење, лепљење и друге активности јачају се фина и крупна моторика.<sup>[P]
[SEP]</sup>
3. Развијање социјалних вештина – уче да сарађују, деле материјале, поштују туђе идеје и раде у тиму.<sup>[P]
[SEP]</sup>
4. Подстицање самопоуздања – кроз излагање својих радова и добијање подршке развијају осећај постигнућа.
5. Учење кроз игру – деца спонтано стичу нова знања о бојама, облицима, материјалима, култури и уметности.<sup>[P]
[SEP]</sup>
6. Развијање способности концентрације и стрпљења – уче да прате процес рада и доводе задатке до краја.<sup>[P]
[SEP]</sup>
7. Изражавање емоција и мисли – кроз ликовне и драмске форме деца уче да изразе осећања на ненасиљан и креативан начин.

Задаци креативних радионица:

1. Организовати активности које подстичу експериментисање различитим техникама (сликање, колаж, глина, рециклажни материјали).<sup>[P]
[SEP]</sup>
2. Обезбедити безбедно и подстицајно окружење где се деца осећају слободно да изразе идеје.
3. Прилагодити задатке узрасту и способностима деце.<sup>[P]
[SEP]</sup>
4. Подстицати тимски рад кроз заједничке пројекте.
5. Омогућити сваком детету да прикаже свој рад и добије позитивну повратну информацију.<sup>[P]
[SEP]</sup>
6. Укључити игру и музику ради одржавања пажње и мотивације.<sup>[P]
[SEP]</sup>
7. Повезати теме радионица са свакодневним животом, природом и културним садржајима (нпр. празници, годишња доба, еколошке теме).

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- развија креативност и машту кроз израду различитих рукотворина;
- примењује различите технике рада (сечење, лепљење, савијање, бојење, моделирање);
- правилно користити и одржава прибор и материјале за рад;
- развија фину моторику и координацију покрета;
- испољава стрпљење, прецизност и упорност у раду;
- препознаје и користити различите врсте материјала (папир, картон, текстил, природни материјали, рециклажни материјал);
- развија естетски осећај и способност украшавања предмета;
- сарађује са другим ученицима у групном раду;
- изражава своје идеје и осећања кроз креативне радове;
- развија свест о значају рециклаже и поновне употребе материјала;
- представи и образложи своје радове пред другима.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
Септембар	Упознавање са материјалима и прибором	демонстрација, разговор, практичан рад	Ученик препознаје и правилно користи основни прибор и материјале
Октобар	Рад са папиром (савијање, лепљење, сечење)	демонстрација, вежбање, моделовање	Ученик примењује основне технике рада са папиром
Новембар	Израда украса од	истраживачка метода,	Ученик користи природне

	природних материјала	практичан рад	материјале за израду креативних радова
Децембар	Сезонски и празнични украси	практичан рад, креативна радионица	Ученик израђује тематске радове и развија естетски осећај
Јануар	Рад са рециклажним материјалима	проблемска настава, практичан рад	Ученик развија свест о рециклажи и креативно користи отпадни материјал
Фебруар	Моделирање	демонстрација, практичан рад	Ученик обликује предмете користећи технике моделирања
Март	Рад са текстилом	демонстрација, вежбање	Ученик користи једноставне технике рада са тканином и концем
Април	Украсавање предмета	демонстрација, практичан рад	Ученик примењује различите технике декорације
Мај	Колективни рад (заједнички пројекат)	пројектна метода, сарадничко учење	Ученик сарађује са другима у изради заједничког рада
Јун	Изложба радова и презентација	разговор, презентација	Ученик представља свој рад и вреднује радове других

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

Ресурси:

- учионица или креативни кутак прилагођен за практичан рад;
- стручна литература (књиге, приручници за рукотворине);
- интернет ресурси (едукативни сајтови, видео туторијали);
- примери готових радова (узорци, модели);
- сарадња са наставницима, родитељима и локалном заједницом;
- изложбени простор (панои, витрине у школи).

Средства за рад:

- папир (бели, у боји, картон, креп папир, хамер);
- маказе (прилагођене узрасту), лепак (у стик, течни), селотејп;
- боје (водене, темпера, дрвене, фломастери, пастеле);
- четкице, сунђери, посуде за воду;
- пластилин, глина, тесто за моделирање;

- текстил (парчићи тканине, филц, конач, вуна);
- природни материјали (лишће, гранчице, семенке, шишарке);
- рециклажни материјали (пластичне флаше, картонске кутије, ролне папира);
- украсни материјал (шљокице, перлице, траке, дугмад);
- алати (лењир, оловка, бушилица за папир, калупи).

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

Праћење напредовања ученика врши се континуирано током рада кроз:

- посматрање ангажовања и учешћа у активностима;
- праћење развоја вештина (прецизност, креативност, самосталност);
- увид у израђене радове и напредак у односу на претходне радове;
- разговор са ученицима о процесу рада и идејама;
- праћење сарадње и односа према раду и другим ученицима.

Начини вредновања

- формативно вредновање (током процеса рада, без бројчаног оцењивања);
- усмена повратна информација и подстицај;
- самовредновање ученика (шта су научили, шта им је било тешко/занимљиво);
- вршњачко вредновање (коментарисање радова на подстицајан начин);
- портфолио ученичких радова (сакупљени радови током године).

Критеријуми вредновања

- креативност и оригиналност;
- примена различитих техника;
- уредност и прецизност;
- самосталност у раду;
- ангажовање и истрајност;
- сарадња и тимски рад.

8.1.4. ШАХОВСКА СЕКЦИЈА

Разред: I - VIII

Циљеви наставе шаха:

Циљ наставе шаха је да ученици овладају основним законитостима и принципима шаховске игре ради формирања њихових радних навика, савесности, истрајности, упорности, уредности, радозналости, креативности, оригиналности и спремности на сарадњу уз уважавање туђег мишљења и начела лепог понашања, а нарочито да код

ученика и ученица изгради културу рада, да се рад обавља у одређено време у предвиђеном радном простору, као и да се развија свесна потреба да се започети посао доврши до краја.

Задаци наставе шаха су:

- развијање интересовања за шаховску игру код ученика
- стицање сазнања да процес учења у школским условима може да се реализује у форми игре (шаха)
- стимулисање маште, креативности и радозналости током учења шаха
- стицање основних знања о шаху и уочавање сличности са животом
- оспособљавање ученика за логичко размишљање током учења шаха
- развијање потребе за самосталним доношењем одлука кроз играње шаха
- развијање свести о сопственом напредовању и јачање мотивације за даље учење шаха
- развијање начела фер-плеја и уважавања туђег мишљења учешће на шаховским такмичењима

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

Когнитивни исходи

- Бољи фокус: Дужа концентрација на задацима.
- Логичко размишљање: Уочавање узрочно-последичних веза.
- Просторна оријентација: Лакше сналажење у простору и на мрежи.
- Стратешко планирање: Предвиђање неколико корака унапред.
- Решавање проблема: Проналажење креативних решења у кризним ситуацијама.

Социо-емоционални исходи

- Прихватање пораза: Развијање отпорности на неуспех.
- Поштовање противника: Поштовање правила игре и фер-плеја.
- Самоконтрола: Размишљање пре повлачења потеза.
- Самопоуздање: Вера у сопствене интелектуалне способности.
- Доношење одлука: Преузимање одговорности за своје изборе.

Специфична шаховска знања

- Познавање табле: Идентификација поља, линија, дијагонала и редова.
- Кретање фигура: Правилно померање свих шаховских фигура.
- Вредност фигура: Разумевање релативне снаге сваке фигуре.
- Шаховски запис: Способност читања и записивања партије.
- Тактички мотиви: Препознавање двоструког удара, везивања и откривеног шаха.
- Завршнице: Извођење основних матова (нпр. са две даме или топом).

РЕСУРСИ И СРЕДСТВА ЗА РАД.

Материјална средства (Опрема)

- Шаховске гарнитуре: Стандардне такмичарске табле и фигуре (најбоље пластичне због трајности).
- Демонстрациона табла: Велика магнетна или висећа табла на зиду за предавања.

- Шаховски сатови: Дигитални или механички сатови за вежбање игре под временом.
- Формулари: Штампани блокови за записивање потеза током партија.

Дигитални и образовни ресурси

- Стручна литература: Уџбеници за почетнике, збирке шаховских задатака и тактика.
- Шаховски софтвер: Програми за анализу (нпр. Stockfish) и презентације.
- Онлајн платформе: Бесплатни налози на сајтовима попут Lichess или Chess.com за вежбу.
- Пројектор или паметна табла: За приказ дигиталних примера, партија и лекција.

Просторни и организациони ресурси

- Учионица: Светла просторија са довољно спојених столова и столица.
- Ормар за опрему: Безбедно место за складиштење фигура и сатова након часа.
- Информативна табла: Зидни пано за приказивање табела, резултата и најлепших партија.

8.1.5. СЕКЦИЈА МЛАДИ ЕКОЛОЗИ

ПРОГРАМ РАДА ЕКОЛОШКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** ДАНУШКА ГАЛАЋИКОВА И МАГДАЛЕНА ГАЈДОШ
- **Циљна група (разреди):** од 1-4 разреда
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** пре редовне наставе или после редовне наставе, у школи у учионици, или у дворишту школе.

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:** Развијање еколошке свести, одговорног односа према природи и усвајање принципа одрживог развоја кроз практичан рад.
- **Когнитивни циљ:** да ученик препозна различите врсте отпада, који се може рециклирати. Да уочи везу између бацања пластике у природу и угрожавања животињских врста.
- **Афективни циљ:** развијање осећаја одговорности према чистоћи школског дворишта. Прихватање еколошки савесног понашања као стила живота. Подстицање унутрашње жеље да се учествује у акцијама чишћења без спољне принуде.
- **Психомоторни циљ:** да ученик самостално направи хранилицу за птице од рециклираног материјала. Да правилно користи алат за садњу биљака у школском врту. Да научи правилно да разврстава отпад у одговарајуће контејнере.
- **Социјални циљ:** да ученик ефикасно допринесе тиму током израде еколошког плаката.
- **Оперативни задаци:**
 - Стицање знања о значају рециклаже и заштите животне средине.
 - Уређење и одржавање школског дворишта и унутрашњег простора.
 - Промовисање здравих стилова живота и очувања енергије.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

1. **Препозна** основне еколошке проблеме у својој локалној заједници.
2. **Правилно селекује** отпад за рециклажу (папир, пластика, стакло).
3. **Примени** практичне вештине у нези биљака и озелењавању простора.
4. **Креира** употребне предмете од рециклираног материјала.
5. **Заступа** еколошке вредности и мотивише вршњаке на очување природе.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и договор о раду.	Разговор, фронтално	Познаје циљеве и своја задужења.
ОКТ.	„Златна јесен“ – сакупљање плодова.	Теренски рад	Препознаје локалне биљне врсте.
НОВ.	Радионица о рециклажи отпада.	Практичан рад	Правилно разврстава различит отпад.
ДЕЦ.	Израда еко-украса и честитки.	Креативна радионица	Израђује предмете од амбалаже.
ЈАН.	Енергетска ефикасност у школи.	Истраживање	Предлаже начине за уштеду струје.
ФЕБ.	Здрава исхрана и екологија.	Предавање, дебата	Разуме везу хране и животне средине.
МАРТ	Светски дан вода – значај ресурса.	Експериментални рад	Објашњава кружење и значај воде.
АПРИЛ	Дан плаете Земље – уређење дворишта.	Акциони рад	Активно доприноси заштити природе.

МАЈ	Биодиверзитет нашег краја.	Посматрање, терен	Идентификује заштићене врсте.
ЈУН	Евалуација и презентација резултата.	Изложба, дијалог	Критички процењује свој напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** Семе, саднице, алат за баштованство, канте за рециклажу, ИТ опрема.
- **Литература:** Еколошки приручници, часописи, веб-сајтови за заштиту природе.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (фотографије акција, цртежи, панои).
- Учешће на конкурсима и еколошким такмичењима.
- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

8.1.6. ЕНГЛЕСКА СЕКЦИЈА

ПРОГРАМ РАДА ЕНГЛЕСКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Данијела Лешћан
- **Циљна група (разреди):** нижи разреди (1., 2. и 4. разреди)
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** у послеподневним часовима (8., 9. час) у школи

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:** Усвајање вокабулара и граматике кроз разне активности и игре. Развијање сазнајних и интелектуалних способности ученика, његових хуманистичких, моралних и естетских ставова, стицање позитивног односа према другим језицима и културама.
- **Оперативни задаци:**
- Оспособљавање ученика за проширења знања у домену граматичких форми и лексичких структура.
 - Помоћ у самосталном писаном и усменом изражавању.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

5. Изврши кратка и једноставна упутства;
6. Покаже да разуме поједине речи, синтагме и кратке једноставне текстове када су праћени илустрацијама или говором тела, реагујући вербално или невербално;
7. Разуме кратка и једноставна питања и да одговоре на њих;
8. Савлада примерене начине усменог споразумевања и невербалног реаговања;

9. Развија стратегије које омогућавају да се створи усмени или писани текст;
10. Упозна важне аспекте друштва и културе енглеског говорног подручја и постаје свеснији сличности и разлика између тог и друштва у којем живи.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и договор о раду.	Разговор, фронтално	Познаје циљеве и своја задужења.
ОКТ.	Јесен - Autumn	Разговор, фронтално, у групи	Изврши кратка и једноставна упутства и наредбе; Одговори на кратка и једноставна питања.
НОВ.	Games (игре)	Играње језичких игара; Играње улога - (role-play)	Да једноставна упутства и наредбе. Користи усвојене фразе у дијалозима.
ДЕЦ.	Обележавање Божића и Нове године у различитим земљама и рад на називима за Harry New Year! На разним језицима.	Креативна радионица	Израђује честитке
ЈАН.	Зима – Winter festivals	Разговор, видео	Препознаје зимске фестивале
ФЕБ.	Енглески цртани филмови	Гледање, дискусија	Разуме културу енглеског говорног подручја
МАРТ	Обележавање интернационалног празника	Разговор, видео,	Препознаје пролећно цвеће

	Women's Day Пролеће – Spring (пролећно цвеће)		
АПРИЛ	Обележавање Ускрса у различитим земљама	Креативна радионица	Израђује честитке.
МАЈ	Моја породица (пријатељи, љубимци,...)	Учествује у краћим вођеним усменим активностима и разговорима на познату тему, у оквиру познате граматике и лексике.	Представи чланове породице; опише некога/нешто
ЈУН	Евалуација и презентација резултата.	Изложба, такмичење	Критички процењује свој напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** свеске, ИТ опрема.
- **Литература:** енглески часописи, веб-сајтови (British council Kids).

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (фотографије акција, цртежи, панои).
- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

Могуће су измене у плану, у складу са потребама и сугестијама ученика.

8.2. ЦИКЛУС

Други циклус основног образовања и васпитања (од V до VIII разреда основне школе)

Тежиште ваннаставних активности у овом периоду је на интелектуалном, емоционалном, моралном, физичком и социјалном развоју ученика посебно кроз дружење, пријатељство. Доминирају заједничке активности које траже сарадњу, толеранцију, поштовање различитости. Активности пред ученике постављају различите интелектуалне захтеве (вербалне, нумеричке, спацијалне...), промишљање и делање у области одрживог развоја, солидарности, интеркултурализма, националне и светске културне баштине и коришћење ИКТ-а. Посебно су значајне све активности које доприносе изградњи нулте толеранције на сваки вид насиља. Ваннаставне активности се спроводе уз делимичну помоћ и подршку наставника и потенцирање самосталности ученика.

У другом циклусу образовања и васпитања ваннаставне активности које могу бити реализоване у нашој школи су:

Назив секције	Годишњи фонд
1. Новинарска секција	36
2. Енглеска секција	36
3. Математичка секција	36
4. Одбојкашка секција	36
5. Историјска секција	36
6. Литерарно – рецитаторска	36
7. Мали креативци	36
8. Ликовна секција	36
9. Фото секција	36
10. Микобит клуб	36
11. Техничка секција	36
12. Хор	36

8.2.1. НОВИНАРСКА СЕКЦИЈА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Анита Бабић-Мијачић
- **Циљна група (разреди):** 5-8.
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** петком 8. час у просторијама секције

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:**
Развијање новинарске писмености, критичког мишљења и креативног изражавања ученика кроз истраживање, прикупљање и обраду информација.
- **Оперативни задаци:**
 - Стицање основних знања о новинарству (вести, извештај, интервју, репортажа).
 - Развијање вештина писања, уређивања и језичког обликовања текстова.
 - Праћење и извештавање о школским активностима и догађајима.
 - Учествовање у изради школског листа.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- Препозна основне новинарске форме (вест, извештај, интервју, репортажа).
- Самостално прикупи, одабере и обликује информације у складу са темом.
- Напише краћи новинарски текст поштујући језичке и стилске норме.
- Поставља питања и реализује једноставан интервју.

- Критички сагледа медијске садржаје и разликује поуздане од непоузданих извора.
- Сарађује са вршњацима у припреми и изради школског листа или медијских садржаја.
- Користи основне дигиталне алате за писање, уређивање и презентацију текстова и фотографија.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције, представљање плана рада, упознавање са новинарским формама (вест, извештај), праћење школских дешавања	Разговор, фронтални рад, дискусија	Познаје циљеве рада и основне новинарске форме
ОКТ.	Писање вести и извештаја, анализа ученичких радова, радионица „Шта чини вест занимљивом?“	Радионица, индивидуални рад, дискусија	Самостално пише једноставну вест и уочава њене карактеристике
НОВ.	Упознавање са репортажом и интервјуом, реализација интервјуа, извештавање о догађајима	Практичан рад, рад у пару, истраживачки рад	Саставља питања и реализује једноставан интервју
ДЕЦ.	Писање репортаже, анализа радова, текстови о школским активностима	Индивидуални рад, анализа, креативно писање	Пише краћу репортажу и унапређује стил изражавања
ЈАН.	Осврт на рад у првом полугодишту, припрема прилога за Светог Саву, израда кратких текстова	Разговор, практичан рад	Сумира резултате и пише пригодне новинарске форме

ФЕБ.	Спровођење анкете, анализа резултата, припрема за школски часопис	Истраживачки рад, групни рад	Прикупља и анализира податке и обликује их у текст
МАРТ	Планирање школског часописа, подела задатака, писање прилога	Групни рад, пројектна настава	Сарађује у тиму и пише тематске прилоге
АПРИЛ	Прикупљање и избор радова, радионица о визуелном уређењу	Радионица, тимски рад	Учествује у избору и уређивању садржаја
МАЈ	Лектура текстова, уређивање и припрема часописа за штампу, дигитална верзија	Практичан рад, рад на рачунару	Уређује текст и учествује у изради финалног производа
ЈУН	Промоција часописа, евалуација рада, планирање за наредну годину	Презентација, дискусија	Презентује рад и критички процењује постигнућа

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** Рачунари, лаптопови, штампач, фотоапарат или мобилни телефони, диктафон, папир и прибор за писање, школски пано.
- **Литература:** Уџбеници и приручници из новинарства, школски листови, новине, часописи, интернет портали и образовни веб-сајтови.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (новинарски текстови, интервјуи, фотографије, прилози).
- Учешће у изради школског листа, сајта или блога.
- Праћење ангажовања и сарадње ученика у тимском раду.

8.2.2. ПРОГРАМ РАДА ЕНГЛЕСКЕ СЕКЦИЈЕ

ОПШТИ ПОДАЦИ

Руководилац секције: Драгана Стојчевић

Циљна група (разреди): 5., 6., 7. разреди

Фонд часова: 36 часова годишње (1 час недељно)

Време и место одржавања: 7. и 8. час, у школи

ЦИЉЕВИ

Општи циљ: упознавање ученика са свакодневним појмовима из њиховог окружења на датом страном језику и подстицање развијања њихових комуникацијских вештина као и опсега вокабулара. Увежбавање граматике.

ЗАДАЦИ:

- подстицање ученика да сазнају више о другим језицима и културама
- обележавање значајних међународних датума
- прослављање празника
- развијање креативности код ученика
- увежбавање граматике и вокабулара

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- препозна и користи нове речи кроз игре (квизове, укрштенице, загонетке).
 - учествује у једноставним интервјуима и разговорима.
 - разуме основне информације из кратких видео садржаја.
 - примењује основне граматичке облике (нпр. садашње време, множина, основне предлоге).
 - повезује слике, појмове и реченице у смислену целину.
 - препознаје и именује важне празнике
 - описује основне обичаје у земљама енглеског говорног подручја.
 - упоређује обичаје са онима у својој култури.
 - разуме основну радњу кратких прича и бајки.
 - одговара на једноставна питања у вези са текстом.
 - препричава кратке садржаје уз помоћ наставника.
 - сарађује са другим ученицима у групним активностима.
 - развија самопоуздање у коришћењу енглеског језика.
-

ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима На крају часа ученик ће бити у стању да:
СЕП.	Riddles European Day Languages	Фронтални, аудио-визуелни; Фронтални, у групи, практичан рад	Разуме једноставне загонетке на енглеском језику; Разуме и именује врсте речи у српском, словачком, енглеском и немачком језику.
ОКТ.	Children's rights and responsibilities World Kindness Day	Фронтални, у групи, практичан рад; пројекат	Разуме и именује основне појмове који се односе на деčја права и одговорности Разуме основни вокабулар везан за љубазност; препознаје и именује примере љубазног понашања у свакодневним ситуацијама
НОВ.	Present simple tense	Рад у паровима, групни рад, метода игре	Препознаје и разуме употребу Present Simple времена (свакодневне радње, навике); описује своју дневну рутину користећи једноставне реченице
ДЕЦ.	Christmas ornaments	Групни, креативна радионица	Прави божићне украсе
ЈАН.	Canada	Фронтални, индивидуални, видео	Разуме једноставан видео о Канади; користи основни вокабулар везан за земљу, градове, природу и културу; именује неке познате симболе и

	Valentine's Day	Групни рад, креативна радионица	појмове везане за Канаду Разуме и користи основни вокабулар везан за Дан заљубљених;
ФЕБ.	Valentine's Day Red Riding Hood	Групни рад, креативна радионица Фронтални, индивидуални	Препознаје и именује симболе и обичаје везане за Valentine's Day; Разуме основну радњу бајке <i>Red Riding Hood</i> уз помоћ текста; препознаје и именује главне ликове; разуме и користи основни вокабулар из приче
МАРТ	Easter decorations	Групни рад, креативна радионица	Учествује у изради ускршњих украса пратећи упутства
АПРИЛ	Past simple tense	Фронтални, индивидуални, метода игре	Разуме употребу Past Simple времена за описивање прошлих радњи; препознаје правилне и неправилне глаголе у Past Simple облику
МАЈ	Ordering food Shopping at the Grocery Store	Фронтални, индивидуални, рад у паровима, видео Фронтални, индивидуални, рад у паровима, видео	Користи основне фразе за наручивање хране; поставља једноставна питања у ситуацији наручивања; учествује у кратком дијалогу у улози муштерије или конобара; Разуме и користи основни вокабулар везан за куповину намирница; учествује у кратком дијалогу у улози продавца или купца;
ЈУН	Анализа рада секције у 2025/26 години и смернице за даљи рад.	Фронтални, индивидуални, дијалошка	Учествује у краткој усменој дискусији о раду секције; предложи идеје за будуће активности на секцији; критички процењује свој напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

Материјална: Картице (flashcards) са речима и сликама; постери, мапе и илустрације; наставни листићи, укрштенице, квизови; картице за игре улога (role-play); друштвене игре на енглеском језику; прибор за креативни рад (папир, бојице, маказе, лепак).

Литература: дечје књиге, бајке и кратке приче на енглеском језику, веб-сајтови.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

Портфолио ученика (фотографије акција, цртежи, панои).

Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

Могуће су измене у плану, у складу са потребама и сугестијама ученика.

8.2.3. ПЛАН РАДА МАТЕМАТИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

Школа: ОШ „Јан Амос Коменски“ Кулпин

Наставник: Бранислав Цеснак

Разреди: 5–8 (комбинована секција)

Фонд часова: 36 годишње

ЦИЉЕВИ РАДА

Развијање логичког и критичког мишљења

Продубљивање математичких знања

Подстицање интересовања за математику

Примена математике у свакодневном животу

Припрема за такмичења

ЗАДАЦИ

Увежбавање и проширивање наставних садржаја

Развијање способности решавања проблема

Подстицање самосталног и истраживачког рада

Учествовање на такмичењима

Повезивање математике са другим наукама

ТЕМАТСКЕ ЦЕЛИНЕ И ФОНД ЧАСОВА

I целина – Основе математике и логика (5. разред) – 9 часова

Логички задаци и мозгалице

Делјивост и прости бројеви

Ератостен и мерење Земље

Разломци и мерења

Симетрија

II целина – Бројеви и геометрија (6. разред) – 9 часова

Цели, разломци и децимални бројеви

Проценти у пракси

Геометријске конструкције

Симетрија и орнаменти
Логичке игре
III целина – Алгебра и геометрија (7. разред) – 9 часова
Алгебарски изрази и једначине
Пропорције и размере
Питагорина теорема
Круг (примена кроз „пица математику“)
Комбинаторика
IV целина – Примена математике (8. разред) – 9 часова
Функције и једначине
Сличност
Проценти (попусти, ПДВ, камате)
Финансијска математика
Статистика
НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ
индивидуални и групни рад
решавање проблемских задатака
математички квизови и игре
практичан рад и пројекти
употреба дигиталних алата

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА
географија (Ератостен, Земља)
физика (мерења)
информатика (графици, подаци)
ликовна култура (симетрија, орнаменти)

8.2.4. ПРОГРАМ РАДА ОДБОЈКАШКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Станислав Зима
- **Циљна група (разреди):** 5, 6, 7 и 8
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** Четвртак, 8. час

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:** Учење и увежбавање основних елемената одбојке, физичко/психички развој, тимски рад, развој одговорности и међусобног поштовања

- **Оперативни задаци:**

- Увježбавање основних елемената одбојке које ће се применити у сложенијим вежбама и у самој игри
- Физичко/психички развој кроз разноврсне вежбе (трчање, скакање, плиометрика, вежбе снаге итд)
- Рад у пару или у већој групи и у самом тиму
- Развијање осећаја за одговорност како према себи тако и према тиму
- Развијање поштовања према осталим члановима и чланицама тима

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

11. **Правилно одигра или покаже основне елементе одбојкашке игре**
12. **Уради основне и сложеније вежбе трчања, скакања, плиометрике и вежби снаге**
13. **Примени савладане основне елементе одбојке у сложенијим вежбама и у самој утакмици/игри**
14. **Користи стечене способности из атлетицизма и снаге да што боље уради одбојкашке вежбе**
15. Буде одговоран према тиму и да поштује све чланове и чланице тима
16. Одигра утакмицу према стеченим знањима

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и договор о раду	Разговор, фронтално	Познаје циљеве и своја задужења
ОКТ.	Основни елементи одбојка Атлетске вежбе	Практичан рад	Савладава основне елементе одбојке и побољшава атлетске способности
НОВ.	Вежбе са два елемента одбојке Атлетске вежбе	Практичан рад	Савладава основне елементе одбојке кроз сложеније вежбе и побољшава атлетске способности

ДЕЦ.	Вежбе са више елемента одбојке Атлетске вежбе	Практичан рад	Савладава основне елементе одбојке кроз сложеније вежбе и побољшава атлетске способности
ЈАН.	Примена основних елемената одбојке у игри Гледање утакмице	Практичан рад Радионица	Примењује основне елементе одбојке у самој игри Препознаје шта је у посматраној утакмици добро а шта лоше одиграно
ФЕБ.	Примена основних елемената одбојке у игри Атлетске вежбе	Практичан рад	Примењује основне елементе одбојке у самој игри и побољшава атлетске способности
МАРТ	Сложеније одбојкашке вежбе	Практичан рад	Сналази се у сложенијим ситуацијама у одбојкашкој игри
АПРИЛ	Сложеније одбојкашке вежбе	Практичан рад	Сналази се у сложенијим ситуацијама у одбојкашкој игри
МАЈ	Сложеније одбојкашке вежбе Гледање одбојкашке утакмице по свом избору	Практичан рад Радионица	Сналази се у сложенијим ситуацијама у одбојкашкој игри Анализа одбојкашке утакмице са свим до сада наученим елементима
ЈУН	Евалуација резултата	Дијалог	Критички процењује свој напредак

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** Лопте, одбојкашка мрежа и остала опрема из кабинета за Физичко и здравствено васпитање
- **Литература:** Youtube видео записи разних одбојкашких вежби и утакмица а такође и вежби за физички развој, материјал са интернета

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (евиденција напретка у савладавању основних елемената одбојке)

- Учешће на школским такмичењима
Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године

8.2.5. ПРОГРАМ РАДА ИСТОРИЈСКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** ____Јан Ђемровски____
- **Циљна група (разреди):** _____шести разред_____
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** ____петак осми час, просторије историјског кабинета

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:** Развијање интересовања за историјске процесе
- **Оперативни задаци:**
 - Стицање знања о средњовековном друштву
 - Уређење школског паноа са историјским темама
 - Разуме историјске провесе средњег и новог века

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

17. Препознаје историјске догађаје и повезује их са раније наученим
18. Правилно селекује важно од неважног
19. Примени стечено знање у настави историје и на другим наставним предметима
20. Повезује историјске догађаје из националне и светске историје
21. Заступа објективну критику историјских извора

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и договор о	Разговор,	Познаје циљеве и своја

	раду.	фронтално	задужења.
ОКТ.	Феудално друштво	Групни рад	Препознаје појмове средњег века
НОВ.	Радионица о феудалном друштву	Практичан рад	Препознавање појмова средњег века
ДЕЦ.	Исчитавање историјских извора – Душанов законик	Креативна радионица	Објашњава историјски извор
ЈАН.	Анализа документарних филмова са историјском тематиком	Истраживање	Објашњава историјске догађаје
ФЕБ.	Анализа играних филмова са историјском тематиком	Дебата	Објашњава историјске догађаје
МАРТ	Манастири Немањића	Групни рад	Познаје материјално наслеђе Немањића
АПРИЛ	Израда родослова Немањића	Групни рад	Препознаје значајне личности
МАЈ	Карта великих географских открића	Посматрање	Идентификује поморске путеве
ЈУН	Евалуација и презентација резултата.	Изложба, дијалог	Критички процењује свој напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** Историјске карте, Power Point презентација
- **Литература:** Удаљцов, Космински, Вајнштајн – Историја средњег века

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (фотографије акција, цртежи, панои).

- Учешће на такмичењима.
- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

8.2.6. ПРОГРАМ РАДА ЛИТЕРАРНО - РЕЦИТАТОРСКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** ТАТЈАНА МИТИЋ
- **Циљна група (разреди):** 5-8 РАЗРЕД
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** 1 недељно у кабинету словачког језика

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

- **Општи циљ:**
 - Развијање интересовања и љубави према писању
 - Побољшање и развој стваралачких способности, креативности, естетске перцепције и укуса
 - Упознавање са културом драмског стваралаштва и истраживања
 - Развијање стваралачке способности, опажања, размишљања и слободног изражавања
 - Богаћење и развијање маште и креативног начина мишљења
- **Оперативни задаци:**
 - Разумевање и усвајање знања и вештине уметности изражавања
 - Оспособљавање ученика за креативно испољавање
 - Упознавање ученика са разноврсном литературом у складу са узрастом
 - Развијање љубави према матерњем језику са нарочитим задатком да се он негује и унапређује
 - Подстицање и подршка деци која самостално пишу
 - Мотивисање ученика за самостални и истраживачки рад
 - Приказивање стеченог знања кроз приредбе и јавне часове
 - Планирање заједничких пројеката са сродним секцијама и групама

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- правилно и изражајно чита и говори књижевни текст
- разуме и анализира основне елементе књижевног и драмског дела (ликови, радња, порука)
- самостално или уз подршку пише кратке књижевне форме (песме, приче, драмске текстове)
- учествује у рецитовању и драмским извођењима
- примењује основне елементе сценског изражавања (глас, покрет, мимика)
- показује самопоуздање приликом јавног наступа
- сарађује са другим ученицима у заједничким активностима
- поштује правила групног рада и преузима одговорност за задате улоге
- развија креативност и машту кроз различите облике изражавања
- вреднује сопствени и туђи рад на примерен начин

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање рецитаторске секције; Доношење плана рада рецитаторске секције за текућу школску годину;	индивидуални, фронтални, у паровима	Познаје циљеве и своја задужења.
ОКТ.	Правилан изговор гласова	индивидуални, фронтални, у паровима	правилно и изражајно чита и говори књижевни текст
НОВ.	Вежбе интонације; Избор књижевног дела за смотру рецитатора;	индивидуални, фронтални, у паровима	правилно и изражајно чита и говори књижевни текст
ДЕЦ.	Изражајно читање књижевних текстова; Избор књижевног дела за наступ поводом Светог Саве;	индивидуални, фронтални, у паровима	правилно и изражајно чита и говори књижевни текст
ЈАН.	Говор тела;	индивидуални,	примењује основне елементе

	Израз лица гестикулација; Увежбавање садржаја за наступ поводом Светог Саве;	фронтални, у паровима	сценског изражавања
ФЕБ.	Како почети рецитовање; Контролисање нервозних покрета и треме; Како завршити рецитовање;	индивидуални, фронтални, у паровима	примењује основне елементе сценског изражавања
МАРТ	Избор књижевног дела за наступ поводом Дана школе; Увежбавање садржаја за наступ поводом Дана школе;	индивидуални, фронтални, у паровима	разуме и анализира основне елементе књижевног и драмског дела
АПРИЛ	Однос са публиком; Увежбавање садржаја за наступ;	индивидуални, фронтални, у паровима	учествује у рецитовању и драмским извођењима
МАЈ	Емоције; Увежбавање садржаја за наступ;	индивидуални, фронтални, у паровима	учествује у рецитовању и драмским извођењима
ЈУН	Увежбавање садржаја за наступ; Анализа рада рецитаторске секције	индивидуални, фронтални, у паровима	учествује у рецитовању и драмским извођењима

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

Простор: учионица, сала, библиотека

Наставна средства: књиге, текстови, прибор

Техничка средства: рачунар, пројектор, звучници

Сценска средства: костими, реквизити, сценографија

Људски ресурси: наставник, ученици, сарадници

Додатни ресурси: интернет, аудио-визуелни материјали

• 6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика
- Јавни наступи и презентације
- Похвале, дипломе и награде
- Континуирано праћење активности ученика
- Анализа литерарних радова
- Праћење ангажовања на пробама

8.2.7. ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ МАЛИ КРЕАТИВЦИ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Анна Стојановић
- **Циљна група (разреди):** 5-8.
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** средом у учионици немачког

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

План креативне секције фокусира се на развој ученичке креативности кроз тематско планирање. Активности обухватају израду разних украса, радионице и учешће ученика (и родитеља) у избору тема.

Општи циљ секције је развијање креативности, маште, моторике, естетског укуса и тимског рада код ученика.

- **Оперативни задаци:**

Стицање знања о значају и облицима креативног изражавања.

- Уређење и одржавање учионице, школског дворишта и унутрашњег простора.
- Промовисање квалитетног коришћења слободног времена и развијање креативности и естетског укуса.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

22. **Препозна** квалитетно естетско дело.
23. **Примени** практична знања научена на часу у свакодневном животу
24. **Креира** употребне предмете од разних материјала.
25. **мотивише** вршњаке да се креативно изражавају и да
26. **сарађује** у групи.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције и договор о раду.	Разговор, фронтално	Познаје циљеве и своја задужења.
ОКТ. – НОВ.	Радионице поводом јесени и међународног Дана језика	Практичан рад	Израђује предмете и плакате од разних материјала
ДЕЦ.	Израда новогодишњих честитки.	Креативна радионица	Израђује предмете користећи разне материјале
ЈАН. - ФЕБ.	Здрава исхрана и екологија.	Креативна радионица	Разуме везу хране и здравља, израда плаката
МАРТ - АПРИЛ	Дан пласте Земље – уређење дворишта.	Акциони рад	Активно доприноси заштити природе. Креативно сређивање школске баштице
МАЈ	Ускршње радионице	Креативна радионица	Израђује предмете користећи разне материјале
ЈУН	Летње радионице	Креативна радионица	Црта, слика или израђује предмете користећи разне материјале

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** бојице, папир, маказе, темпере, лепак, јесењи плодови, тракице, шљокице, тканина, дугмићи, папирне чаше, пластични тањери, фломастери и стари часописи

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (фотографије, цртежи, предмети...).
- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

8.2.8. ПРОГРАМ РАДА ЛИКОВНЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** ____Верица Танацковић____
- **Циљна група (разреди):** ____5-8____
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** четвртак у 13.30 h (или по договору)

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ:

Развијање стваралачког и креативног мишљења и естетичких критеријума кроз практичан рад, оспособљавање за комуникацију и решавање проблема и да изграђују позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа .

Оперативни задаци:

- Естетско обликовање изложбених површина у холу школе
- Рад на ликовним радовима, и учествовање на ликовним конкурсима
- Учествовање на ликовним колонијама и креативним радионицама

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- **разуме** значај и улогу уметности уопште, у животу човека

- **разуме** и у свом раду **примењује** стечена знања о композицији, ликовним елементима и ликовним техникама;
- **изражава**, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију;
- **примењује** знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду;
- **разуме** контекст културног наслеђа различитих епоха;

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	-Јесења декорација у холу -Ликовни конкурс „Мост разумевања-међугенерациска солидарност“	Разговор, фронтално	Примењује стечена знања о композицији
ОКТ.	-Ликовна колонија, Удружење ликовних уметника Бачки Петровац	Практичан рад	изражава, одабраним ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију
НОВ.	-Ликовна колонија „Маковичка“ Бачки Петровац -Ликовни конкурс , Завод за културу војвођанских Словака	Разговор, фронтално Практичан рад	разуме значај и улогу уметности уопште, у животу човека
ДЕЦ.	-Зимска/божићна декорација школског хола	Креативна радионица	Примењује стечена знања о композицији
ЈАН.	-Свети Сава, Школска слава	Разговор, фронтално, индивидуално	разуме контекст културног наслеђа различитих епоха
ФЕБ.	- Дан заљубљених	Разговор,	изражава, одабраним

	- Ликовни конкурс „Мали Пјер“	фронтално	ликовним елементима, своје ставове, емоције и имагинацију
МАРТ	- Дан школе-радионица - Ликовни конкурс „Крв живот значи“	Креативна радионица	разуме значај и улогу уметности уопште, у животу човека
АПРИЛ	Посета Музејском комплексу у Кулпину	Разговор, фронтално	разуме контекст културног наслеђа различитих епоха;
МАЈ	-Ликовни конкурс , Институт за јавно здравље Војодине	Разговор, фронтално	разуме значај и улогу уметности уопште, у животу човека
ЈУН	- Декорисање школског хола, матурско вече	Практичан рад	примењује знања, оригиналне идеје, вештине и различите методе у практичном раду;

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

Материјална: Разни материјали за практичан рад: материјали за сликање (темпере, водене боје, четкице и остали материјали) ,материјали за цртање и вајање (глинамола, клеј - маса) подлоге за рад, папири, хамер папир,колаж папир и остали материјал и ИТ опрема.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Учешће на конкурсима и ликовним колонијама
- Освојене награде на ликовним конкурсима
- Извештаји (фотографије са колонија, радионица, школске изложбе).

8.2.9. ПРОГРАМ РАДА ФОТО СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Душан Петраш
- **Циљна група (разреди):** 5,6,7,8
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** школа, учионица, терен

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ: Развијање креативности, визуелне културе и техничких вештина кроз фотографију, као и неговање тимског рада и уметничког изражавања.

Оперативни задаци:

- Упознавање са основама фотографије (композиција, светло, перспектива).
- Рад са фотоапаратима и мобилним телефонима.
- Бележење школских активности и локалне заједнице.
- Креативно изражавање кроз тематске фото-задатке.
- Припрема и организација фото-изложбе.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- Разуме основне принципе фотографије.
- Користи фотоапарат/телефон за квалитетно снимање.
- Креира композицију и користи светло у фотографији.
- Документује школске и друштвене активности кроз фотографију.
- Представи свој рад на изложби и критички процени туђе радове.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекувани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције, упознавање са фотоапаратима.	Разговор, демонстрација	Познаје циљеве и основне алате.
ОКТ.	Основе композиције и светла.	Практичан рад	Примењује правила

			композиције.
НОВ.	Фотографисање школског дворишта и јесени.	Теренски рад	Бележи мотиве из окружења.
ДЕЦ.	Портретна фотографија – другари у школи.	Креативна радионица	Снима портрете уз контролу светла.
ЈАН.	Фотографија унутрашњих простора.	Истраживање, пракса	Користи перспективу и кадрирање.
ФЕБ.	Фото-репортажа – школски догађај.	Рад у групи	Документује активности у школи.
МАРТ	Макро фотографија – детаљи у природи.	Експериментални рад	Снима детаље и текстуре.
АПРИЛ	Фото-документација акције „Дан планете Земље“.	Акциони рад	Бележи еколошке активности.
МАЈ	Припрема фото-изложбе.	Тимски рад	Селектира и уређује радове.
ЈУН	Фото-изложба и евалуација.	Изложба, дијалог	Представља радове и процењује напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- ☐ Фотоапарати, мобилни телефони, рачунар, пројектор.
- ☐ Софтвер за обраду фотографија (нпр. бесплатни програми).
- ☐ Пано за изложбу, штампане фотографије.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- ☐ Портфолио ученика (фотографије по задацима).
- ☐ Учешће на школским и локалним конкурсима.
- ☐ Анкета о задовољству ученика радом секције.
- ☐ Завршна изложба радова.

8.2.10. ПРОГРАМ РАДА МИКРОБИТ КЛУБА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Душан Петраш
- **Циљна група (разреди):** 5,6,7,8

- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** школа, учионица, информатика кабинет

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ: Развијање дигиталне писмености, логичког размишљања и креативности кроз рад са микробит уређајима, као и неговање тимског рада и практичне примене програмирања.

Оперативни задаци:

- Упознавање са основама микробит уређаја и његовим могућностима.
- Рад у MakeCode окружењу (блоковско програмирање).
- Реализација једноставних пројеката (светло, звук, сензори).
- Креативно изражавање кроз тематске задатке.
- Припрема и презентација ученичких пројеката.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- Разуме основне принципе рада микробита.
- Користи MakeCode за креирање програма.
- Примењује сензоре и излазне уређаје у пројектима.
- Решава проблеме кроз програмирање и тимски рад.
- Представи свој пројекат и процени туђе радове.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очеквани исходи
СЕП.	Формирање секције, упознавање са микробитом.	Разговор, демонстрација	Познаје циљеве и основне алате.
ОКТ.	Основе програмирања у MakeCode-у.	Практичан рад	Креира једноставне програме.
НОВ.	LED дисплеј – текст и симболи.	Вежбе	Управља приказом на микробиту.
ДЕЦ.	Сензори – температура, светло.	Креативна радионица	Користи сензоре у пројектима.
ЈАН.	Звучни сигнали и музика.	Истраживање, пракса	Примењује звучне функције.

ФЕБ.	Пројекат: дигитални сат или бројач.	Рад у групи	Реализује функционалан пројекат.
МАРТ	Радио-комуникација између микробита.	Експериментални рад	Повезује више уређаја.
АПРИЛ	Еколошки пројекат – мерење температуре/светла.	Акциони рад	Бележи податке из окружења.
МАЈ	Припрема ученичких пројеката за презентацију.	Тимски рад	Селектира и уређује радове.
ЈУН	Презентација и евалуација пројеката.	Изложба, дијалог	Представља радове и процењује напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- Микробит уређаји, рачунари, интернет.
- MakeCode софтвер (онлајн платформа).
- Додатна опрема: батерије, звучници, сензори.
- Пано/пројектор за презентацију.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (програми и пројекти).
- Учесће на школским и локалним такмичењима.
- Анкета о задовољству ученика радом секције.
- Завршна презентација пројеката.

8.2.11. ПРОГРАМ РАДА ТЕХНИЧКЕ СЕКЦИЈЕ

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** Душан Петраш
- **Циљна група (разреди):** 5,6,7,8
- **Фонд часова:** 36 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** Школа – кабинет техничке и технологије

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ: Развијање техничке културе, практичних вештина и креативности кроз рад са материјалима, алатима и једноставним техничким пројектима.

Оперативни задаци:

- Упознавање са основним алатима и материјалима.
- Развијање вештина у изради једноставних предмета.
- Подстицање тимског рада и сарадње.
- Усвајање принципа безбедности при раду.
- Креативно решавање техничких проблема.

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- ☐ Правилно користи основне алате.
- ☐ Разуме поступак израде једноставних предмета.
- ☐ Примењује мере безбедности у раду.
- ☐ Креира практичне и корисне предмете.
- ☐ Тимски сарађује и презентује свој рад.

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекувани исходи по активностима
СЕП.	Формирање секције, упознавање са алатима.	Разговор, демонстрација	Познаје циљеве и основне алате.
ОКТ.	Рад са дрветом – израда једноставних предмета.	Практичан рад	Користи алате за обраду дрвета.
НОВ.	Рад са папиром и картоном – макете.	Креативна радионица	Израђује макете и моделе.
ДЕЦ.	Рад са пластиком – украси и предмети.	Практичан рад	Израђује предмете од пластике.
ЈАН.	Електротехника – једноставни струјни кола.	Експериментални рад	Саставља једноставан електрични круг.
ФЕБ.	Безбедност у раду – правила и примена.	Предавање, дискусија	Примењује мере безбедности.
МАРТ	Механика – једноставни модели (покретни делови).	Практичан рад	Израђује моделе са покретним деловима.
АПРИЛ	Техничка креативност – израда корисних предмета.	Тимски рад	Креира практичан предмет у групи.

МАЈ	Припрема изложбе радова.	Организација, тимски рад	Селектира и уређује радове.
ЈУН	Изложба и евалуација.	Изложба, дијалог	Представља радове и процењује напредак.

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- ☐ Основни алати (чекић, тестера, клешта, одвијачи).
- ☐ Материјали: дрво, папир, картон, пластика, жице.
- ☐ Електротехнички прибор (сијалице, батерије, проводници).
- ☐ Пано за изложбу, рачунар и пројектор.

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- ☐ Портфолио ученика (фотографије радова, макете).
- ☐ Учешће на школским и локалним такмичењима.
- ☐ Анкета о задовољству ученика радом секције.
- ☐ Завршна изложба радова.

8.2.12. ПРОГРАМ РАДА СЕКЦИЈЕ ХОР

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

- **Руководилац секције:** наставник музичке културе Елена Крошлак
- **Циљна група (разреди):** 3. - 8. разред
- **Фонд часова:** 18 часова годишње (1 час недељно)
- **Време и место одржавања:** учионица број 31

2. ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ

Општи циљ:

- Развијање знања о правилима и дужностима сваког члана колектива и њихово вођење ка моралном испуњењу њихове дужности
- Развијање одговорности за рад и резултате колективног рада
- Кроз хорско певање неговати и развијати друштвене и моралне норме ученика
- Развијање и продубљивање музичке свести појединца

Оперативни задаци:

- Оспособљавање појединца и колектива да позитивно утичу на понашање једног певача, али и целе групе певача
- Оспособљавање ученика да своје напоре, приликом савладавања одређеног предмета, замене јавним наступом
- Оспособљавање деце да обогате и продубе свој даљи музички живот кроз учешће у хорском певању

3. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ ПО ЗАВРШЕТКУ ПРОГРАМА

Ученик ће бити у стању да:

- Ученик ће знати да процени и разуме важност тимског рада.
- Ученик ће умети да препознају креативност свог народа, своје средине, као и креативност музичких епоха у одабраним композицијама које ће бити интерпретиране

4. ОПЕРАТИВНИ ПЛАН РАДА ПО МЕСЕЦИМА

Месец	Наставне теме и активности	Облици и методе рада	Очекивани исходи по активностима
СЕП.	Организација активности - Упознавање ученика са планом и програмом рада, - Одабир програма за наступе :	Разговор, фронтално	Познаје циљеве и своја задужења

	1. Божићни базар у Кулпину Vianočné trhy v Kulpíne 2. Божићни базар у Бачком Петровцу Vianočné trhy v Báčskom Petrovci 3. Програм: Школска слава Свети Сава 4. наступ на фестивалу у Бачком Петровцу		
ОКТ.	Обрада песама - Проучавање изабраних песама, - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа - В ежбе дисања, дикције и интонације, - Увежбавање партитуре појединачно - Спајање песама по разредима, - Увежбавање темпа, динамике и ритма, - Сценске радње (стајање на позорници, увежбавање уласка и изласка са сцене),	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - исказе своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
НОВ.	Обрада песама - Рад на вокалној техници ученика,	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике

	певање вокализа - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Спајање песама по разредима, - Увежбавање репертоара за : Божићни базар у Кулпину 2025. године - Vianočné trhy v Kulpríne 2025 rok - Увежбавање репертоара за : Божићни базар у Бачком Петровцу - Vianočné trhy v Báčskom Petrovci - Увежбавање репертоара за програм: Школска слава Свети Сава		- искаже своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
ДЕЦ.	Божићни базар – припрема наступа - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа, - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Увежбавање темпа, динамике и ритма - Генерална проба, - Проба пред наступ, - Сценске радње (стајање	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - искаже своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи

	на позорници, увежбавање уласка и изласка са сцене), - Наступ на програму: 1. Божићни базар у Кулпину Vianočné trhy v Kulpíne 2. Божићни базар у Бачком Петровцу Vianočné trhy v Báčskom Petrovci		
ЈАН.	Припрема програма Светог Саве - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Сценске радње (стајање на позорници, увежбавање уласка и изласка са сцене), - Генерална проба, - Проба пред наступ, - Наступ на програму: Школска слава Свети Сава	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - искаже своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
ФЕБ.	Обрада песама - Припрема за следећи наступ – одабир певача за соло наступ - Одабир програма за	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - искаже своја осећања у току извођења музике

	фестивал у јуну Бачком Петровцу - Na krídlach piesní - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Увежбавање партитуре појединачно - соло певачи		- понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
МАРТ	Обрада песама - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Припрема за следећи наступ, увежбавање репертоара по јединачно	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - искаже своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
АПРИ Л	Обрада песама - Рад на вокалној техници ученика, певање вокализа - Вежбе дисања, дикције и интонације, - Сценске радње (стајање на позорници,	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - искаже своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима

	увежбавање уласка и изласка са сцене)		музичког бонтона - пева самостално и у групи
МАЈ	- Увежбавање репертоара за фестивал у јуну. годинеу Бачком Петровцу - Na krídlach piesní	Практичан рад	- вербализује свој доживљај музике - истражује своја осећања у току извођења музике - понаша се у складу са правилима музичког бонтона - пева самостално и у групи
ЈУН	- Наступ на програму – фестивалу у Бачком Петровцу - Na krídlach piesní - Разматрање извештаја о раду секције, - Предлог чланова секције за похвале и награде	Практичан рад, дијалог	Критички процењује свој напредак

5. РЕСУРСИ И СРЕДСТВА

- **Материјална:** ноте и текстови песама, снимци песама
- **Литература:** збирке песама, веб-сајтови, часописи

6. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

- Портфолио ученика (фотографије акција, цртежи, панои).
- Учешће на школским програмима као и на програмима, који су у сардњи са локалном заједницом.
- Анкета о задовољству ученика радом секције на крају године.

9. ПРОГРАМИ СЛОБОДНИХ НАСТАВНИХ АКТИВНОСТИ ПО РАЗРЕДИМА, СА НАЧИНИМА И ПОСТУПЦИМА ЗА ЊИХОВО ОСТВАРИВАЊЕ

Ученици у сваком разреду, од петог до осмог, бирају један од три програма СНА који школа нуди што значи да ће сваки ученик током другог циклуса основног образовања и васпитања похађати четири различита програма. Ученици и њихови родитељи се пре избора упознају са понуђеним програмима на часу одељенског старешине, на родитељском састанку и путем сајта школе. Одабрани програми СНА су за ученика обавезни а успех се изражава описном оценом и не утиче на општи успех.

Сврха СНА је да допринесу остваривању општих исхода образовања и васпитања, развијању кључних и општих међупредметних компетенција потребним за сналажење у свакодневном животу. Осим тога, подршка су професионалном развоју ученика који на крају основне школе доносе важну одлуку о наставку школовања. СНА доприносе бољем упознавању ученика и њиховој сарадњи, јер се остварују у групама састављеним од ученика из различитих одељења.

Програми СНА су тако конципирани да фаворизују активност ученика, повезивање њиховог школског и ваншколског искуства, учење путем решавања проблема, сарадњу и тимски рад, као и употребу савремених технологија у образовне сврхе.

Програми СНА реализују се комбиновањем различитих техника рада са ученицима, као што су: презентације, демонстрације, студије случаја, симулације, играње улога, дебате, рад у малим групама, рад на пројектима, гледање и анализа видео прилога, креативне радионице, рад у групи на платформама за учење, повезивање са вршњацима из других школа или држава, гостовања стручњака, учење у другим установама, посете разним дешавањима, укључивање у акције... Потенцира се самосталност ученика у активном

начину учења, а улога наставника је превасходно у томе да уведу ученике у тему, представе им кључне појмове садржаја и подстакну их на активност коју затим усмеравају, прате и вреднују.

Концепт СНА не базира се на коришћењу уџбеника који су посебно за њих припремљени. Напротив, ученици се подстичу да користе што различитије изворе информација и да према њима имају критички однос. Циљ је јачати ученике да се ослањају на сопствене снаге, да развијају компетенције за рад са подацима. Иако се очекује да ће се ученици у великој мери ослањати на интернет као брз и лако доступан извор информација, треба их охрабривати да користе и друге изворе као што су књиге, старе фотографије, интервју и др.

ПРОГРАМИ СНА

	Слободна наставна активност	V	VI	VII	VIII
1.	ЖИВОТНЕ ВЕШТИНЕ	36	36		
2.	МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ	36	36		
3.	ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА	36	36		
4.	ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ	36	36		
5.	ЧУВАРИ ПРИРОДЕ	36	36		
6.	МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ	36	36		
7.	САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ	36	36		
8.	ШАХ- ВИШЕ ОД ИГРЕ	36	36		
9.	БОРАВАК У ПРИРОДИ И ПЛАНИНАРЕЊЕ I	36	36		
10.	ВРЛИНЕ И ВРЕДНОСТИ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I	36	36		
11.	ДРАМСКА УМЕТНОСТ	36	36		
12.	ДРАМСКА УМЕТНОСТ			36	34
13.	ВРЛИНЕ И ВРЕДНОСТИ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС II			36	34
14.	УМЕТНОСТ			36	34

15.	МОЈА ЖИВОТНА СРЕДИНА			36	34
16.	КАКО ВИДИМ СЕБЕ И ДРУГЕ - ИНТЕРКУЛТУРАЛНО УЧЕЊЕ1			36	34
17.	БЕЗБЕДНО У САОБРАЋАЈУ			36	34
18.	ПРЕДУЗЕТНИШТВО			36	34
19.	ДОМАЋИНСТВО			36	34
20.	ФИЛОЗОФИЈА СА ДЕЦОМ			36	34

• Правилник о допунама ПРАВИЛНИКА о плану наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања и програму наставе и учења за пети и шести разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)

• Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за седми разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)

• Правилник о допуни Правилника о програму наставе и учења за осми разред основног образовања и васпитања – Оквир слободних наставних активности („Службени гласник РС –Просветни гласник”, број 17/2021)

10. ПРОГРАМ ДОПУНСКЕ И ДОДАТНЕ НАСТАВЕ

План и фонд часова допунске и додатне наставе за период од четири године који ће се реализовати у школи, дефинисани су планом наставе и учења и приказани су у табелама у делу Школског програма који се односи на план наставе и учења. Планира се и реализује у циклусима за сваку школску годину посебно.

I Циљеви и задаци

Допунска настава : Циљ допунске наставе је да се ученицима који теже савладавају редовни наставни програм обезбеди додатна подршка, како би успели да савладају основне исходе и достигнућа предвиђена наставним планом и програмом.

Задаци:

-Уочавање тешкоћа	-Обнављање и	-Индивидуализовани	-Подстицање
-------------------	--------------	--------------------	-------------

у учењу и отклањање истих.	утврђивање основних појмова.	приступ раду са ученицима.	самопоуздања и радне мотивације.
-------------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-------------------------------------

Допунска настава се организује за све ученике:

- који не усвоје потребан минимум захтева за одређени наставни предмет,
- који не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја,
- који наилазе на различите тешкоће у учењу,
- за ученике који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова
- за оне који желе да утврде и прошире своје знање, са циљем разумевања, препознавања и отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.

Допунску наставу одликују диференцирани или индивидуални приступ учењу на овим часовима, али и ван њих. Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад. Такође бира одговарајуће активности и методе којима ће најпре довести до напретка.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА И АКТИВНОС ТИ	Активнос ти ученика	Активности наставника	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног плана код кога постоји потреба за допунским радом	слуша, поставља питања, чита, уочава, именује, разликује, упоређује	презентује наставни садржај и прилагођава методе ученичким, способност има, објашњава, одговара на постављена питања, демонстрира, мотивише, ослобађа треме, подстиче, охрабрује, похваљује, сугерише, објашњава, демонстрира на карти	индивидуални, групни, фронтални, рад у пару, кооперативна, интерактивна, текстуална, дијалошка, демонстративна	Боље разумевање појмова, усвајање основних знања, препознавање, разумевање наставникових инструкција, повезивање градива, примена наученог

Уз своје Годишње планове наставници разредне и предметне наставе прилажу детаљно испланиране активности допунске наставе за свој предмет у укупном годишњем фонду од 36 часова, прилагођен ученицима са којима реализују допунску наставу.

Додатна настава: **Циљ додатне наставе** је да се ученицима који показују интересовање и склоности ка појединим предметима омогући проширивање и продубљивање знања.

Задаци:

-Рад са талентованим и мотивисаним ученицима.	-Припрема за такмичења и јавне наступе.	-Развој логичког мишљења, истраживачког духа и креативности.
---	---	--

Додатном наставом треба да буду обухваћени ученици који

- постижу изузетне резултате у одговарајућим наставним предметима
- испољавају посебне склоности и интересовања
- који су на такмичењима и конкурсима постигли запажене резултате
- који су на тестовима способности идентификовани као даровити
- који су у процесу стицања знања, умења и вештина испољили креативан однос.

Ангажоване ученике треба стимулирати (похвале, награде, интерна школска такмичења у циљу припрема за све нивое такмичења које се организују) и постепено их уводити у области професионалне оријентације.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА И АКТИВНОСТИ	Активности ученика	Активности наставника	Начини и поступци извођења програма	Циљеви и задаци садржаја програма
У зависности од наставног предмета одређује се садржај из редовног наставног плана који се проширују у складу са узрастом и интересовањима ученика	- примењује претходно стечена знања; - уочава, истражују, открива релације, слуша, разговара, пише, упоређује, чита, анализира, интерпретира; - уз помоћ наставника решава тестове са ранијих такмичења; - прикупља материјал (исечци из штампе, са Интернета); -	- презентује наставне садржаје; - мотивише на закључивање; - припрема за такмичења; - подстиче креативност; - мотивише на стваралачки однос; - усмерава ученика; - подстиче на размишљање; - развија код ученика аналитичко, синтетичко, индуктивно, дедуктивно мишљење; - наводи на	монологички; дијалогички; текстовни; индивидуални; демонстративни	* развијање културе усменог и писменог изражавања и истраживачког духа, * проширивање знања и умења, * развијање стваралачког и критичког мишљења, * припрема ученика за школско, општинско, окружно и републичко такмичење

прави паное и	размишљање; -
презентације -	прилагођава
учествује у	методе
такмичењима	способностима
	ученика,
	поставља
	проблем

Уз своје Годишње планове и програме наставници разредне и предметне наставе прилажу детаљно испланиране активности додатне наставе за свој предмет у укупном годишњем фонду од 36 часова, прилагођен ученицима са којима реализују додатну наставу.

ПРОГРАМ ПРИПРЕМНЕ НАСТАВЕ

За потребе припреме ученика упућених на полагање поправних испита као и за ученике осмог разреда који полажу завршни испит на крају основног образовања, у школи се организује припремна настава.

Припремна настава за припрему ученика за полагање поправних испита организује се непосредно пред полагање, односно у јунском (за ученике осмог разреда) и августовском року у трајању од пет радних дана.

Припремна настава за ученике осмог разреда и полагање завршном испита организује се током школске године док се интензивира након завршетка наставе а пред завршни испит у трајању од 10 радних дана.

План припремне наставе дефинисан је Годишњим планом рада школе али и Развојним планом школе.

ПРОГРАМ РАДА ОДЕЉЕЊСКОГ СТАРЕШИНЕ

Једна од најважнијих и најодговорнијих дужности наставника, поред извођења наставног рада, јесте обављање функције одељењског старешине. Одељењски старешина је педагошки, организациони и административни руководилац одељења.

Наглашена је улога наставника у васпитном раду. Наставник је одговоран за спровођење плана и програма образовно-васпитног рада и остваривање циљева и задатака васпитања ученика једног одељења. Сложеност посла одељењског старешине огледа се и у чињеници да је задужен за координацију и сарадњу свих учесника васпитно-образовног рада у једном одељењу: сваког појединог ученика, целе одељењске заједнице, свих наставника који предају у том одељењу, родитеља, стручних сарадника. У односу на све наведене чиниоце, одељењски старешина програмира и поставља своје задатке у односу на ученика појединца, одељењску заједницу, на родитеље, стручне органе и на педагошку документацију.

За сврсисходно планирање и програмирање рада одељењског старешине значајно је:

- 1) Познавање прописа, који се могу сврстати у три групе: закони у образовању и васпитању, подзаконски акти у образовању и васпитању (различити правилници и уредбе) и интерна акта школе.
- 2) Познавање специфичности одељења (одељењски старешина посебно упознаје сваког ученика и прати његов психофизички, социјални, емоционални развој, познаје породичне и социјално- економске услове из којих долази, упознаје групну динамику одељења).
- 3) Поседовање различитих знања и вештина из области које су описане у компетенцијама рада наставника.

Одељењски старешина је веома значајна личност у животу ученика, а посебно у разредној настави, и то је чињеница коју поткрепљују и многа теоријска разматрања и многа емпиријска истраживања. Ово је нешто што одељењски старешина треба стално да има на уму.

Тематске целине-области које треба да буду обухваћене радом одељењских старешина од 1. до 8. разреда су:

• Школа и школске обавезе • Превенција свих облика насиља • Здравствено васпитање • Учење учења • Професионална оријентација • Развијање хуманих односа међу половима • Екологија, очување животне и радне средине • Слободно време • Дечја права • Актуелне теме

Поред наведеног, одељењски старешина је обавезан да за сваки месец планира следеће садржаје:

- 1) Часове одељењског старешине
- 2) Индивидуалне разговоре са родитељима
- 3) Вођење педагошке документације и прописане евиденције

Одељењски старешина има организационо-руководећу и педагошко-инструктивну улогу у раду са ученицима одељења којима је одељењски старешина, у сарадњи са њиховим родитељима, односно другим законским заступницима и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

На почетку сваке школске године директор својом Одлуком именује одељењске старешине по разредима – одељењима.

У Годишњем плану рада школе и Годишњим плановима наставника биће детаљно разрађени планови рада ЧОС-а за сваки разред са садржајима, временском динамиком, начином реализације и носиоцима реализације.

ПРОГРАМ РАДА ПРОДУЖЕНОГ БОРАВКА

Савремени начин живота, презаузетост родитеља, дуго радно време и честа промена радног места, изискују потребу за организованим облицима ваннаставних активности након редовних часова. Ученици у продуженом боравку, организовано и плански, уз стручно педагошку помоћ и сарадњу са учитељем, утврђују, продубљују, примењују и усвајају нова знања, вештине и навике. Време се проводи у измиривању

школских обавеза, игри, одмору. Ученицима се поклања пажња и пружа помоћ деци у учењу и при изради домаћих задатака. Ученици се оспособљавају да самостално обављају своје обавезе у каснијем школовању. По измирењу школских обавеза, слободно време је осмишљено према индивидуалним афинитетима сваког детета. Активности у слободном времену ученика имају првенство рекреативно-забавни и стваралачки карактер. Организују се на принципу потпуне слободе избора, добровољности како би омогућили да у њима ученици стварају, откривају, изражавају се.

У групу продуженог боравка укључени су ученици првог и другог разреда
Циљеви програма рада и организације слободног времена у продуженом боравку:

- омогућити детету боравак испуњен различитим садржајима и активностима које ће повољно утицати на развој целокупне личности сваког појединца;
- омогућити развој детета као социјалног бића, припремити дете за даље образовање и перманентно учење.

Задаци продуженог боравка:

- развијање радних навика код ученика, контрола и помоћ у изради домаћих задатака;
- проширивање и продубљивање знања;
- социјализација ученика;
- обезбеђивање услова за интелектуални, емоционални, естетски, радни, социјални развој
- психофизички развој личности детета;
- организација слободних активности;
- сарадња са родитељима.

Кључна подручја развоја:

- складан емотивни, когнитивни, социјални и психолошки развој личности;
- социјализација и развој вештина комуникације;
- развој математичко-логичке и информационо-комуникационе писмености ученика;
- културно-уметничко подручје рада;
- игра, спорт и рекреација;
- активности према одабиру школе.

11. ПРОГРАМ КУЛТУРНИХ АКТИВНОСТИ ШКОЛЕ

Културне активности у школи остварују се на основу програма културних активности.

1. ЦИЉЕВИ И ПРОГРАМА

- Развијање културних навика код ученика
- Неговање матерњег језика, традиције и културне баштине
- Подстицање креативности, маште и естетског изражавања
- Развијање сарадње, заједништва и међусобног поштовања
- Укључивање ученика у културни живот школе и локалне заједнице
- Развијање самопоуздања кроз јавне наступе и презентације

2. ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Организовање школских приредби и културних манифестација
- Учешће ученика у литерарним, ликовним, музичким и драмским активностима
- Обележавање важних датума и празника
- Сарадња са библиотекама, културним центрима и локалном заједницом
- Развијање љубави према књижи, уметности и културним садржајима
- Подстицање тимског рада и креативног изражавања ученика

3. САДРЖАЈИ И АКТИВНОСТИ ПРОГРАМА

Током школске године реализоваће се следеће активности:

- Приредба поводом пријема првака
- Обележавање Дечије недеље
- Јесење активности (Сунчана јесен живота)
- Учешће на Божићном базару у Бачком Петровцу и Кулпину
- Дан розе мајица
- Школска слава – Свети Сава
- Школске приредбе поводом празника и значајних датума
- Литерарни и рецитаторски конкурси
- Музичке активности и хорски наступи (Фестивали: Spievaj, že si spievaj, Na krídlach piesní)
- Обележавање Дана школе
- Обележавање „Недеља сећања и заједништва“
- Учешће на културним манифестацијама у локалној заједници
- Посете библиотеци, позоришту, музеју и културним установама
- Хуманитарне акције
- Програм за будуће прваке
- Завршни програм за осмаке

4. НАЧИН РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Програм ће се реализовати кроз:

- секције и радионице,
- приредбе и јавне наступе,
- индивидуални и групни рад,
- сарадњу наставника, ученика и родитеља,
- сарадњу са установама културе и локалном заједницом.

5. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

- Наставници разредне и предметне наставе
- Стручни сарадници
- Библиотекар
- Ученици школе
- Родитељи и сарадници из локалне заједнице
- Чланови Комисије за културну и јавну делатност школе

6. ВРЕМЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ

Програм се реализује током целе школске године, према школском календару и плану рада школе.

7. МАТЕРИЈАЛНО – ТЕХНИЧКА СРЕДСТВА

- Учионице и школска сала
- Аудио и видео опрема
- Ликовни и дидактички материјал
- Књиге, костими и реквизити
- Дигитални садржаји и презентације

8. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ

Успешност програма пратиће се кроз:

- учешће ученика у активностима,
- квалитет реализованих програма и приредби,
- презентацију ученичких радова,
- сарадњу са родитељима и локалном заједницом,
- евалуацију и извештаје наставника.

12. ПРОГРАМ ШКОЛСКОГ СПОРТА И СПОРТСКО-РЕКРЕАТИВНИХ АКТИВНОСТИ

Школски спорт представља значајан сегмент васпитно-образовног рада школе и има важну улогу у правилном расту и развоју ученика, очувању здравља, развијању моторичких способности, усвајању здравих животних навика, као и у формирању позитивних особина личности као што су дисциплина, одговорност, тимски дух, упорност и поштовање правила.

Програм школског спорта усмерен је на подстицање ученика да активно учествују у наставним и ваннаставним спортским активностима, развијају љубав према физичкој активности и усвајају трајне навике бављења спортом и рекреацијом.

У реализацији програма учествују наставници физичког и здравственог васпитања, стручни сарадници школе, одељењске старешине, родитељи, локална заједница, као и спортске организације са којима школа остварује сарадњу.

2. МАТЕРИЈАЛНО-ТЕХНИЧКИ УСЛОВИ

Школа располаже веома добрим условима за реализацију наставе физичког и здравственог васпитања и ваннаставних спортских активности.

За извођење наставе користи се модерна фискултурна сала опремљена савременим реквизитима и наставним средствима, која омогућава квалитетну реализацију свих наставних садржаја из области спортских игара, атлетике и опште физичке припреме.

Поред тога, школа поседује и стару фискултурну салу, физички одвојену од главне школске зграде, која је посебно погодна за реализацију гимнастичких садржаја и специфичних облика вежбања.

На располагању су и спољашњи спортски терени за кошарку, одбојку, фудбал и рукомет, чиме су обезбеђени услови за квалитетан рад током целе школске године, као и за организацију школских спортских манифестација и такмичења.

3. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА ШКОЛСКОГ СПОРТА

Основни циљеви програма школског спорта су:

- унапређивање физичког и психичког здравља ученика;
- развој моторичких способности и функционалних капацитета;
- подстицање правилног раста и развоја деце;
- развијање спортског духа, тимског рада и фер-плеја;
- усвајање здравих животних навика;
- превенција деформитета, гојазности и болести савременог начина живота;
- укључивање што већег броја ученика у спортске активности;
- развијање такмичарског духа и афирмација ученика кроз школска такмичења;
- промоција школе кроз спортске успехе ученика.

4. САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Програм школског спорта реализује се кроз:

Редовну наставу физичког и здравственог васпитања

Настава се реализује у складу са важећим наставним планом и програмом Министарства просвете, са циљем развоја основних моторичких способности, усвајања знања из области спорта и физичке културе, као и формирања позитивног односа према физичком вежбању.

Ваннаставне спортске активности

Посебан значај имају спортске секције које омогућавају ученицима додатно усавршавање и развој спортских интересовања.

На почетку сваке школске године ученици ће се анкетирати и спроводиће се секција за коју буде заинтересовано највише ученика.

У школи посебно успешно функционише одбојкашка секција, као и сарадња са одбојкашким клубом који има дугу и богату традицију и остварује значајну подршку у развоју школског спорта. Ова сарадња доприноси већем укључивању ученика у спортске активности и афирмацији спортских талената.

Поред одбојке, ученици се укључују и у активности из области фудбала, рукомета, кошарке, и других колективних спортова, у складу са интересовањима и могућностима школе.

Школска спортска такмичења

Школа редовно учествује на општинским такмичењима у свим колективним спортовима, док се пласман на окружна такмичења остварује у складу са постигнутим резултатима.

Учешће на такмичењима доприноси развијању одговорности, дисциплине, самопоуздања и представљању школе у најбољем светлу.

Спортске манифестације

Током школске године организују се:

- спортски дани;
- турнири између одељења;
- полигони спретности;
- промотивне спортске активности;

- обележавање значајних датума кроз спортске садржаје;
- учешће на Петровачком маратону као најмасовнија спортска активност у току године.

5. НОСИОЦИ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРОГРАМА

Носиоци реализације програма школског спорта су:

- наставници физичког и здравственог васпитања;
- стручни сарадници школе;
- одељењске старешине;
- управа школе;
- локална самоуправа;
- спортски клубови и спортске организације локалне заједнице.

Посебну улогу имају наставници физичког и здравственог васпитања који кроз стручан рад планирају, организују и реализују све активности школског спорта.

6. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

Реализацијом програма очекује се:

- повећано учешће ученика у спортским активностима;
- унапређење здравственог статуса ученика;
- развијање трајних навика бављења физичком активношћу;
- бољи резултати на школским спортским такмичењима;
- јачање сарадње школе са спортским организацијама и локалном заједницом;
- промоција школе кроз спортске резултате и квалитетан васпитно-образовни рад.

7. ЗАКЉУЧАК

Програм школског спорта представља важан део укупног развоја ученика и значајно доприноси остваривању васпитно-образовних циљева школе.

Континуираним унапређивањем услова рада, стручним ангажовањем наставника и активним укључивањем ученика, школа настоји да школски спорт буде доступан сваком детету и да постане трајна вредност у њиховом животу.

У периоду од 2026. до 2030. године циљ школе биће даље јачање спортског духа, промоција здравих стилова живота и стварање подстицајног окружења у коме ће сваки ученик имати прилику да развије своје потенцијале кроз спорт.

13. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА, ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ ДРУГИХ РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА

Овај програм има за **циљ** обезбеђивање сигурног и подстицајног окружења за све ученике наше школе, кроз јасне мере и активности за:

- заштиту од свих облика насиља, злостављања и занемаривања,
- спречавање дискриминације,
- превенцију ризичних понашања.
- Циљеви програма
- Осигурати безбедно, подстицајно и инклузивно школско окружење.
- Смањити учесталост насиља и дискриминације међу ученицима.
- Развијати свест и знање ученика, родитеља и наставника о ризичним понашањима.
- Унапредити сарадњу школе са породицом, стручним службама и локалном заједницом.
- Подстицање и развијање климе прихватања, толеранције и међусобног уважавања.
- Идентификација безбедносних ризика у школи и предузимање мера и активности за њихово отклањање.

Основни принципи програма

Принципи на којима се заснива овај Програм и поступање на основу њега, односе се на:

- право на живот, опстанак и развој
- најбољи интерес детета
- спречавање дискриминације
- активно учешће свих важних актера у школском окружењу, запослених, ученика, родитеља, локалне заједнице...

13.1.ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ОД НАСИЉА, ЗЛОСТАЉАЊА И ЗАНЕМАРИВАЊА

Значење појмова

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног, односно понављаног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета и ученика или запосленог.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Насиље и злостављање може да јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално.

Физичко насиље је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање деце и ученика од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета и ученика или запосленог.

Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Дигитално насиље је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу угрожавање достојанства личности и остварује се слањем порука, видео записа, електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и објављивањем садржаја или поверљивих личних података без сагласности (информација, слика, видео снимака и сл.).

Осим наведених облика, насиље и злостављање препознаје се и кроз: злоупотребу, сексуално насиље, насилни екстремизам, трговину људима, експлоатацију детета и ученика, породично насиље и др, занемаривање...

Занемаривање у установи обухвата: ускраћивање појединих облика образовно-васпитног рада неопходних детету и ученику; нереаговање на сумњу о занемаривању или на занемаривање од стране родитеља; пропусте у обављању надзора и заштите детета и ученика од повређивања, самоповређивања, употребе алкохола, дувана, наркотичког средства или психоактивне супстанце, укључивања у деструктивне групе и организације и др.

Кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету особама које су непосредно или посредно изложене кризном догађају.

Програм заштите од насиља утврђен је на основу анализе стања безбедности, присутности различитих облика и интензитета насиља, злостављања и занемаривања, специфичности установе и резултата самовредновања и вредновања квалитета рада школе, а наведени документи се налазе у школској документацији.

1. Превентивне активности се заједнички планирају и спроводе их ученици, родитељи, запослени, као и сарадници из социјалне заједнице и подразумевају:

- Усвајање јасних правила понашања (Кућни ред, Правила понашања).
- Едукација ученика кроз часове одељенске заједнице, грађанског васпитања и вршњачке едукације.
- Стални рад Ученичког парламента на подизању свести о ненасилној комуникацији.
- Успостављање тимова за заштиту ученика.

Превентивним активностима ће се постићи:

- подизање нивоа свести и осетљивости детета и ученика, родитеља и свих запослених за

препознавање свих облика насиља, злостављања и занемаривања;

- неговање атмосфере сарадње и толеранције, поверења, уважавања и конструктивне комуникације у којој се не толерише насиље, злостављање и занемаривање;
- истичу и унапређују знања, вештине и ставови потребни за креирање безбедног и подстицајног окружења и конструктивно реаговање на насиље;
- унапређење познавање процедура за пријављивање и поступање код детета и ученика, родитеља и свих запослених у случају сумње или сазнања о свим облицима насиља, злостављања и занемаривања, обезбеђује заштита детета и ученика, родитеља и свих запослених од насиља, злостављања и занемаривања;
- подстицање усвајања позитивних норми и облика понашања, учење вештина конструктивне комуникације и развијање емпатије;
- остваривање упознавања са видовима и стратегијама пружања одговарајуће подршке и разумевања различитих облика комуникација и понашања ученика са тешкоћама и сметњама у развоју и инвалидитетом;
- развијање социоемоционалне компетенције деце и ученика, родитеља и запослених (свест о себи, свест о другима, саморегулација, одговорно доношење одлука и др.).

Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања на почетку школске године у сарадњи са ученицима, родитељима и запосленима заједнички планирају, осмишљавају, а током године и спроводе превентивне активности, начине информисања о садржајима, мерама и активностима за спречавање и заштиту од насиља, злостављања и занемаривања.

Превентивне активности – Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања

Назив активности	Опис активности	Носиоци	Време реализације
Формирање тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Директор одређује чланове и руководиоца тима за заштиту	Директор	Септембар
Анализа стања, вредновање	Тим током године спроводи анкетирање, вредновање	Тим за заштиту од дискриминације,	Јун- август

квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције	предузетих мера, те на свом састанку врши анализу стања и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције	насиља, злостављања и занемаривања	
Израда плана превентивних активности	Израдити план превентивних активности у оквиру годишњег плана за рада Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања уз учешће важних актера у школском окружењу (родитељи, запослени, социјална заједница...)	Септембар
Дежурство запослених	На основу анализе безбедности директор са члановима Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања организује дежурство запослених које се примењује током школске године	Директор, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Септембар
Праћење и усклађивање аката школе са важећим законским одредбама	Секретар школе прати и усклађује постојеће подзаконске акте школе са Законом, протоколима...	Секретар	На почетку школске године и током школске године
Израда и примена школских правила понашања	Ученици, наставници и родитељи заједно креирају и усвајају правила понашања у школи.	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, наставници, Савет родитеља	Септембар, по потреби допуњују/ мењају током школске године
Информисање ученика, родитеља и запослених о Тиму и његовим активностима	На родитељским састанцима, наставничком већу, Савету родитеља, школском одбору, часовима одељењског старешине пружити информације о раду Тима и плану рада за	Директор, стручни сарадник, Чланови Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања,	На почетку школске године, на састанцима

	школску годину	одељењске старешине	
Радионице о препознавању насиља	Интерактивне радионице на којима ученици уче шта је насиље, које су врсте и како да реагују.	Стручни сарадник/ одељењске старешине, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Прво полугодиште
Часови одељенске заједнице на тему безбедности	Тематски часови посвећени вршњачким односима, ненасилној комуникацији, асертивности, едукације и радионице на тему безбедносне културе, као и јачања отпорности школе на кризне догађаје кроз различите теме (емпатија, заједништво, алтруизам...)	Одељењске старешине	Континуирано током године
Оснивање и рад Вршњачког тима за подршку	Формирање тима ученика обучених да пружи подршку вршњацима и промовишу ненасиље.	Стручни сарадник, чланови тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Септембар
Обука наставника за препознавање и реаговање на насиље	Интерна обука запослених о процедурама, Протоколу, комуникацији са децом.	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, стручни сарадник	Током школске године
Едукативни родитељски састанци	Теме: Заштита деце, дигитално насиље, улога породице у превенцији.	педагог, одељењске старешине, гостујући стручњаци	Планирано најмање 2 пута током године
Обележавање важних датума	Тематске активности, изложбе, приредбе, кампање ненасиља усмерене на обележавање важних датума (Међународни дан толеранције, Дан розе мајица, недеља сећања и	Тим за културну и јавну делатност, ученици и наставници, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и	Током године

	заједништва, Дечје недеље...).	занемаривања	
Сарадња са институцијама	Успостављање сарадње са представницима установа из спољашње заштитне мреже и реализација предавања/радионица са Центром за социјални рад, полицијом, НВО.	Управа школе, стручна служба	Планирано током целе године
Кутија поверења	Постављање кутије у школи у коју ученици анонимно могу пријавити насиље или проблеме.	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Током целе школске године
Индивидуални рад са ученицима у ризику	Саветодавни и психолошки рад са децом која испољавају проблеме у понашању или су жртве.	Стручни сарадник	По потреби, током целе године
Употреба националне платформе „Чувам те“	Усмеравање на коришћење садржаја на платформи и реализација превентивних активности преузетих са националне платформе „Чувам те“	Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, стручни сарадници, одељењске старешине	Током школске године
Стручно усавршавање свих запослених	Запослени прате и похађају обуке, трибине, вебинаре и слично из области заштите од насиља и дискриминације током сваке школске године	Директор, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, стручни сарадници, запослени	Током школске године према плану стручног усавршавања.
Вежбе поступања у кризним ситуацијама	Организовање вежби поступања у кризним ситуацијама	Чланови тима за кризне догађаје, Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	Октобар

Савет родитеља и ученички парламент се укључују у планирање и реализацију превентивних активности које могу бити предвиђене на нивоу одељења за ученике, васпитну групу и родитеље у форми организације предавања, трибина, радионица и сл.

2. Интервентне активности

Интервенцију у одговору на насиље, злостављање и занемаривање чине мере и активности којима се оно зауставља, осигурава безбедност учесника (оних који трпе, чине или сведоче), смањује ризик од понављања, ублажавају последице за све учеснике и прате ефекти предузетих мера.

У установи се предузимају мере у одговору на насиље, злостављање и занемаривање, када се оно дешава или се догодило између: деце или ученика (вршњачко насиље); запосленог и детета, односно ученика; родитеља и детета, односно ученика; родитеља и запосленог; ученика и запосленог, као и када насиље, злостављање и занемаривање чини треће лице у односу на дете, ученика, запосленог или родитеља.

Школа предузме мере у оквиру својих надлежности увек када постоји сумња или сазнање да дете и ученик трпи насиље, злостављање и занемаривање, без обзира на то где се оно догодило, где се догађа или где се припрема.

Уколико се насилно понашање догоди у простору установе и/или у време образовно-васпитног рада и других активности установе, предузимају се мере појачаног васпитног рада, а у складу са проценом нивоа, води и окончава васпитно-дисциплински поступак у роковима и на начин утврђен законом. Установа обавештава друге институције у зависности од процењеног нивоа насиља.

У свом интервентном деловању школа поступа у складу са Протоколом поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Редослед поступања у интервенцији:

1) Проверавање сумње или откривање насиља, злостављања и занемаривања обавља се прикупљањем информација - директно или индиректно. Установа проверава сваку информацију о могућем насиљу, злостављању и занемаривању и врши преглед видео записа уколико установа има електронски надзор над простором. У случају сумње појачава се васпитни рад и прати понашање учесника. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за извршено насиље, злостављање и занемаривање.

2) Заустављање насиља и злостављања и смиривање учесника је обавеза свих запослених у установи, а нарочито најближег присутног запосленог и дежурног наставника, односно васпитача да одлучно прекине све активности, раздвоји и смири учеснике у акту насиља. У случају да запослени процени да је сукоб високо ризичан и да не може сам да га заустави, одмах ће тражити помоћ.

3) Обавештавање родитеља и предузимање хитних акција по потреби (пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад) обавља се одмах након заустављања насиља и злостављања. Уколико родитељ није доступан или његово обавештавање није у најбољем интересу детета и ученика, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Консултације у установи се врше ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа насиља и злостављања, нивоа ризика и предузимања одговарајућих мера и активности, избегавања конфузије и спречавања некоординисане акције, односно ради успостављања и развијања усклађеног, уједначеног и ефикасног поступања. У консултације у установи укључују се: одељењски старешина, дежурни наставник, васпитач, психолог, педагог, тим за заштиту, директор, ученички

парламент. Уколико у току консултација у установи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво насиља, злостављања и занемаривања, као и да одреде мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: министарство надлежно за послове образовања и васпитања (у даљем тексту: Министарство) - надлежну школску управу, центар за социјални рад, полицију, правосудне органе, здравствену службу, а по потреби одељење надлежно за послове ученичког и студентског стандарда.

5) Мере и активности предузимају се за све облике и нивое насиља и злостављања. План заштите од насиља за ученика се сачињава за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа за ученике који су претрпели насиље или били сведоци насиља и злостављања. План појачаног васпитног рада за ученика се сачињава за конкретну ситуацију другог и трећег нивоа насиља за ученике који су извршили насиље, подстрекивали на насиље или пасивно подржавали насилну ситуацију. План заштите од насиља и план појачаног васпитног рада може да се сачине и за цело одељење, односно васпитну групу.

6) Ефекте предузетих мера и активности прати установа (одељењски старешина, васпитач, тим за заштиту, психолог и педагог) ради провере успешности, даљег планирања заштите и других активности установе. Установа прати понашање детета и ученика које је трпело и које је извршило насиље и злостављање, али и деце и ученика који су индиректно били укључени (сведоци). Установа прати и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби.

Интервенција према нивоима насиља, злостављања и занемаривања

Ниво насиља и злостављања условљава и предузимање одређених интервентних мера и активности.

На првом нивоу, који процењује одељењски старешина, активности предузима самостално одељењски старешина, наставник, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално. одељењски старешина може консултовати и психолога/педагога школе за подршку по потреби. Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако појачани васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање одељењски старешина укључује тим за заштиту. Тим за заштиту у складу са информацијама процењује ниво и предузима даље активности.

На другом нивоу активности предузима одељењски старешина, односно васпитач у дому ученика, у сарадњи са тимом за заштиту и обавезно учешће родитеља ученика, у смислу појачаног васпитног рада, као и могућност предлагања покретања васпитно-дисциплинског поступка.

На трећем нивоу активности предузима директор са тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа и организација (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција, јавно тужилаштво и друге надлежне организације). На трећем нивоу обавезно се покреће васпитно-дисциплински поступак.

Заштита запослених

Установа поступа увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, родитеља или трећег лица у установи или за време организовања

активности установе. Процењивање насиља, злостављања и занемаривања по нивоима не односи се на запослене, већ само на вршњачко насиље.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор одмах обавештава родитеља и центар за социјални рад; покреће васпитно-дисциплински поступак и изричи васпитно-дисциплинску меру, у складу са законом за ученике старости до 14 година, а за ученике изнад 14 година, осим наведених активности и да обавести надлежно јавно јавно тужилаштво и полицију.

Када је ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом починилац насиља према запосленом, неопходно је да директор у сарадњи са тимом за заштиту и тимом за инклузивно образовање утврди да ли је испољено (агресивно) понашање ученика последица здравственог стања, односно развојне сметње и у складу са тим се предузимају даље мере и активности, односно процењују кога је потребно укључити од спољашње мреже заштите (стручњаци из здравственог система, социјалне заштите и др.).

Улоге и одговорности запослених и ученика у школи када постоји сумња на насиље или опасност да се насиље догоди

Категорија	Улоге и одговорности
Сви запослени у школи	- Одмах пријављују сумњу или догађај насиља. - Не умањују, не игноришу, не решавају "неформално". - Пријављују Тиму за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, стручном сараднику или директору. - Сарађују у истрази и реализацији мера у складу са својим овлашћењима.
Наставници	- Дежурају у складу са распоредом дежурства - Примећују промене у понашању ученика и покреће поступак заштите ученика - Пријављују сваки облик насиља или сумње, обавештава одељењског старешину о служажу - Подржавају жртве и спречавају даље ширење насиља. - Евидентира случај у књигу дежурства - Сарађује са члановима Тима
Одељењске старешине	- Уочава случајеве насилног понашања и реагује одмај - Информишу родитеље ученика - Прикупљају информације од ученика и наставника. - Учествују у разговорима и раду са породицом. - Воде евиденцију за своје одељење. - Сарађује са члановима Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања - Планира и изводи активности у оквиру ЧОС-а, као и активности у оквиру Плана појачаног васпитног рада, плана заштите... - Евидентира, води документацију - По потреби, комуницира са релевантним установама
Стручни сарадник	- Истражује пријаву у сарадњи са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања

	- Препоручује и реализује мере подршке. - Води евиденцију и обавештава институције по потреби у договору са директором. - Обаваља саветодавно информативне разговоре - Води и чува документацију о свим ситуацијама насиља, злостављања и занемаривања у којима тим за заштиту учествује
Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања	- процењује други и трећи ниво вршњачког насиља, - учествује у изради плана заштите за ученике/ плана појачаног васпитног рада за ученике; - информише децу и ученике, запослене и родитеље о планираним активностима и могућности тражења подршке и помоћи од тима за заштиту; -предлаже мере за превенцију и заштиту, организује консултације и учествује у процени ризика и доношењу одлука о поступцима у случајевима сумње или дешавања насиља, злостављања и занемаривања; -укључује родитеље у превентивне и интервентне мере и активности; -прати и процењује ефекте предузетих мера за заштиту деце и ученика и даје одговарајуће предлоге директору; - сарађује са стручњацима из других надлежних органа, организација, служби и медија ради свеобухватне заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања; -води и чува документацију; - извештава стручна тела и орган управљања.
Директор школе	- учествује у раду Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања - Одговоран за целокупну примену протокола. - Предузима мере и активности у ситуацији трећег нивоа насиља у сарадњи са Тимом. - За трећи ниво насиља и злостављања директор установе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство, односно надлежну школску управу, у року од 24 сата од момента сазнања, путем дигиталне националне платформе "Чувам те" са првим информацијама о догађају и предузетим активностима, а у року од 48 сати од момента сазнања са допуном информацијама и закључцима са састанка тима за зашт - учествује у сачињавању и реализацији плана заштите за ученике/ плана појачаног васпитног рада за ученике; - Доноси одлуке у складу са препорукама тима. - Контактira надлежне институције (ЦСР, полиција, министарство...). - Комуницира са медијима уколико је неопходна, - Руководи тимом за кризне догађаје у складу са општим

	актом и годишњим планом рада
Ученици	- Пријављују насиље – лично, анонимно (кутија поверења, разговор). - Не толеришу насиље, не учествују. - Сарађују у утврђивању чињеница. - Ученици Вршњачког тима пружају подршку и подстичу пријављивање.
Родитељи / Старатељи	- Сарађују са школом. - Одмах реагују на позив школе. - Учествоју у разговорима и мерама подршке/ заштите. - Подстичу децу на пријављивање и ненасилно понашање.

Начини праћења, вредновања и извештавања органа установе о остваривању и ефектима програма заштите

У спровођењу превентивних и интервентних мера и активности установе:

- 1) прати остваривање програма заштите установе;
- 2) евидентира случајеве насиља, злостављања и занемаривања другог и трећег нивоа;
- 3) прати остваривање конкретних планова заштите другог и трећег нивоа;
- 4) укључује родитеља у васпитни рад у складу са врстом и нивоом насиља и праћење ефеката предузетих мера и активности;
- 5) прати остваривање активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада;
- 6) прати остваривање плана поступања установе у кризним догађајима;
- 7) евидентира кризне догађаје;
- 8) анализира стање и извештава.

Одељењски старешина, бележи насиље на првом нивоу; прати и процењује делотворност предузетих мера и активности и евидентира у педагошкој документацији.

О случајевима који захтевају укључивање тима за заштиту (други и трећи ниво) документацију (службене белешке и сви други облици евидентирања података о лицу, догађају, предузетим радњама и др.) води, чува и анализира за потребе установе стручни сарадник, а изузетно, други члан тима за заштиту кога је одредио директор.

О ситуацијама насиља првог и другог нивоа, предузетим мерама и активностима, као и праћењу предузетих активности, школа води евиденцију због потребе кварталних извештаја и користећи Националну платформу "Чувам те". За унос података на националној платформи су задужени запослени у школи које је директор овластио за приступ националној платформи.

Тим за заштиту подноси извештај о реализацији превентивних и интервентних активности два пута годишње. Директор извештава орган управљања, савет родитеља и ученички парламент.

Извештај о реализацији плана заштите од насиља је саставни део годишњег извештаја о раду установе и доставља се Министарству, односно надлежној школској управи, сачињава га Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Извештај садржи учесталост инцидентних ситуација и број пријава; заступљеност различитих облика и нивоа насиља, злостављања и занемаривања; број повреда; учесталост и број васпитно-дисциплинских поступака против ученика и дисциплинских поступака против запослених; број и ефекте оперативних планова заштите; остварене обуке у превенцији насиља, злостављања и занемаривања и потребе даљег стручног усавршавања; број и ефекте акција које промовишу сарадњу, разумевање и помоћ вршњака; број реализованих активности друштвено-корисног, односно хуманитарног рада, број кризних догађаја и евалуација плана поступања установе у кризном догађају; остварене обуке у циљу ефикасног реаговања установе у кризним ситуацијама, степен и квалитет укључености родитеља у живот и рад установе и друге параметре.

Коришћење документације у јавне сврхе и руковање подацима мора бити у складу са законом.

На основу анализа стања, праћења насиља, злостављања и занемаривања, вредновања квалитета и ефикасности предузетих мера и активности у области превенције и интервенције, школа дефинише даљу политику заштите деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања.

13.2. ПРОГРАМ ПОСТУПАЊА УСТАНОВЕ У КРИЗНИМ ДОГАЂАЈИМА

Према Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање (Службени гласник РС број 11/2024) кризни догађај је у већини случајева непредвидив догађај са потенцијално негативним последицама. Тај догађај и његове последице могу проузроковати значајну штету лицима које су непосредно или посредно изложене кризном догађају. Кризни догађај карактерише број жртава (повређених или настрадалих), материјална штета, психолошке реакције појединца и/или заједнице у целини, као и солидарност у сврху отклањања последица.

Кризни догађаји су:

- Природна смрт детета/ученика;
- Покушај убиства и убиство детета/ученика (у установи или ван ње);
- Покушај самоубиства ученика и самоубиство (у установи или ван ње);
- Природна смрт, самоубиство или убиство запосленог у установи;
- Саобраћајна незгода у којој је повређено или настрадало дете, односно ученик и/или запослени у установи;
- Нестанак детета/ученика;
- Масовно тровање у простору установе;
- Дојава о подметнутој експлозивној направи у установи или терористичком нападу и слично;
- Талачка криза;
- Насиље већих размера (масовне туче, вишеструка убиства, терористички напади);
- Техничко-технолошке опасности (експлозија, изливање, испаравање отровних материјала и пожара);
- Природне катастрофе (поплаве, земљотреси, пожари...);
- Епидемија која је обухватила територију/општину на којој се налази установа;
- Други кризни догађаји, у смислу овог правилника.

У случају проглашења ванредне ситуације, односно ванредог стања, установа поступа у складу са прописима који се уређују.

Када установа има сазнање да се догодио кризни догађај одмах, а најкасније у року од 24 сата, активира се тим за кризне догађаје, који има следеће задатке:

- прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа;
- успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите;
- сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције;
- благовремено информисање деце/ученика, родитеља, запослених и медија о догађају;
- психосоцијална подршка деци, ученицима и запосленима;
- израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи;
- организација евентуалних комеморативних активности;
- праћење реализације планова и евалуација;
- вођење документације и извештавање и
- други послови који могу бити од значаја у ситуацијама када се деси кризни догађај.

Директорка основне школе је формирала Тим за кризне догађаје решењем у оквиру Тима за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања, а чине га:

- директор школе
- стручни сарадници- Педагог, школе
- два наставника (један из првог циклуса, један из другог циклуса)
- представник Савета родитеља,
- домар
- представник спољашње мреже-лекар,

Координатор Тима је координатор Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

У складу са личним компетенцијама сви чланови тима учествују у активностима кризне интервенције, а које се односе и на пружање психосоцијалне подршке која обухвата активности- праћења реаговања, процене потреба за психосоцијалном подршком, пружање индивидуалне и групне подршке и др, као и активности информисања које обухватају прикупљање, проверавање, селекцију, дистрибуцију информација, као и припреме саопштења.

ПРОЦЕНА СНАГА, КАПАЦИТЕТА И СПЕЦИФИЧНОСТИ УСТАНОВЕ У ОДГОВОРУ НА КРИЗНЕ ДОГАЂАЈЕ

SWOT анализа процене снага, капацитета и специфичности установе да се суочи са различитим потенцијалним кризним догађајима је приказана у табели испод.

СНАГЕ/ КАПАЦИТЕТИ	СЛАБОСТИ
- Школа се налази у мирном сеоском окружењу, са ниском стопом криминала, суицида и саобраћајних незгода; - Школа нема велики број ђака и запослених (укупно око 190 ђака и особља уз мање флукуације); - Постојање видео надзора, плана	- Непостојање релевантних података и акционих истраживања на тему безбедносне културе, информисаности и реаговања у кризним ситуацијама ученика, запослених и родитеља. - Недостатак финансијских средстава школе за све потребне и планиране;

евакуације, редовна провера контроле ПП апарата; - Позитиван етос и сарадничка атмосфера; - Редовна контрола санитарног инспектора, - Сви запослени имају обуку за безбедност и здравље на раду и заштите од пожара, а за новозапослене се исте правовремено одржавају. - Развијен систем дежурстава Наставника и помоћног особља; - Развијен систем ефикасног информисања запослених, ученика и родитеља, школски сајт и ФБ страница, телефонска комуникација; - Успостављена добра сарадња са медијима који се баве локалним информисањем - Школа има успостављену добру сарадњу са представницима система на локалу и цивилним сектором. - Наставно особље и стручна служба континуирано се стручно усавршавају.	-Непостојање мреже подршке у локалној средини за пружање психосоцијалне подршке ученицима, родитељима, као и превентивно деловање.
Могуће активности	Потенцијалне опасности/ потешкоће
Едукација ученика и родитеља - Стручно усавршавање свих запослених из овог домена - Реализација превентивних активности и показних вежби. - Јасна подела улога, обавеза и одговорности у установи приликом одговора на кризе догађаје	Гласине и дезинформације које се шире усмено и путем друштвених мрежа у кризним ситуацијама. - Евентуална недовољна координисаност свих активности и актера унутар установе и спољашње мреже. -Непрофесионално понашање појединаца, паника.

У ужој и широј заједници постоје установе, организације и удружења са којима је могуће остварити сарадњу у ситуацији кризног догађаја:

1. Министарство просвете Републике Србије
2. Школска управа Нови Сад (мобилни тим)
3. Локална самоуправа општине Бачки Петровац
4. Месна заједница Кулпин
5. Полицијска управа Бачки Петровац
6. Ватрогасно друштво Бачки Петровац
7. Дом здравља Бачки Петровац
8. Центар за социјални рад општине Бачки Петровац
9. Црвени крст Бачки Петровац
10. Пошта
11. "Caritas" Србија

12. "Уницеф" Србија
13. Центар "Срце" Нови Сад
14. Институт за здравствену заштиту деце и омладине Нови Сад

БЕЗБЕДНА МЕСТА УНУТАР И ИЗВАН УСТАНОВЕ У СИТУАЦИЈАМА КРИЗНИХ ДОГАЂАЈА

Школа има сачињен План евакуације, који се налази истакнут на свим улазима и код зборнице.

На основу процене ризика од катастрофа сачињен је План заштите и спасавања за ОШ "Јан Амос Коменски".

Све просторије у школи (канцеларије, учионице, кабинети, кухиња, трпезарија и све остале помоћне просторије) су јасно означене. Разреди и одељења првог циклуса су такође јасно назначени. У другом циклусу настава је кабинетска, а распоред боравка појединог одељења у поједином кабинету назначен је у распореду часова који се налази у:

- школској зборници
- канцеларији директора школе
- канцеларији секретара школе
- канцеларији педагога
- у портирници школе у којој према задужњима бораве помоћни дежурни радици

У школи је такође јасно обележен главни (службени) улаз и ученички улаз из школског дворишта.

Као безбедно место или место окупљања одређује се двориште школе, испред ученичког улаза.

НАЧИН АЛАРМИРАЊА

За алармирање се користе уобичајена, прописана средства алармирања и узбуђивања јавности у ситуацијама кризног догађаја. Такође у зависности од конкретне ситуације, користиће се и школско звоно које је аутоматско и електрично и којим управља школски домар који је члан Тима за кризне догађаје. Систем се налази у зборници школе. Школа поседује и класично, ручно школско звоно које се може употребити у ситуацији кризних догађаја. У ситуацији нестанка струје као звук алармирања користи се ручно школско звоно, а знак за узбуну представља звук који се добија снажним и брзим звоњењем школског звона.

НАЧИН ИНФОРМИСАЊА

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако је директор учесник насиља, злостављања или занемаривања, у том случају комуникацију са медијима остварује председник органа управљања. Школа је дужна да обавести ШУ Нови Сад, односно министарство пре давања изјаве медијима о конкретној ситуацији која се догодила.

У пословима информисања Тим за кризне догађаје сарађује са Тимом за маркетинг културне и јавне делатности школе и администраторима школског сајта и Фејсбук странице.

За комуникацију са ученицима и родитељима користиће се одељењске Вибер групе које су се до сада показале као веома ефикасне у прослеђивању информација. Сваки одељењски старешина задужен је за комуницирање са својим ученицима и њиховим родитељима/старатељима, а у ситуацији кризног догађаја прослеђује само и искључиво информације које добије од Тима за кризне догађаје и запосленог којег је именовао директор школе. Запослени/ ученик или друго лице које има сазнање да се дешава кризни догађај о истом обавештава домара, он обавештава директора који информисе даље запослене.

СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ

У циљу јачања компетенција установе за пружање психосоцијалне подршке, реализацију плана евакуације, односно компетенција за ефикасно реаговање у различитим кризним ситуацијама школа ће планирати стручно усавршавање запослених из следећих области:

1. Обука у пружању прве помоћи да ли то постоји као опција и ко би то радио
2. Обука из противпожарне заштите и раговања у ситуацијама пожара за новозапослене и запослене који нису прошли обуку
3. Обука у реализацији плана евакуације за запослене – да ли то треба и ко ради то.
4. Обуке у пружању психосоцијалне помоћи ученицима-у сарадњи са педагогом школе, ДЗ Б. Петровац, Центром за социјални рад општине Б. Петровац, Друштвом психолога Србије, Министарством просвете Републике Србије, Школском управом Нови Сад, Институтом за здравствену заштиту деце и омладине Војводине, образовним удружењима грађана који реализују акредитоване семинаре у складу са материјалним могућностима школе.
5. Обука о реаговању у ситуацијама природних катастрофа као што су земљотреси, поплаве и др. -у сарадњи са "Каритас " Србија и стручним удружењима и агенцијама у складу са материјалним могућностима школе.
6. Обука о реаговању у ситуацијама нарушене безбедности ученика и запослених-у сарадњи са Полицијском станицом Б. Петровац и Министарством унутрашњих послова Републике Србије, као и реализацијом Пројекта „Заједно и безбедно кроз детињство“.
7. Обука о информисању и извештавању у складу са јавним интересом у ситуацијама кризних догађаја-у сарадњи са струковним удружењима новинара или другим релевантним организацијама у складу са материјалним могућностима школе.

Тим за кризне ситуације ће у сарадњи са Тимом за стручно усавршавање сваке школске године донети план стручног усавршавања који ће обухватити једну или више едукација из наведених области, а исто ће се наћи и у годишњим плановима стручног усавршавања запослених.

УНАПРЕЂИВАЊЕ БЕЗБЕДНОСНЕ КУЛТУРЕ УЧЕНИКА И ЗАПОСЛЕНИХ

У оквиру унапређивања безбедносне културе ученика и запослених планираће се активности које јачају њихове социо-емоционалне компетенције, као што су конструктивно решавање сукоба, емпатија, толеранција, алтруизам..., а које ће бити обрађиване кроз радионице стручног сарадника и одељенских старешина у оквиру ЧОС-а. Ова врста активности ће допринети не само побољшању школске климе, стварању групне кохезије, неговању осећања припадности и солидарности, већ и јачању психолошке

отпорности појединаца и колектива. Отпорност установе унапређивање се и кроз благовремено и доследно спровођење интервентних активности у оквиру заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања.

Неке од активности које се могу реализовати:

1. Акционо истраживање на тему безбедносне културе ученика и запослених.
2. Едукација ученика да препознају опасне и кризне ситуације-предавања, трибине, гостовања стручњака по позиву, радионице, ИКТ квизови, Е bookови и сл.
3. Едукација ученика и запослених о начинима реаговања у кризним ситуацијама.
4. Едукација ученика и запослених о начинима трагања за помоћи у току и након завршетка кризне ситуације.
5. Едукација ученика и запослених на тему превенције и подизања безбедносне културе у школи, локалној заједници, регионалној и националној безбедности.

Тим за кризне ситуације ће у сарадњи са Тимом за стручно усавршавање, Тимом за развој школског програма и Тимом за развојно планирање сваке школске године донети План који ће укључивати и активности за подизање безбедносне културе за ту школску годину. План ће бити саставни део Годишњег плана рада школе, Школског и развојног плана.

НАЧИНИ РЕАГОВАЊА-КОРАЦИ У ПОСТУПАЊУ УСТАНОВЕ КАДА СЕ ДОГОДИ КРИЗНИ ДОГАЂАЈ

У ситуацијама када школа има сазнање да се догодио кризни догађај, одмах, а најкасније у року од 24 сата активира тим за кризне догађаје, који спроводи активности по следећим корацима:

1. Прикупљање података, процена потреба и обавештавање надлежних органа
Тим прикупља све релевантне информације (опис догађаја, место, време када се десио догађај, ко је све погођен кризним догађајем и каква му је помоћ потребна, где се налази и у каквом је стању...), проверава веродостојност, у зависности од врсте кризног догађаја хитно обавештава полицију, ватрогасце, хитну помоћ и друге потребне органе, односно службе. Тим за кризне догађаје благовремено информише Министарство просвете, односно ШУ Нови Сад о догађају, као и предузетим активностима.

2. Успостављање сарадње са спољашњом мрежом заштите На основу прикупљених података, уз обавезу хитног обавештавања спољашње мреже заштите школа, процењује да ли самостално може да поступа или јој је потребна помоћ и подршка спољашње мреже (у зависности од облика/ врсте и степена интензитета кризног догађаја школа процењује кога укључује од спољашње мреже заштите) са којом сачињава заједнички план деловања, начина рада и извештавања.

3. Сарадња и заједничко деловање са мобилним тимом за кризне интервенције
Уколико кризни догађај као последицу има најмање троје или више повређених или настрадалих лица, директор је у обавези да одмах по сазнању обавести Министарство просвете како би се ангажовао интерсекторски мобилни тим за кризне ситуације, који је формиран у складу са Протоколом о поступању приликом суочавања друштва са кризним ситуацијама у оквиру Радне групе Владе Републике Србије ради пружања потребне подршке. У ситуацијама када поступи мобилни тим, тим за кризне догађаје установе постаје саставни део мобилног тима. Тим за кризне догађаје установе пружа потребне информације мобилном времену, учествује у заједничком планирању, организацији и реализацији психосоцијалне подршке. У сарадњи са мобилним тимом, тим установама врши праћење и идентификовање

деце/ученика и запослених којима је потребна помоћ, пружа прву психолошку помоћ као и друге видове подршке..

4. Благовремено информисање ученика, родитеља, запослених и медија о догађају Директор установе именује особе задужене за припрему званичних информација за родитеље, ученике, запослене и медије. Обавештења имају сврху континуираног информисања запослених, родитеља и деце/ученика и медија о најновијим, провереним и тачним информацијама до којих је установа дошла, ради планирања одговарајуће подршке и предузимања других потребних мера (сузбијање гласине и ширења панике); упознавање са могућим тешкоћама, ризицима, изазовима и начинима за њихово превазилажење; упознавање са начинима подршке. Саопштење за медије сачињава се у сарадњи са надлежним службама Министарства.

5. Психосоцијална подршка ученицима и запосленима Тим за кризне догађаје ће пратити реаговање ученика, родитеља и запослених, идентификује коме је потребна помоћ и у складу са тим организује пружање психосоцијалне подршке. Приликом пружања психосоцијалне подршке као основне интервенције користи се психолошка прва помоћ. У зависности од врсте, интензитета и последица кризног догађаја, тим процењује потребу за укључивањем представника из система здравствене заштите у циљу пружања психосоцијалне подршке и/или укључивања интерсекторског мобилног тима за кризне ситуације.

6. Израда и реализација плана рада установе у измењеним условима и стабилизација рада у установи У сарадњи са Педагошким колегијумом, Тимом за обезбеђивање квалитета рада школе, Тимом за развој школског програма и Тимом за инклузивно образовање, Тим за кризне интервенције, у зависности од врсте и обима кризног догађаја, броја погођених особа, процену даљих ризика, реакцију локалне заједнице и одговарајуће правне аспекте израђује план рада школе у измењеним околностима у којем мора јасно бити назначено: - активности/мере - реализатори - време реализације - начини реализације - начини евалуације - извештавање Уколико је дошло до прекида реализације наставе, Педагошки колегијум и Тим за кризне интервенције ће израдити посебан план даље реализације о-в. рада, усваја га Наставничко веће, Школски одбор доноси на ванредној седници одлуку, а потом се шаље на сагласност Школској управи Нови Сад.

7. Организација евентуалних комеморативних активности У случајевим смртних исхода, Тим организује комеморативне активности водећи рачуна о развојним карактеристикама ученика, као и емотивном стању ученика и запослених, односно планира адекватне комеморативне активности.

8. Праћење реализације плана и евалуација Тим прати реализацију свих корака и спроведеног плана активности, коригује и ревидира у складу са ситуацијом у установи.

9. Вођење документације и извештавање Тим води документацију о свим спроведеним активностима и доставља је Школској управи Нови Сад у року од 15 дана од наступања стабилизације рада у школи-повратака у уобичајене активности и наставни план пре наступања кризног догађаја. Извештаји о раду Тима за кризне догађаје постају саставни део Годишњег извештаја о раду школе за дату школску годину.

Када су жртве кризног догађаја деце са хроничним болестима, деца са сметњама у развоју и инвалидности, тим за кризне догађаје након идентификације израђује индивидуализоване планове у сарадњи са родитељима и представницима спољашње мреже заштите.

НАЧИНИ РЕАГОВАЊА/ ПОСТУПАЊЕ ШКОЛЕ НАКОН КРИЗНОГ ДОГАЂАЈА

Након реализације плана поступања у кризним догађајима, и успостављања стабилног стања у установи тим за кризне догађаје врши евалуацију спроведених активности и сачињава извештај. Евалуација обухвата: анализу ефеката спроведених мера и активности односно реализацију измењеног плана рада, као и пружање прве психолошке помоћи, са посебним освртом на снаге, изазове и препоруке у реаговању на кризни догађај. На основу евалуације плана реаговања у конкретним ситуацијама, школа ће унапређивати план поступања у кризним ситуацијама.

Уколико је због кризног догађаја дошло до прекида или извођења наставе у измењеним условима, тим за кризне догађаје у сарадњи са педагошким колегијумом израђује посебан план даље реализације образовно-васпитног рада. Израђени план реализације усваја наставничко веће, док школски одбор доноси одлуку, а сагласност на план даје надлежна школска управа.

Извештај о реализацији посебног плана део је годишњег извештаја о реализацији плана заштите од насиља, злостављања и занемаривања.

Тим за кризне догађаје континуирано прати реаговање деце/ученика и запослених и процењује потребу за психосоцијалном подршком у наредном периоду и у сарадњи са спољашњом мрежом заштите израђује план о њеној реализацији.

Тим за кризне догађаје прати реализацију планова, у сарадњи са спољашњом мрежом заштите процењује степен смиривања ситуације и покреће процес договарања са породицама жртава и повређених о начинима обележавања сећања на догађају (обезбеђивање простора, активности сећања, обележавање годишњица и слично).

ПРОГРАМ УКЉУЧИВАЊА И САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ НА ЈАЧАЊУ ОТПОРНОСТИ УСТАНОВЕ

Са циљем јачања отпорности установе која се заснива на принципима континуитета, сарадње, доступности и ефикасности, школа ће укључивати породице ученика. Представник Савета родитеља је члан Тима за кризне интервенције и у ситуацијама кризног догађаја равноправно учествује у реализацији свих планираних активности, при том комуницирајући активно са осталим члановима Савета, заступајући њихове предлоге, потребе и интересе. Сарадња са родитељима и породицама ученика ће се остваривати и кроз њихову партиципацију и у превентивне активности школе за јачање отпорности као што су нпр: учесници у истраживањима, учесници у округлим столовима и дебатама, учесници и реализатори радионица, акција, едукација, семинара и другим активностима. План укључивања родитеља и сарадње са породицом на јачању отпорности установе ће бити и део Плана сарадње са породицом који је саставни део Годишњег плана рада школе.

ПРАЋЕЊЕ, ЕВАЛУАЦИЈА И ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ПРОГРАМА

Тим за кризне догађаје прати реализацију овог програма континуирано током сваке школске године, евалуира и извештава о реализованим активностима. Извештај се подноси

два пута током школске године, на полугодишту и крају школске године. Извештај се подноси на обрацу који је универзалан за све тимове у школи и саставни је део Годишњег извештаја о раду школе.

У ситуацијама кризног догађаја, Тим свакодневно прати реализоване активности, у складу са Правилником и овим Програмом, евалуира их и ревидира, те о томе редовно и свакодневно извештава Мобилни тим, Школску управу и Министарство просвете.

План рада тима за кризне догађаје сачињава се на почетку школске године и чини саставни део Годишњег плана рада школе.

13.3. ПРОГРАМ СПРЕЧАВАЊА ДИСКРИМИНАЦИЈЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Циљ програма

- Спречавање свих облика дискриминације у школском окружењу и обезбеђивање равноправног третмана свих ученика, запослених и родитеља без обзира на:
- расу, пол, узраст, језик, вероисповест, националну припадност,
- здравствено стање или сметње у развоју,
- социо-економски статус,
- сексуалну оријентацију,
- друга лична својства.

Задаци програма

- Препознати и спречити све облике дискриминације.
- Развијати културу толеранције, уважавања и инклузије.
- Едуковати ученике, родитеље и наставнике о последицама дискриминације.
- Успоставити механизме брзог реаговања на случајеве дискриминације.

Облици дискриминације који се препознају у школи

Облик дискриминације	Примери
Расна / етничка	Исмевање због порекла, забрана коришћења матерњег језика
Полна и родна	Омаловажавање због пола, наметање родних улога
Дискриминација особа са сметњама у развоју	Изолација, изругивање, неприлагођено школско окружење
Социјално-економска	Искључивање ученика због сиромаштва или стила облачења
Верска	Забрана изражавања верских уверења
Дигитална	Онлајн говор мржње, ширење стереотипа

Превентивне и интерветне мере које се предузимају су сачињене и у оквиру програма за заштиту од насиља, злостављања и занемаривања

Табела: Превентивне активности, носиоци и време реализације

Активност	Опис	Носиоци	Време реализације
Едукација о људским	Радионице о поштовању	Педагог,,	Септембар –

правима	различитости	наставници	децембар
Тематски часови	У оквиру часова одељењске заједнице	Наставници, одељењске старешине	Континуирано
Недеља толеранције	Креативне активности: плакати, поруке, приредбе	Тим за заштиту ученика	Новембар
Вршњачка подршка и инклузија	Вршњачки тимови који подржавају ученике из осетљивих група	Стручна служба, вршњачки тим	Током године
Едукација наставника	Семинари о препознавању и реаговању на дискриминацију	Школа, Управа, спољни сарадници	Током године
Едукација родитеља	Теме: Толеранција, предрасуде, инклузија	Одељењске старешине, Педагог,	Током године
Кутија поверења	Анонимно пријављивање дискриминације	Тим за заштиту	Током целе године

Школа се обавезује да ће доследно спроводити све мере ради спречавања дискриминације, уважавајући различитост сваког детета и промовишући културу поштовања и толеранције.

13.4. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ РИЗИЧНИХ ПОНАШАЊА У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ

Циљ програма

Развијање знања, вештина и ставова који код ученика подстичу здраве стилове живота, социјалну одговорност и отпорност на утицаје који воде ка ризичним понашањима.

Ризична понашања обухваћена програмом

Област	Примери
Злоупотреба ПАС (психоактивних супстанци)	Алкохол, дуван, дроге
Вршњачко и дигитално насиље	Претње, исмевање, искључивање, ширење лажи
Самоповређивање и аутоагресија	Сечење, повлачење, мрачне мисли
Ризично сексуално понашање	Превремени односи, недостатак информација
Бекство од куће или из школе	Нередовно похађање наставе, скитња
Зависност од интернета / игрица	Занемаривање обавеза, изолација

Задаци програма

- Едукација ученика, родитеља и наставника о ризицима и последицама.
- Развијање вештина самопоуздања, доношења одлука и отпорности на притиске.

- Јачање менталног здравља и социјалне подршке у школи.
- Успостављање јасних механизма за рано препознавање и интервенцију.

Превентивне активности

Активност	Опис	Носиоци	Циљна група	Време реализације
Едукације о штетности ПАС	Предавања и радионице са стручњацима (МУП, Дом здравља)	Педагог, спољни стручњаци	Ученици VII-VIII	Новембар – март
Радионице о емоцијама и самопоуздању	Јачање емоционалне писмености, самоконтроле и вештина асертивности	педагог	Ученици III–VIII	Континуирано
Обука за препознавање дигиталног насиља	Заштита на интернету, етикета комуникације	Наставници ИТ, Педагог,	Ученици IV–VIII	Октобар
Клуб здравих стилова живота	Изборна активност – промоција физичке активности, правилне исхране	Наставници разредне и физичког	Ученици I–VIII	Током целе године
Обележавање важних датума	Дан борбе против дрога, Дан менталног здравља, Дан безбедног интернета	Тим за заштиту, одељења	Цела школа	По календару
Саветодавни разговори за ученике	Индивидуални и групни рад са децом у ризику	педагог	Ученици у ризику	Током године, по потреби
Едукација родитеља	Предавања: Вршњачки утицај, психоактивне супстанце, дигиталне зависности	Педагог, спољни сарадници	Родитељи	Јесен и пролеће
Рад са наставницима	Препознавање знакова ризичних понашања, комуникација са децом у кризи	Стручна служба	Запослени	Септембар и фебруар

Рад са ученицима у ризику

- Саветовање и психолошка подршка.
- Рад са породицом (састанци, индивидуални планови).
- Укључивање у спортске, културне и вршњачке активности.
- Повезивање са службама у заједници (Дом здравља, ЦСР, Полиција, НВО).

Улоге и одговорности

Субјекат	Улоге
Наставници	Примећују, пријављују, сарађују у реализацији мера
Одељењске старешине	Редовна комуникација са ученицима и родитељима
Стручна служба	Спроводи интервенције, ради дијагностику и праћење
Тим за заштиту ученика	Координише све активности и прати случајеве
Директор	Одобрава и прати реализацију програма
Ученици	Активно учествују, пријављују, подржавају вршњаке
Родитељи	Сарађују са школом и прате дете код куће

Партнерске институције

- Центар за социјални рад
- Дом здравља
- Министарство унутрашњих послова
- Општинска организација Црвеног крста
- Невладине организације (радионице, кампање, саветовалишта)

Показатељи успеха / Евалуација

- Смањење броја пријава ризичних понашања.
- Повратне информације ученика и родитеља (анкете).
- Извештаји тима за заштиту ученика.
- Број реализованих радионица, трибина, саветовалишта.

Закључак

Програм има за циљ да школа постане заједница у којој се негују здрави односи, подршка и поштовање, а ученици оснажују да праве добре изборе и брину о себи и другима. Активности из програма спроводи Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања и Тим за бригу о менталном здрављу у сарадњи са другим тимовима, активима, ученицима, родитељима. Тим за бригу о менталном здрављу и Тим за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања на почетку школске године у сарадњи са ученицима, родитељима и запосленима заједнички планирају, осмишљавају, а током године и спроворе превентивне активности, начине информисања о садржајима превенције ризичних понашања у основној школи.

13.4.1. ПРОГРАМ ПРЕВЕНЦИЈЕ МАЛОЛЕТНИЧКЕ ДЕЛИКВЕНЦИЈЕ

Малолетничка деликвенција је преступничко понашање специфично за популацију малолетника. Сви облици делинквентног понашања младих могу се сврстати у четири категорије: радње деструктивно уперене против интегритета других личности, радње

деструктивно уперене против власништва и материјалних добара других, радње повлачења и радње самоуништења. Постоји и подела која у облике делинквенције укључује: преступе кривично-правних норми, преступе прекршајних норми и преступе моралних норми. Поремећај понашања, васпитна запуштеност, субнормалне или неуобичајене личности, лоше друштвено понашање, асоцијалност, поремећаји карактера, психопатска личност и примарни поремећаји понашања синоними су за последицу неприлагођеног понашања са којим се неретко сусрећемо данас.

Поред стандардних узрока, који подстичу једног малолетника, криминалитет увек има и своје специфичне корене који су везани за неку културну и друштвену средину.

Највећи утицај на друштвене девијације младих имају породица, школа и друштво. Негативни утицај комбинације ова три фактора доводи до делинквентног понашања особа млађих од 18 година.

Школа је, поред породице, незамењива за социјализацију детета. Зато школа има задатак да ради на јачању друштвених веза, на што успешнијој социјализацији деце и спречавању неприлагођеног и делинквентног понашања. Ангажовање ученика добро осмишљеним садржајима најбоља је превенција малолетничке делинквенције. Потребна је и свакодневна сарадња школе и родитеља у циљу усмеравања детета. У том правцу школа је сачинила програм превенције малолетничке делинквенције.

Циљ програма:

- * стварање и неговање климе, прихватања толеранције и уважавања;
- * дефинисање поступака и процедура и реаговања у ситуацијама насиља;
- * информисање свих укључених у рад школе о процедурама и поступцима;
- * успостављање система ефикасне заштите.

Задаци програма:

- * Препознавање девијантног понашања ученика
- * Препознавање насиља
- * Ангажовање постојећих ресурса Школе за стварање безбедног и подстицајног окружења
- * Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања
- * Укључивање различитих учесника образовно- васпитног процеса у превенцију и заштиту ученика кроз наставне и ваннаставне активности
- * Унапређивање компетенција запослених за превентивни рад, појачан васпитни рад

Активности

- * Упознавање са правилима понашања
- * Сарадња са „Експектом“ (едукација о злоупотреби дрога)
- * сарадња са центром за Социјални рад
- * Поштовање Правилника о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање

- *Обезбеђивање простора у којима бораве ученици унутар Школе и у њеном непосредном окружењу
 - *Усклађивање школских докумената Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања (Директор, Школски полицајац, Дежурни наставници, Стручни сарадници)
 - * На нивоу Школе формиран Тим за заштиту ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
 - * Школа има израђен Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања
 - * Чланови Наставничког већа упознати са школским Програмом заштите ученика
 - * Успостављен ланац одговорности у ситуацијама насиља (Сви наставници поседују упутства о поступању у складу са Протоколом - Ученици и родитељи на првом родитељском састанку упознати са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање)
 - * Дефинисана и обезбеђена ризична места у оквиру зграде и дворишта, фискултурне сале и сл.
 - * Програм заштите ученика од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања саставни је део ГПР
 - * Обележавање Дана толеранције
 - * Израда одељенских правила понашања Едукација (израда панона и флајера) деце и родитеља за препознавање, реаговање и пријављивње у ситуацијама насиља
 - * Увођење садржаја и метода рада за развој подстицајне и безбедне средине кроз наставне и ваннаставне активности
 - * Активности превенције насиља кроз редовну наставу
 - * Организовање ваннаставних, културних и јавних активности у простору Школе
 - * Вршњачка едукација на тему насиља; свакодневни контакт са школским полицајцем
- Начини остваривања:
- Кроз радионице за развој социјалних вештина:
- * „Разлике у ставовима“
 - * „Како у туђим ципелама“
 - * „Конфликти и ненасилно решење“
 - * „Ненасилна комуникација“
 - * „Кроз игру учимо да своја осећања докучимо“
 - * „Самоконтрола – прво стоп онда хоп“

14. ПРОГРАМ ПРОФЕСИОНАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ

Циљ професионалне оријентације је развијање свести код ученика о различитим занимањима, њиховим карактеристикама и условима рада, као и препознавање сопствених способности, интересовања и вредности, у циљу лакшег доношења реалне одлуке о избору одговарајућих занимања о наставку школовања и будућем професионалном усмерењу.

Општи **задаци** у раду на професионалној оријентацији:

1. Упознавање, праћење и подстицање развоја индивидуалних карактеристика ученика значајних за усмеравање њиховог професионалног развоја и њихово подстицање да сами свесно доприносе сопственом професионалном развоју.
2. Упознавање ученика са занимањима, системом средњег образовања и оспособљавања за самостално прикупљање података.
3. Формирање правилних ставова према раду.
4. Подстицање ученика на испитивачко, експлоративно понашање према себи и раду.
5. Оспособљавање ученика за планирање свог професионалног развоја и доношења реалних и зрелих одлука у вези са избором занимања и правцима стручног оспособљавања.
6. Успостављање сарадње са родитељима и њихово оспособљавање за пружање помоћи деци у подстицању и усмеравању њиховог професионалног развоја.
7. Успостављање сарадње са установама и институцијама које могу допринети професионалном развоју ученика. Остваривање

Методи и облици рада који ће се користити у активностима професионалне оријентације су:

- Радионице
- Групни и индивидуални рад
- Интервјуи и анкете
- Посете и екскурзије
- Интерактивне презентације
- Стимулисано доношење одлука

Очекивани исходи:

- Ученици препознају своја интересовања, вредности и способности
- Боље информисани избор средње школе
- Повећана мотивација за учење и напредовање
- Развијене вештине самопроцене и одлучивања
- Укључени родитељи у процес професионалне оријентације

Евалуација програма:

- Анкета за ученике и родитеље (на крају године)
- Повратна информација од наставника и стручне службе
- Анализа уписа ученика у средње школе
- Самоевалуација и ревизија програма на годишњем нивоу

КОНЦЕПТ ПРОГРАМА ПО ОСТВАРУЈЕ СЕ КРОЗ ПЕТ МОДУЛА:

1. Самоспознаја: препознавање сопствених капацитета, способности, интересовања, вредности и склоности.
2. Информисање о занимањима: прикупљање информација о занимањима, анализа и структурисан начин обраде информација тако да се обезбеди добра информисаност при одлучивању о избору занимања.
3. Могућности школовања: упознавање са могућностима школовања и каријере које воде до остварења жељеног занимања.

4. Реални сусрети са светом рада и занимања: сусрет са представницима занимања, распитивање о занимању и испробавање занимања у предузећима/ организацијама/ установама/ средњим школама како би млади проверили и употпунили сопствене слике о свету рада и занимања.

5. Одлука о избору занимања: анализа сопственог пута професионалне оријентације и доношење самосталне одлуке о избору школе/ занимања.

Носиоци активности и реализације програмских задатака професионалне оријентације су: Тим за професионалну оријентацију у коме су обавезно школски психолог/ педагог и одељењске старешине осмих и седмих разреда, остали предметни наставници и родитељи. Реализација програмских задатака из области професионалне оријентације остварује се у оквиру садржаја редовне наставе, изборне наставе, слободних и ваннаставних активности а сви задаци из овог подручја биће уграђени у планове рада наставничког, одељењског и стручних већа, савета родитеља, школског одбора и ученичког парламента.

За ученике од 1. до 6. разреда професионална оријентација се реализује кроз обавезне и изборне предмет, ЧОС и слободне активности.

За ученике 7. и 8. разреда свих 5 фаза се реализује у интерактивним радионицима, са активним укључивањем родитеља и партнера из света рада.

Активност	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
Подела едукативних материјала везаних за избор занимања- школе	Постављање инфо табле и подела едукативних материјала ученицима (панфлети, плакати...).	Одељењске старешине и стручни сарадници, Тим за професионалну оријентацију	Током године
Информисање родитеља о њиховом учешћу у избору средње школе и активностима професионалне оријентације	Одељењски родитељски састанци, састанци Савета родитеља	Одељењске старешине и стручни сарадници, Тим за професионалну оријентацију, директор	Септембар, април и мај
Спровођење радионица на тему самоспознаје (нпр., „Ко сам ја?“...)	Радионица са вежбама за самопроцену	Стручни сарадник/одељењске старешине	октобар
Тестирање способности и интересовања	Психолошки тестови	Стручни сарадник	Током првог полугодишта
Попуњавање Радног листа на тему „Моје вредности и	Индивидуални рад и групна дискусија	Стручни сарадник / Одељењски старешина	Децембар

склоности“			
Самоанализа резултата	Повратне информације ученицима	Стручни сарадник	Децембар
Спровођење радионица на теме информисања о занимањима (нпр. “Свет занимања“	Представљање и дискусија о занимањима	Стручни сарадник / Одељењски старешина	Јануар
Истраживање занимања	Индивидуални или тимски рад	Ученици уз подршку наставника	Током године
Профилисање занимања	Попуњавање табела и анализа	Старешина / Педагог	Април/мај
Презентација средњих школа	Презентација уживо или онлајн	Представници школа / стручни сарадник, одељењске старешине, Тим за професионалну оријентацију	У договору са представницима школа, током године
Посете средњим школама	Организована посета или виртуелна тура	Школа у сарадњи са другим школама	У договору са представницима школа, током године
Радионица на тему могућности школовања (нпр. „Пут до моје професије“)	Визуелизација образовног пута	Стручни сарадник, родитељи, одељењски старешина	Фебруар
Организовање реалних сусрета са представницима занимања	Представљање од стране стручњака	Родитељи / Локални стручњаци/ учествовање у пројектима, Тим за професионалну оријентацију	Током године
Посете установама и предузећима	Обилазак радних места	Стручни сарадник, одељењске старешине, наставници, родитељи у сарадњи са локалним фирмама, тим за професионалну оријентацију	Током године
„Сенка један дан“	Ученици прате запослене	Школа / Породица / Компаније	Октобар, током године
Посета сајму образовања	Информисање ученика, родитеља о сајму образовања и	Стручни сарадник, одељењске старешине, родитељи, тим за професионалну	Према календару реализације истог

	посета истог	оријентацију	
Индивидуални разговори	Саветовање са стручним сарадником	Стручни сарадник, ученици, родитељи	Током године, интензивније током другог полугодишта
Радионице на тему одлуке о избору школе- занимања (нпр: „Мој професионални пут“	Ученици представљају своје изборе	Стручни сарадници, одељењске старешине, Тим за професионалну оријентацију	Мај
Попуњавање професионалног портфолија	Сумирање резултата и личних увида	Ученици уз подршку наставника, Тим за професионалну оријентацију	Мај–јун
Остваривање сарадње са институцијама, удружењима, компанијама у локалној заједници	Стварање могућности размене информација	Тим за професионалну оријентацију, стручни сарадник, одељењске старешине, родитељи	Током године

Програм подразумева укључивање родитеља/ старатеља у процес професионалне оријентације њиховог детета пре свега као подршку у самосталном одлучивању. Родитељи се охрабрују да развијају сопствене компетенције за родитељство у циљу оснаживања детета за доношење самосталне одлуке о избору школе и занимања.

Тим за професионалну оријентацију чине одељењске старешине седмих и осмих разреда, директор и стручни сарадник, уз учешће представника родитеља и ђачког парламента. Тим за професионалну оријентацију сачињава годишњи план рада тима за професионалну оријентацију по којем се врши реализација програмских задатака.

15. ПРОГРАМ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма здравствене заштите је очување здравља ученика, подстицање правилног односа и бриге према сопственом здрављу, развој здравствених и хигијенских навика код ученика као претпоставки за правилан раст и развој, формирање одговорног односа и начина заштите од савремених болести.

Задаци :

- остваривање сарадње са Домом здравља Бачки Петровац
- стицање знања, вештина, ставова у очувању сопственог здравља: правилна исхрана; хигијенске навике; физичка активност; превенција болести зависности; хуманизација односа међу половима; квалитетан суживот у заједници; промовисање позитивних социјалних интеракција у циљу очувања здравља;

- оспособљавање ученика да буду активни учесници у очувању свога здравља, развијање одговорног односа према себи и другима, превенција негативних облика понашања значајних за очување здравља
- упознавање ученика са начинима контролисања личног здравственог стања и значајем редовне контроле;
- унапређивање хигијенских и радних услова у школи и елиминисање утицаја који штетно делују на здравље;
- остваривање активног односа и узајамне сарадње школе, породице и заједнице ради утицаја на развој, заштиту и унапређење здравља ученика.

Програмски садржаји :

Здравствено васпитање,

теме : Ово сам ја (4 садржаја), Шта знам о здрављу (4 садржаја), Дневни ритам (2 садржаја), Хигијена (3 садржаја), Исхрана и њен значај за здрав живот (3 садржаја), Шта се догађа у мом телу (1 садржај), Ја и моје здравље (1 садржај), Дневни ритам (3 садржаја), Лична хигијена (1 садржај), Исхрана (2 садржаја), Превенција злоупотребе алкохола (1 садржај), Занемаривање и злостављање деце (1 садржај). Пубертет, Сексуално васпитање, Хигијена и здравље, Исхрана и знање у вези са исхраном, Повреде и стања када је могуће указати прву помоћ, Исхрана (1 садржај), Значај рекреације и спорта (1 садржај), Пубертет (1 садржај), Болести дечијег доба (5 садржаја), Прва помоћ (3 садржаја), Болести зависности (1 садржај).

У оквиру програма ОС : одржавање хигијене прибора, тела и гардеробе, хигијена радног места и простора у кући и школи, правилна исхрана, правилно држање тела, значај физичке активности за очување здравља, полне разлике између дечака и девојчица, пубертет, најчешће болести и њихова превенција, где се лечимо, алкохол, пушење, наркоманија, сида.

Предавања за ученике : 1. разред – хигијенске навике, 2.разред – болести прљавих руку, 3.разред – капљичне инфекције, 4.разред – како сачувати здравље, 5.разред – пубертет, 6.разред - пушење, алкохолизам, 7.разред - психоактивне супстанце, 8.разред - репродуктивно здравље, радионице "Болести зависности", "Ризична понашања"..

Контрола здравственог стања ученика: преглед ученика пре уписа у I разред, вакцинација и ревакцинација, превентивни преглед и заштита зуба, систематски лекарски прегледи, контролни прегледи ученика код којих се на систематском прегледу пронађе неко обољење, прегледи ученика пре спортских такмичења, Комисијско ослобађање од физичког васпитања (делимично или потпуно).

Контрола хигијенских и радних услова у школи: санитарни преглед особља које раде са намирницама у школској кухињи, санитарна контрола кухиње (услови рада, снабдевање робом, намирницама, чување и издавање намирница, издавање хране и уклањање отпадних материја), контрола санитарних чворова.

Начин остваривања програма :

Непосредна здравствена заштита ученика се остварује у Дому здравља. Оаци и обухвата бригу о здрављу и развоју ученика, предузимање мера за спречавање обољења, чување и побољшање здравља, откривање обољења и лечење оболелих.

Програм ће се реализовати кроз:

- Програм здравственог васпитања
- Програм рада ОС.
- Програм школског спорта и спортских активности.
- Предавања за ученике.
- Контроле здравственог стања ученика.
- Контроле хигијенских и радних услова у школи.

За одређене теме биће ангажовани здравствени радници који се баве том проблематиком (болести зависности, злостављање и занемаривање деце, исхрана, орална хигијена), родитељи, друштвено-хуманитарне, спортске, рекреативне, културне и друге организације и удружења.

За реализацију програма биће ангажовани и родитељи, али на добровољној основи, јер су они неопходан партнер наставницима и истовремено извор идеја активности и добре воље, вођени искреном жељом за стварањем што хуманијих и здравијих услова за школовање своје деце. Облици сарадње са родитељима могу бити различити: преко деце, индивидуално, родитељски састанци, трибине, непосредно учешће родитеља у реализацији наставних тема.

16. ПРОГРАМ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Циљ програма је брига о ученицима са социјалним проблемима различите врсте, посебно ученика из осетљивих друштвених група којима је потребна помоћ, а у сарадњи са надлежним институцијама.

Ученици који припадају осетљивим групама су:

- деца из материјално угрожене породице;
- деца са сметњама у развоју и поремећајима у понашању
- деца без родитељског старања;
- деца из једнородитељске породице;
- ромска национална мањина;
- деца са инвалидитетом;
- деца са хроничним болестима;
- избегла и расељена лица ...

Задаци програма:

- пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању;
- пружање помоћи родитељима ученика;

- пружање помоћи васпитно запуштеним или угроженим ученицима, ученицима који долазе из дефицијентних породица или породица са проблематичним односима;
- сарадња са установама и организацијама које се бави социјалним питањима;
- упознавање и праћење социјалних прилика ученика / упућивање у остваривање социјално-заштитних мера;
- утврђивање социо-економског статуса родитеља;
- упућивање родитеља на остваривање права;
- развијање вредности пријатељства, солидарности и колегијалности.

Програмски садржаји:

- Идентификација ученика са посебним потребама из области социјалне заштите
- Сарадња са родитељима/старатељима идентификованих ученика
- Пружање помоћи ученицима са поремећајима у понашању током целе школске године
- Упућивање и стручно усавршавање запослених ради унапређивања компетенција ради благовременог уочавања и реаговања на насиље, постојање различитих видова насиља као и како их препознати
- Појачан васпитни рад са идентификованим ученицима
- Сарадња са Центром за социјални рад
- Сарадње са Црвеним крстом
- Укључивање ученика у хуманитарне акције у локалној заједници
- Организовање акција за прикупљање неопходне помоћи идентификованим ученицима
- Укључивања ученика у трајнији облик социјалне помоћи ученику које пружа држава

Начин остваривања програма :

Помоћ ученицима са проблемима у понашању: Идентификација ученика са одређеним социјалним проблемима у понашању врши се у континуитету. На почетку школске године одељењске старешине, психолог и директор школе снимају социјално стање ученика и на основу њега раде план деловања. Током године, свака нова ситуација се посматра, прати, анализира и планирају се мере које ће се предузимати. Школа уочене проблеме покушава да реши сарадњом са родитељима (службеним позивима у школу и информативним разговорима), а уколико нема резултата, у току школске године укључују се установе и организације социјалне заштите.

Помоћ материјално угроженим ученицима: Идентификација ученика који се налазе у тешкој материјалној ситуацији обавља се како на почетку, тако и током целе године. Школа израђује план помоћи овим ученицима у виду:

- бесплатне екскурзије, излета
- бесплатне позоришне представе, концерта...
- бесплатних уџбеника

Школа периодично и по потреби организује хуманитарне акције и акције прикупљања одеће, обуће и школског материјала за ученике тешког материјалног стања. Носиоци

активности сем одељењских старешина, психолога и директора школе, су и чланови тима за заштиту деце од насиља као, чланови тима за инклузију и Ученички парламент.

17. ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине обухвата активности усмерене на развој еколошке свести као и очување природних ресурса. Школа доприноси заштити животне средине остваривањем програма заштите животне средине- локалним еколошким акцијама, заједничким активностима школе, родитеља односно старатеља и јединице локалне самоуправе у анализи стања животне средине и акција за заштиту животне средине.

У складу са циљевима развоја еколошког образовања, значај и развој позитивног става према природи и очувања животне средине, веома су битни код развоја еколошке свести од најмлађег узраста.

Циљеви програма:

- грађење позитивног односа према природи, радној и животној средини
- стицање еколошких знања младих, да делују превентивно и унапређују животну средину
- развијање љубави према живој и неживој природи
- упознавање места и улоге човека у природи и друштву
- проширивање знања о одржавању личне хигијене, радног и животног простора

Задаци програма:

- развијање основних појмова о природном и друштвеном окружењу и њиховој вези
- повезивање искустава и знања са новим сазнањима -интердисциплинарни приступ проблему заштите животне средине
- развијање кричког става према растућој деградацији животне средине
- схватање повезаности и улоге човека у природи, мапирање, схватање и отклањање негативних утицаја

Програмски садржаји :

- „За чистије и зеленије школе у Војводини“
- едукација о значају бриге о животној средини и одрживог развоја
- обележавање 22. априла – Дана планете Земље
- обрада теме „Вода“ - обележавање Светског дана вода 22. март
- увођење еко редара
- уређење школског дворишта – летње учионице
- садња цвећа и жбуња у школском дворишту
- креативне радионице од рециклажног материјала, израда и постављање кућица за птице у школском дворишту
- предавање о рециклажи
- постављање контејнера у школско двориште

- организација награђних конкурса на тему заштита животне средине
- обележавање датума значајних за ову проблематику
- тематске изложбе ликовних радова
- уређење школских дворишта
- уређење учионица.

Начин праћења и вредновања рада

- Израда плаката поводом обележавања светских дана за заштиту животне средине
- Прикупљање рециклажног материјала
- Јесење, пролећно спремање парка
- Озелењавање дворишта и просторија школе, тематско уређење школе, уређење еко кутка
- Ученички пројекти, пројекти у сарадњи са локалном заједницом
- Извештаји

18. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ЛОКАЛНОМ САМОУПРАВОМ

Сарадња са локалном заједницом реализује се на основу програма сарадње са локалном заједницом, који чини део школског програма. Школа прати и укључује се у дешавања на територији јединице локалне самоуправе и заједно са њеним представницима планира садржај и начин сарадње, нарочито о питањима од којих зависи развитак школе.

У области културе: учествовање у радионицама, акцијама и пројектима у сарадњи са Музејским комплексом у Кулпину; учествовање у културно-уметничким програмима у сарадњи са културно-уметничким друштвима „Зволен“ и „Митрополит Стефан Стратимировић“; посета и учествовање у раду ликовних колонија у галерији „Зузка Медведова“ у Бачком Петровцу; сарадња са другим установама културног и јавног живота као што су: библиотека Штефан Хомола и Словачко војвођанско позориште у Бачком Петровцу; јавни наступи ученика на приредбама и у позоришним представама, медијска презентација школе и ученика врши се уз помоћ ТВ Бачки Петровац и РТВ 2; радови ученика излажу се у недељнику "Хлас људу" ; сарадња са Удружењем винара у Кулпину; сарадња са „Удружењем жена Кулпин“ и сарадња са Заводом за културу војвођанских Словака , Словачким војвођанским позориштем...

Време реализације	Активности/теме	Начин реализације:	Носиоци реализације и сарадници
Током септембра месеца	Молитва за почетак школске године	Служење молитве у цркви	Храм Вазнесења Господњег, свештеник,

			ученици, наставници
Током септембра месеца	Безбедност деце у саобраћају	Разговор, дискусија, презентација	Црвени крст, ученици
У току школске године	Конкурси библиотеке Шефан Хомоља Бачки Петровац	Ликовни и литерарни радови	библиотекарка, ученици, учитељице
У току школске године	Вршњачко насиље и Превенција вршњачког насиља	Разговор, дискусија, презентација	МУП, ученици
У току школске године	Безбедност деце у ванредним ситуацијама	Разговор, дискусија	Полицијски службеник/ватрогасци-спасиоци
У току школске године	Сарадња са ОШ "Херој Пиники"	Додатна подршка логопеда и дефектолога	Педагог, родитељи, логопед, дефектолог, ученици
У току школске године	Сарадња са ПУ „Вчиелка“	Програм транзиције	Педагог, учитељи, васпитачи
У току школске године	Презентације књига песника, писаца	Разговор, дискусија, презентација	Песници, ученици, наставници
У току школске године	Приредбе (Дан школе, Школска слава, пријем првака...)	Приредба	Наставници, ученици
У току школске године	Сарадња са Центром за социјални рад	Разговор, допис	ПП служба, директор
У току школске године	Сарадња са Домом здравља	Систематски прегледи ученика, едукативна предавања	ПП служба, директор
У току школске године	Сарадња са васпитно образовним институцијама (предшколске установе, основне школе, средње школе)	Размена информација, обављање стручне праксе, предавања, стручно усавршавање)	ПП служба, директор

19. ПРОГРАМ САРАДЊЕ СА ПОРОДИЦОМ

Школа подстице и негује партнерски однос са родитељима, односно другим законским заступницима ученика, заснован на принципима међусобног разумевања, поштовања и поврења. Области, садржаји и облици сарадње са родитељима, односно другим законским заступницима деце и ученика, обухватају детаљно информисање, саветовање, укључивање у наставне и остале активности школе и консултовање у доношењу одлука око безбедносних, наставних, организационих и финансијских питања, с циљем унапређивања квалитета образовања и васпитања, као и обезбеђивање свеобухватности и трајности –васпитно –образовних утицаја. Ова сарадња се одвија кроз индивидуалне и групне разговоре, одељенске и повремене опште родитељске састанке, рад Савета родитеља школе и укључивање родитеља у разне културне, друштвене, хуманитарне, спортске и пројектне активности. Родитељи имају своје представнике у Школском одбору. Савет родитеља школе бира се сваке школске године до 15. септембра. Чине га по један представник сваког одељења школе. Годишњим планом рада прецизније се одређује рад Савета родитеља школе.

ЦИЉ ПРОГРАМА

Успостављање континуиране, сврсисходне и партнерске сарадње школе и породице ради подршке образовном, васпитном и социјалном развоју ученика.

ЗАДАЦИ ПРОГРАМА

- Подстаћи активније укључивање родитеља у школски живот.
- Побољшати двосмерну комуникацију између школе и породице.
- Омогућити родитељима увид у напредак, потребе и проблеме деце.
- Пружити родитељима стручну подршку и едукацију.
- Успоставити заједничко деловање у превенцији непожељних облика понашања.

НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

- Наставници / одељењске старешине
- Стручна служба школе
- Директор школе
- Савет родитеља
- Ученици (у појединим активностима)

Редн и бр.	АКТИВНОСТИ	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације	Циљ реализације
1.	Први родитељски састанци – информисање родитеља о изменама у законима и програмима, упознавање са календаром рада сваке школске године, распоредом часова терминима за индивидуалне разговоре и	-за родитеље предшколских група и ученика првог разреда	одељенске старешине	Прва седмица септембра (предшколци –крај јуна)	информисање, дијалог, заједничко планирање

	изборну дестинацију за излете, наставу у природи и екскурзије, врши се избор представника у савет родитеља школе у сваком одељењу.				
2.	Родитељски састанци током године на којима се разматра успех одељења, васпитно-дисциплинске мере, реализација образовно васпитног рада /редовна настава, допунска и додатна, такмичења, пробна тестирања итд. /	-одржани родитељски састанци	одељенске старешине	На крају сваког тромесечја	Информисање и увид у развој и напредовање ученика
3.	Учешће родитеља у избор учбеника	-информисање родитеља о избору учбеника	-састанак савет родитеља	март	Информисање, дијалог, заједничко планирање
4.	Избор агенција за реализацију излета, екскурзија, наставе у природи -представници родитеља	-састанци представника родитеља и избор	-родитељи и одељенске старешине	септембар октобар	Учешће у одлучивању
5.	Организација матурске вечери за ученике осмог разреда	разматрање, понуда и избор објекта	Представници родитеља и ученика осмог разреда	мај	Учешће у одлучивању и организацији
6.	Анкетирање родитеља о квалитету сарадње школе са породицом и анкетирање родитеља у процесу самовредновања рада школе	-анкетирање родитеља на крају првог и другог полугодишта	ОС и стручни сарадници	јануар, јун по плану самовредновања	Мишљење родитеља о раду школе
7.	Ангажовање родитеља у тиму за превенцију насиља, Тиму за школско развојно планирање, Тиму за самовредновање и Тимовима за подршку ученицима који раде по ИОП-у и Тиму за превенцију насиља	-учешће на седницама наведених тимова и другим активностима тих тимова	-чланови тимова, родитељи	Током године	-учешће у активностима и информисање о успесима и напредовању ученика
8.	Информисање родитеља : -на огласној табли школе информисање о календару рада, сменама и звоњењу	-постављање обавештења и ажурирање сајта	-директор, наставник информатике	Током године	-информисање о активностима

	,терминима за индивидуалне разговоре , писменим проверама током године и другим питањима ; -разна обавештења и информације о активностима и посебно резултатима са такмичења на сајту школе		,наставниц и и стручни сарадници		, успесима ученика и писменим проверама
9.	Присуство родитеља разним културним и друштвеним активностима -приредбе ,прославе ,креативне радионице ,реализација наставе ,реализација хуманитарних активности ,присуство промоцији најуспешнијих такмичара ,пријем родитеља ученика носиоца Вукове дипломе	-присуство приредбама, изложбама, такмичењима, одржаним часовима родитеља у настави ,присуство промоцији најуспешнијих ученика	ОС ,директор ,стручни сарадници	Током године	Информисање и присуство о активностима и успесима ученика
10.	Индивидуални разговори ,предавања , саветодавни рад и помоћ у решавању проблема везаних за дете	-разговори, помоћ,упућивање на друге институције	ОС ,стручни сарадници ,директор	Током године	Сарадња и грађење заједништва ,учешће у одлучивању и подршка школи

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊЕ

- Евиденција присуства родитеља на активностима.
- Анализа упитника и анкета.
- Извештаји стручне службе и одељењских старешина.
- Разговори са ученицима и родитељима.
- Састанци Савета родитеља и Наставничког већа.

ОЧЕКИВАНИ РЕЗУЛТАТИ

- Побољшана комуникација школа – породица.
- Веће учешће родитеља у животу и раду школе

20. ПРОГРАМ ИЗЛЕТА, ЕКСКУРЗИЈА И НАСТАВЕ У ПРИРОДИ

Школским програмом предвиђена је реализација излета, екскурзија и наставе у природи

Циљ излета/екскурзије је :

- Непосредно упознавање појава и односа у природи и друштвеној средини , упознавање културног наслеђа и привредних достигнућа, а у циљу образовно-васпитне улоге школе.
- да се допринесе остваривању сврхе, циљева и задатака образовања, као и циљева и задатака наставних предмета
- да ученици напредују ка реализацији одговарајућих исхода - Стандарда образовних постигнућа
- да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама
- да развију мотивисаност за учење и заинтересованост за наставне садржаје

Циљеви наставе у природи су:

- очување, подстицање и унапређивање укупног здравственог стања ученика, њиховог правилног психофизичког и социјалног развоја;
- стварање основа за усвајање активног, здравог и креативног начина живота и организовања и коришћења слободног времена;
- проширивање постојећих и стицање нових знања и искустава о непосредном природном и друштвеном окружењу;
- развијање еколошке свести и подстицање ученика на лични и колективни ангажман у заштити природе;
- социјализација ученика и стицање искустава у колективном животу, уз развијање толеранције и одговорног односа према себи, другима, окружењу и културном наслеђу;
- развијање позитивних односа према националним, културним и естетским вредностима;
- развијање способности сагледавања развоја привредних могућности краја, односно региона који се обилази.

Задаци излета/екскурзије су:

- проучавање објекта и феномена у природи;
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима;
- развијање интересовања за природу и еколошке навике;
- упознавање начина живота и рада људи појединих крајева;
- развијање позитивног односа према: националним, културним и естетским вредностима, спортским потребама и навикама, као и позитивним социјалним односима.

Задаци наставе у природи остварују се на основу плана и програма наставе и учења, образовно-васпитног рада и школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Задаци који се остварују реализацијом програма наставе у природи су:

- побољшање здравља и развијање физичких и моторичких способности ученика;

- задовољавање основних дечијих потреба за кретањем и играм;
- очување природне дечије радозналости за појаве у природи и подстицање интересовања и способности за њихово упознавање кроз одговарајуће активности;
- развијање способности запажања основних својстава објеката, појава и процеса у окружењу и уочавање њихове повезаности у конкретним природним и друштвеним условима;
- подстицање самосталности у процесу стицања знања кроз непосредне истраживачке задатке;
- развијање свести о потреби заштите, неговања, чувања и унапређивања природне и животне средине и изграђивање еколошких навика;
- упознавање природно-географских, културно-историјских знаменитости и лепоте места и околине;
- упознавање са начином живота и рада људи појединих крајева;
- упознавање разноврсности биљног и животињског света појединих крајева, уочавање њихове повезаности и променљивости;
- упознавање са карактеристикама годишњих доба у природи и смењивање временских прилика;
- развијање способности сналажења тј. оријентисања у простору и времену;
- оспособљавање ученика за безбедан и правилан боравак у природи;
- развијање правилних хигијенско-здравствених навика и подстицање самосталности у обављању личне хигијене и бриге о себи;
- подстицање и стварање навике за неговање редовне физичке активности и за што чешћи боравак у природи;
 - формирање навика редовне и правилне исхране;
 - навикавање на правилно смењивање рада, одмора и сна;
- разумевање и уважавање различитости међу појединцима;
- подстицање групног рада, договарања и сарадње са вршњацима и одраслима кроз одговарајуће активности.
- развијање другарства, колективног начина живота и такмичарског духа
-

Стручно веће за разредну наставу предлаже програм наставе у природи, који доставља Наставничком већу, ради разматрања и усвајања.

Одељењска и стручна већа школе предлажу програм екскурзије, који достављају Наставничком већу, ради разматрања и усвајања.

Настава у природи и екскурзија могу да се реализују, ако је Савет родитеља дао сагласност на програм наставе у природи, односно екскурзије.

Програм наставе у природи и екскурзије садржи: образовне и васпитне циљеве и задатке; садржаје којима се постављени циљеви остварују; планирани обухват ученика; носиоце предвиђених садржаја и активности; трајање, путне правце, техничку организацију, начин финансирања и друга питања од значаја за реализацију програма наставе у природи и екскурзије.

Екскурзија се организује и изводи, уз претходну писмену сагласност родитеља, по правилу за најмање 60% ученика истог разреда, уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака.

Настава у природи се организује и изводи, уз претходну писмену сагласност родитеља, односно другог законског заступника по правилу за најмање 80% ученика истог разреда, уколико су створени услови за остваривање циљева и задатака.

Изузетно, настава у природи, односно екскурзија може да се организује за ученике одељења у којем писмену сагласност да најмање 60% родитеља ученика.

Извођење наставе у природи, односно екскурзије за ученике истог разреда организује се са истим садржајем, по правилу истовремено.

Ако нису испуњени наведени услови настава у природи, односно екскурзија се не организује о чему одлуку доноси директор.

Активности у овом програму реализују се у зависности од изјашњавања родитеља. Планирана су за све узрасте, а у свакој школској години бирају се релације / предлози одељењских већа, стручних већа /, а коначан избор дестинација се врши у септембру за текућу школску годину.

Редни број	Активности	Начин реализације	Носиоци реализације	Време реализације
1.	Предлози Одељењских, Стручних већа о дестинацијама излета, екскурзија, наставе у природи за све узрасте	На седници Наставничког већа утврђен и усвојен предлог	Руководиоци Одељењских/Стручних већа	до 1. септембра
2.	Информисање родитеља о овим предлозима излета, екскурзија и наставе у природи за све узрасте на родитељским састанцима и седници Савета родитеља	на одељеским родитељским састанцима и седници Савета родитеља утврђен и усвојен предлог	Одељењски старешина, родитељи	прва и друга седмица септембра
3.	Усвајање коначне листе могућих дестинација на седници Савета родитеља школе и временом реализације истих, са одређивањем дневница за наставнике	усвојена листа и висина дневница на седници Савета родитеља школе	председник Савета родитеља	до 15. септембра
4.	Анкетирање родитеља о излетима, екскурзијама и настави у природи	припрема анкете	руководиоци одељењских већа, одељењски старешина, секретар	током прве недеље октобра
5.	Расписивање тендера, прикупљање понуда, састанци	прикупљена тендерска документација,	секретар школе,	у октобру

	представника родитеља и избор агенција	одржани састанци и извршен избор	директор,предс тавници родитеља	
6.	Реализација одабраних излета, екскурзија и наставе у природи	одржани излети, екскурзије и настава у природи	одељењске старешине	према календару школске године
7.	Извештај и анализа реализованих излета, екскурзија и наставе у природи на родитељским састанцима, седници Наставничког већа школе, Савету родитеља школе	урађен извештај, одржани родитељски састанци и седнице	одељењске старешине, руководиоци одељењских већа, председник Савета родитеља, директор	после реализације
8.	Постављање паноя са сликама на огласне табле у одељења, израда ППТ презентација за ученике и прикази реализованих активности у школском листу, сајту и фејсбук страни школе	урађене презентације излета,екскурзија , наставе у природи,урађене објаве на сајту и фејсбук страни школе	одељењске старешине, чланови новинарске секције, наставник задужен за објаве на сајту и фејсбук страни школе	после реализације

Садржаји излета, екскурзије, наставе у природи

Садржаји екскурзије се остварује на основу плана и програма наставе и учења, образовно –васпитног рада и саставни су део школског програма и годишњег плана рада школе.

Садржаји наставе у природи остварује се на основу плана и програма наставе и учења из којег се издвајају они садржаји који су погодни за остваривање циљева и задатака наставе у природи , а одговарају условима у којима се она реализује.Садржаји наставе у природи остварују се и на основу школског програма и саставни су део годишњег плана рада школе.

Садржаји програма	Наставни предмет који подржава одређени садржај	Циљеви и задаци садржаја програма	Начин поступак остваривања Програма	Активности ученика
Уочавање облика рељефа и површинских вода	-свет око нас -природа и друштво -географија	Продубљивање, проширивање и обогаћивање знања о рељефу	Екскурзија се изводи у току једног или два дана .	посматрају, уочавају, разговарају, закључују, повезују

		и водама, стицање практичних искустава, повезивање наученог и виђеног	Реализују је разредне старешине и ученици, а методе које тада примењујемо су: Дијалог,	играју се, бележе апаратом или камером, узимају узорке када је могуће, траже сувенире који им омогућавају боље сагледавање онога што су посетили, класификују
Посматрање карактеристичних биљака и животиња	-свет око нас -природа и друштво -биологија	Примена стечених знања о биљкама и животињама	посматрање и уочавање, дискусија, мини- експеримент, разне врсте	
Развијање способности оријентације у простору и времену	-свет око нас -природа и друштво -ликовна култура -математика -географија	Развијање способности оријентације у природи и урбаним средињама	игара, асоцијативно мишљење, логичко мишљење и закључивање, практичан рад на терену	
Уочавање различитих пољопривредних површина и култура	-свет око нас -природа и друштво -ликовна култура -биологија -географија	Проширивање стечених знања о пољопривредним културама, примена наученог при препознавању појединих биљака		
Обилазак привредних предузећа	-свет око нас -природа и друштво -српски језик -географија -техничко и информатичко образовање	Упознавање рада привредног објекта, богаћење знања практичним искуствима		
Упознавање са прошлошћу и културном баштином завичаја и домовине	-свет око нас -природа и друштво -српски језик -ликовна култура -музичка култура -историја	Развијање љубави према отаџбини Неговање позитивног односа према националним, верским и културним		

		вредностима Развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора		
--	--	---	--	--

У овој табели дат је оријентациони списак садржаја који ће бити реализовани на екскурзији и излетима, а за сваку школску годину ће бити урађен детаљан план и програм излета, екскурзија и наставе у природи за одабрану релацију.

Упутство за остваривање екскурзија

Многа знања, умења и стаове ученици најцелисходније стичу и развијају кроз активности које се одвијају ван учионице. Екскурзије су зато важан облик рада са ученицима који пружа велике могућности за остваривање бројних задатака образовања и васпитања. Наведене задатке екскурзије, који су бројни и разноврсни, треба посматрати кроз чињницу да се екскурзије реализују током целокупног основног образовања и васпитања и да постоји кумулативни ефекат тог облика рада који најчешће није могуће одмах у целости сагледати. Пуни смисао и оправданост постојања екскурзије је управо у њеној трансферној вредности на даљи развој ученикове личности.

У избору програмских садржаја и маршрута екскурзија, као и њиховог трајања, потребно је узети у обзир захтеве наставних програма, свих предмета које ученици изучавају у тој школској години, циљеве и задатке екскурзије, узраст ученика и њихове психофизичке способности.

У стручној припреми учествују сви наставници водећи рачуна да се кроз екскурзију што више повежу образовно-васпитни захтеви различитих наставних предмета. У стручним и педагошко-методичим припремама, имајући у виду циљ и задатке сваке екскурзије, наставници треба пажљиво да се упознају са маршрутом и могућностима које она пружа, како за стицање нових, тако и за продубљивање и систематизацију већ усвојених знања.

Помоћ у припреми екскурзије могу пружити и родитељи који поседују знања и искуства релевантна за њену организацију и реализацију.

Упознавање са прошлошћу и културном баштином завичаја и домовине -свет око нас - природа и друштво -српски језик -ликовна култура -музичка култура историја

- Развијање љубави према отаџбини
- Неговање позитивног односа према националним, верским и културним вредностима
- Развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора .

На екскурзији треба водити рачуна о физичком и психичком капацитету ученика одређеног узраста, посебно о правилној расподели активности и периода одмарања. Због обиља утисака и специфичних околности у којима се одвија екскурзија тешко је дужи временски период одржавати пажњу ученика. Треба избегавати опширна предавања,

објашњења са великим бројем података и активности које су дуготрајне и замарајуће. Дао времена може се посветити организовању такмичења у разним дисциплинама, фудбалу, кошарци, одбојци, трчању, скакању, певању, рецитовању, квизовима и сл.

Пре разгледања неког објекта било би корисно одржати кратак састанак са тамошњим стручњацима (кустосима, водичима, инжењерима...), упознати их с циљем посете и замолити их да њихово излагање буде прилагођено ученицима. Ако излагање тручног водича превазилази могућности ученика да га разумеју, наставник треба да интервенише и пружи појашњења која одговарају предзнању ученика, њиховом узрасту и интересовањима. Подразумева се да сва излагања на екскурзији којима се објашњавају различите појаве у природи и друштву морају бити на потребном научно-стручном нивоу.

Посете привредним предузећима треба искористити за потпуније информисање ученика о појединим занимањима како би се по завршетку основног образовања и васпитања лакше определили за одређени позив. Реализација постављеног циља екскурзије у великој мери зависи од способности наставника да са ученицима успешно ради и ван учионице. Његова улога је сада сложенија и захтевнија, јер осим што организује и реализује предвиђене активности, брине и о безбедности ученика који су током екскурзије одвојени од својих породица. У свом раду наставник треба да уважава узрастне карактеристике ученика, разлике у њиховим потребама и могућностима да подстиче сарадњу и тимски рад, самосталности и личну одговорност.

По повратку са екскурзије, стечена знања и искуства треба што више интегрисати у наставни просец. Пожељно је са ученицима разменити утиске, извршити систематизацију и обраду података добијених током екскурзије/наставе у природи, а од прикупљеног материјала (цртежи и фотографије музејских експоната, биљног и животињског света, културно-историјских споменика, установа културе, природних лепота...) приредити изложбу као пригодан начин да се реалиована екскурзија/ настава у природи представи на нивоу школе.

21. ПРОГРАМ РАДА ШКОЛСКЕ БИБЛИОТЕКЕ

Школска библиотека својим стручним ангажовањем доприноси остваривању и унапређивању васпитно-образовног рада у школи, представљајући информациони, образовни и културни центар школе.

Циљеви рада школске библиотеке

- Подршка и унапређивање образовних циљева дефинисаних наставним планом и програмом школе кроз обезбеђивање релевантних извора знања и сарадњу са наставницима
- Развијање и неговање навике читања, љубави према књизи и културе коришћења библиотеке као важног извора знања током читавог живота
- Пружање ученицима могућности да активно учествују у процесу стицања знања кроз самостално истраживање, читање и коришћење различитих извора информација

- Подстицање развоја читалачке, информационе и медијске писмености, као и критичког односа према информацијама из различитих извора
- Развијање способности ученика за проналажење, селекцију, анализу и примену информација у настави и свакодневном животу
- Подстицање креативности, маште, естетског укуса и културе изражавања кроз рад са књигом и другим медијима
- Омогућавање приступа разноврсним изворима знања (штампани и дигитални) на локалном, националном и глобалном нивоу
- Развијање социјалних и комуникацијских вештина кроз сараднички рад, размену идеја и учешће у заједничким активностима
- Јачање културне, језичке и друштвене свести ученика и неговање вредности толеранције, различитости и демократског друштва
- Успостављање и развијање сарадње са наставницима, ученицима, родитељима и широм друштвеном заједницом

Задаци школске библиотеке

- Систематско прикупљање, обрада, чување и унапређивање библиотечког фонда у складу са образовним потребама ученика и наставника
- Анимирање и мотивисање ученика за редовно коришћење библиотеке и читање различитих врста литературе
- Упућивање ученика на правилно коришћење библиотечке грађе (књиге, речници, енциклопедије, дигитални извори)
- Оспособљавање ученика за самостално претраживање, критичко вредновање и ефикасно коришћење информација
- Организовање културних, образовних и креативних активности (изложбе, радионице, књижевне вечери, трибине)
- Подршка настави кроз сарадњу са предметним наставницима и укључивање библиотечких садржаја у наставни процес
- Подстицање ученичког стваралаштва (литерарног, новинарског, истраживачког) и јавно представљање радова ученика
- Развијање читалачке културе кроз препоруке књига, тематске изложбе и читаоничке активности
- Организовање и обележавање значајних датума из области културе, образовања и књижевности
- Сарадња са школским и ваншколским институцијама (библиотеке, музеји, културни центри) ради унапређивања рада
- Упознавање ученика са савременим информационим технологијама и дигиталним изворима знања
- Учествовање у изради школског листа, презентацији рада школе и јачању видљивости библиотеке
- Развијање позитивног имиџа библиотеке као центра учења, културе и окупљања у школи

Начин реализације

Рад школске библиотеке реализује се кроз различите облике образовних, културних и информативних активности:

- Анимирање ученика за коришћење библиотечког фонда кроз организоване посете, разговоре и препоруке књига
- Организовање тематских изложби (нове књиге, писци, значајни датуми) и презентација књижевних дела
- Реализација читалачких радионица, квизова знања и едукативних игара
- Учешће у културним и јавним програмима школе
- Подстицање и награђивање најактивнијих читалаца
- Јавно презентовање рада библиотеке путем школског сајта, часописа, друштвених мрежа и локалних медија
- Сарадња са родитељима кроз информисање и укључивање у активности библиотеке
- Сарадња са локалним институцијама (библиотеке, музеји, галерије, културни центри)
- Упознавање ученика са коришћењем интернета и дигиталних извора знања
- Подршка изради школског листа и других ученичких публикација
- Унапређивање рада библиотеке кроз иновативне приступе и савремене технологије

Праћење и вредновање рада

Праћење и вредновање рада библиотеке врши се континуирано кроз:

- Праћење читаности књига и учесталости коришћења библиотечког фонда
- Вођење евиденције о реализованим активностима и програмима
- Анализу ученичког ангажовања и учешћа у активностима библиотеке
- Квалитет и разноврсност ученичких радова (литерарни, новинарски, истраживачки)
- Дискусије, повратне информације и предлоге ученика и наставника
- Презентације резултата рада библиотеке на нивоу школе
- Анкетирање ученика и наставника о задовољству радом библиотеке
- Документацију активности (фотографије, панои, објаве, извештаји)
- Самовредновање рада библиотекара и планирање унапређења рада

22. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ДРУГИХ ОБЛАСТИ РАЗВОЈНОГ ПЛАНА ШКОЛЕ КОЈИ УТИЧУ НА ОБРАЗОВНО ВАСПИТНИ РАД

Стручни актив за развојно планирање је израдио нацрт развојног плана школе за четворогодишњи период. На основу њега реализују се годишњи акциони планови који

садрже активности, време реализације, носиоце посла и евалуацију реализованих активности.

При изради развојног плана имали смо у виду да је он флексибилног карактера. На основу евалуације и у зависности од степена остварености циљева моћи ћемо да вршимо корекције, уколико буде било потребно.

Циљеви и задаци који буду успешно остварени постаће саставни део живота школе. Делимично остварени циљеви могу бити настављени у следећем развојном циклусу. Зависно од потешкоћа при остваривању, могуће их је кориговати. Уколико буду стечени повољни услови, можемо себи постављати и нове, овде неименоване циљеве.

Одређивањем приоритета, везано за претходни процес утврђивања потреба РП дошло се до развојних циљева повезаних са вредновањем рада школе, преко којих смо увели промене у следећим областима:

1. школски и годишњи план рада
2. програмирање, планирање и извештавање
2. настава и учење
3. образовна постигнућа ученика
4. подршка ученицима
5. етос
6. организација рада школе, управљање људским и материјалним ресурсима

Акциони план развојног планирања је саставни део Годишњег плана рада школе.

23. ПРОГРАМ РАДА ТИМА ЗА МЕЂУПРЕДМЕТНУ КОМПЕТЕНЦИЈУ

У складу са чланом 12. ЗОСОВ којим се уређују опште међупредметне компетенције, дефинисано је да је циљ оријентације ка општим међупредметним компетенцијама и кључним компетенцијама динамичније и ангажованије комбиновање знања, вештина и ставова релевантних за различите контексте који захтевају њихову функционалну примену. Опште међупредметне компетенције заснивају се на кључним компетенцијама, развијају се кроз наставу свих предмета, примењиве су у различитим ситуацијама и контекстима при решавању различитих проблема и задатака, неопходне су свим ученицима за лично остварење и развој, као и укључивање у друштвене токове и запошљавање и чине основу за целоживотно учење. Једна од општих међупредметних компетенција за крај обавезног основног образовања и васпитања је и предузимљивост и оријентација ка предузетништву. Чланом 9. ЗОСОВ прописани су исходи образовања и васпитања. Исходи су, између осталог и, способност ученика да покреће и спремно прихвата промене, преузима одговорност и има предузетнички приступ и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању успеха.

Директори у школама пружају подршку у стварању амбијента за остваривање предузетничког образовања и предузетничких активности ученика.

НАДЕЛЕЖНОСТИ ТИМА ЗА РАЗВОЈ МЕЂУПРЕДМЕТНИХ КОМПЕТЕНЦИЈА И ПРЕДУЗЕТНИШТВА:

Тим за развој међупредметних компетенција и предузетништва, у оквиру и поред послова из опште надлежности органа, обавља и следеће послове:

- 1) учествује у изради аката који се односе на развој међупредметних компетенција и предузетништва; 2) израђује пројекте који су у вези са међупредметним компетенцијама и предузетништвом;
- 3) прати примену одредаба прописа, Статута и других општих аката Школе чија је примена важна за развој међупредметних компетенција и предузетништва;
- 4) учествује у обезбеђивању услова за развој међупредметних компетенција;
- 5) сарађује са органима Школе и другим субјектима у Школи и ван Школе на испуњавању задатака из своје надлежности;
- 6) врши и друге послове одређене законом.

Активности/ теме	Начин реализације	Носиоци реализације	Време
-Избор чланова тима и састављање годишњег плана рада тима - Састанак чланова тима ради договора о начину рада, састављању годишњег плана рада тима и поделе задужења - Израда листе приоритета за школску годину и осмишљавање начина њиховог остваривања	Конститутивна седница	Чланови тима	Септембар
Компетенција комуникација	Обележавање Дана писмености и Европског дана језика	Чланови тима и наставници српског и страног језика	Септембар
Одговоран однос према здрављу	Приказ презентација на ову тему на часовима ЧОС, по могућству организовати предавање лекара, у сарадњи са Домом здравља; Обележавање Светског дана хране, Светског дана менталног здравља	Чланови тима, одељењске старешине, лекар; наставници биологије, учитељи, ученици	Током школске године; Октобар
Компетенције за учење	Предавања о врстама учења	ПП служба, одељењске старешине	Септембар, током школске године
Одговоран однос према здрављу	Спортски дан, крос	Наставници физичког	Октобар;

		васпитања, ученици	
Сарадња; Одговоран однос према демократском друштву	Посете предузећима и разним институцијама и установама локалне заједнице	предметни наставници, одељењске старешине, службеници локалних институција	Током школске године
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Реализација хуманитарних и продајних изложби ученичких, родитељских и наставничких радова. Учешће у организацији и реализацији продајних вашара, биоскопских пројекција	Наставници, ученици, родитељи	Током школске године
Анализа реализованих активности у септембру и октобру	Састанак чланова тима	Чланови тима	Новембар
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Израда презентација о познатим личностима који су обележили српску и светску историју	Наставници, ученици	Током школске године
Одговорно учешће у демократском друштву	Обележавање Међународног дана толеранције	Наставници, ученици, ПП служба	Новембар
Рад са подацима и информацијама	Коришћење поузданих података и информација у процесу учења, њихова примена у раду, доношењу одлука у свакодневном животу. Ученици користе знања и вештине из различитих предмета да представе, прочитају и протумаче податке користећи текст, бројеве, дијаграме и различите	Наставници информатике и рачунарства и остали наставници	Током школске године

	аудио- визуелне форме		
Одговоран однос према околини	Организовање и учешће у разним радионицама везаним за екологију и животну средину.	Наставници, ученици	Током школске године
Естетичка компетенција	Уређивање улазног дела хола и кићење јелке за Нову Годину. Обележавање школске славе „Свети Сава“	Чланови тима, ученици и наставници	Током школске године, Децембар; Јануар
Развој предузетничког духа код ученика	Пружање помоћи у организовању хуманитарних и других акција Фотографисање ученика- фото секција	Чланови тима, Ученички парламент, ученици и наставници	Током школске године
Анализа реализованих активности	Састанак тима	Чланови тима	Фебруар
Решавање проблема	Решавање проблема, кроз припрему за учешће на такмичењима	Наставници и ученици	
Дигитална компетенција	Употреба ИТ за израду постера, магазина, брошура, школских новина; Употреба програма за рад са видео материјалима ради израде разних презентација; Употреба 3Д штампача, рад Фото секције	Наставници (нарочито информатике и одељењске старешине) и ученици	Током школске године
Сарадња; Одговорано учешће у демократском друшву	Обележавање Дана државности	Наставници и ученици	Фебруар
Компетенција за учење	Припрема ученика осмог разреда за пробни завршни испит Радионице „ Учење учења“	Одељењске старешине, наставници и ученици	Март
Сарадња	Припрема модела, и украсних предмета за украшавање школе и	Наставници и ученици	Током школске године

	разне базаре		
Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	Обележавање Европске и светске недеље новца, израда постер презентација	Чанови тима, наставници ликовне културе и ученици	Март
Сарадња и Рад са подацима	Обележавање Дана броја ПИ	Чланови тима, наставници математике	Март
Анализа реализованих активности	Састанак	Чланови тима	Април
Комуникација	Обележавање Дана дечије књиге	Чланови тима, наставници српског језика	Април
Одговоран однос према околини	Обележавање Дана планете Земље	Чланови тима, наставници биологије и географије; ученици	Април
Анализа реализованих активности	Састанак тима	Чланови тима	Јун
Анализа рада и састављање годишњег извештаја рада тима	Састанак тима	Чланови тима	Август
Сарадња и Рад са подацима	Израда видео презентација, једноставнијих апликација, поводом значајних датума, за реализацију одређених наставних тема;	Наставници информатике и рачунарства и други наставници, руководиоци ваннаставних активности	Током школске године
Развој свих међупредметних компетенција код ученика	на часовима редовне наставе обавезних и изборних предмета, допунске и додатне наставе, ЧОС-У, ученичким организацијама, учешће на такмичењима, посете, изложбе, и ваннаставним активностима	Наставници и стручни сарадници, руководиоци Ученичког парламента, руководиоци тимова у које су укључени ученици	Током школске године

24. ПРОГРАМ ПРИЛАГОЂАВАЊА НА ШКОЛСКУ СРЕДИНУ

Програмом прилагођавања на школску средину школа дефинише активности које обухватају детаљно информисање новопридошних ученика и наставника.

Циљеви:

- омогућавање координације, усклађивања, синхронизације, повезивања активности ученика и наставника;
- пружање помоћи наставницима у реализацији радних задатака;
- обезбеђивање услова за бржу адаптацију свих ученика.

Задаци:

- информисање новопридошних ученика и наставника о њиховим правима и обавезама, те начинима укључивања у рад Школе;
- стварање партнерског односа актера образовања у школи.

Активности намењене новопридошлим ученицима:

- упознавање ученика и родитеља са директором школе и стручном службом;
- разговор са стручном службом – прикупљање информација о детету и претходном - школовању;
- упознавање ученика и родитеља са одељенским старешином;
- упознавање ученика и родитеља са школским простором, дневним и недељним - ритмом рада школе и општим информацијама о раду школе;
- пружање помоћи у обезбеђивању уџбеника;
- упознавање са одељењем;
- пружање помоћи у адаптацији на ново одељење;
- сензибилисање окружења за успешну интеграцију ученика у одељењу;
- праћење прилагођавања ученика у сарадњи са родитељима - израђивање посебног плана подршке ученику;
- учешће у пројектима који помажу у раду на усвајању језика наставе који ученик слабо или уопште не говори.

Активности намењене новопридошлим наставницима:

- упознавање наставника са правном регулативом и Законским посовама у вези рада
- упознавање наставника са директором школе, правником, стручном службом;
- пружање информација о организацији рада школе, правима, одговорностима и задужењима на радном месту;
- упознавање са школским простором, кабинетима и расположивим наставним средствима;
- упознавање са запосленима;
- пружање подршке у раду наставника

Начин остваривања програма:

У остваривању програма учествују : директор, секретар, стручни сарадници, одељењске старешине и стручна већа.

Програмски садржаји се реализују:

- * индивидуалним разговорима и током целе године;
- * регулисање документације при упису ученика;
- * мапирање потенцијалних проблема на којима треба радити;
- * приредба за добродошлицу првацима;
- * часови ОЗ ради јачања заједништва и толеранције у колективу;
- * родитељски састанци и часови ОЗ;
- * саветодавни разговори у стручној служби – по потреби;
- * евидентирања битних података у личним картонима ученика.
- * додатни допунски часови за учење језика наставе.

25. ПРОГРАМ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ

Програм безбедности и здравља на раду обухвата заједничке активности школе, родитеља, односно других законских заступника и јединице локалне самоуправе, усмерене на развој свести за спровођење и унапређивање безбедности и здравља на раду. Интерес школе, свих субјеката и сваког појединца је да се оствари највиши ниво безбедности и здравља на раду, да се нежељене последице као што су повреде на раду, професионалне болести и болести у вези са радом сведу на најмању могућу меру, односно да се остваре услови рада у којима би запослени имао осећај задовољства при обављању својих професионалних задатака. За остваривање оваквог циља неопходан је систематски приступ у превентивно моделовању и повезивање свих субјеката који су носиоци одређених обавеза и активности. У реализацији садржаја из овог програма значајно учешће имају представници МУП-а.

Циљ програма:

- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад,
- обезбеђивање заштите и безбедности ученика за време боравка у школи и за време извођења свих активности које организује Школа,
- обезбеђивање превентивних мера ради заштите живота и здравља запослених,
- обезбеђивање мера да се заустави свака врста рада која представља непосредну опасност за живот и здравље запосленог, у складу са Законом.

Планиране активности:

- упознавање запослених са законским прописима и подзаконском регулативом из области заштите на раду,
- обука запослених за противпожарну заштиту,
- обука запослених и ученика о начину поступања у случају земљотреса и пожара, као и начину евакуисања из школске зграде,
- иформисање запослених радника о прописаним мерама у случају епидемије,
- обука запослених радника о пружању прве помоћи,

- упознавање ученика са опасностима са којима се могу суочити за време боравка у школи и извођења других активности које организује школа, као и са начином понашања којим би се те опасности могле избећи или отклонити,
- побољшање безбедности у саобраћају ученика, предавања саобраћане полиције на тему „Безбедност у саобраћају“,
- континуирано праћење исправности инфраструктуре школе и благовремено отклањање кварова,
- превентивни и периодични преглед, испитивање опреме за рад и уређење по потреби (учионице, сала за физичко, канцеларије, кухиња и трпезарија, санитарни чворови),
- коришћење централизованог видео надзора,
- санитарни прегледи особља запосленог у кухињи, током године,
- дезинсекција и дератизација простора, два пута годишње,
- набавка заштитне опреме,
- осигурање запослених и осигурање школске имовине,
- испитивања услова радне околине,
- доношења акта о процени ризика,
- вођење евиденције у вези са повредама на раду,
- уклањање снега и леда на прилазима школи, тротоарима, улазима у школу и школском дворишту и уклањање леденица са крова,
- сарадња са државним органима и органима локалне самоуправе.

26. ОСТАЛИ САДРЖАЈИ ВЕЗАНИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

26.1. ПРОГРАМ РАДА УЧЕНИЧКОГ ПАРЛАМЕНТА

Програм рада Ученичког парламента у основној школи представља план активности ученика током школске године, кроз који се промовишу демократске вредности, ученичка иницијатива и сарадња са наставницима и управом школе.

Циљеви рада:

Подстицање ученичке иницијативе, одговорности и сарадње.
Развијање демократске културе и активног учешћа ученика у животу школе.
Унапређивање услова живота и рада у школи
Сарадња са наставницима, управом школе и локалном заједницом.
Препознавање и решавање проблема који се тичу ученика.
Организовање хуманитарних, едукативних и културно-забавних активности.

Задаци:

Заступање интереса ученика (Прикупљање мишљења, предлога и проблема од ученика свих одељења; преношење ставова ученика наставницима, стручним службама и директору; Предлагање мера за побољшање наставе, одмора, исхране, хигијене и безбедности).

Организација активности (Иницирање и организовање: школских приредби, такмичења и квизова, спортских дана и турнира, хуманитарних акција (помоћ угроженима, прикупљање средстава), еколошких акција (уређење школског дворишта, рециклажа), креативних радионица (уметничке, музичке, драмске)).

Подстицање другарства и толеранције (Организовање Дечје недеље и Дана толеранције; Укључивање нових ученика у школски живот (подршка и упознавање); Реализација антидискриминационих и антивршњачких активности).

Сарадња са наставницима и управом (Учествовање у Савету родитеља и наставничким састанцима када је потребно; Сарадња са тимом за заштиту ученика од насиља; Предлагање измена или нових правила понашања у школи (правилник о понашању)).

Информисање и комуникација (Вођење огласне табле Ученичког парламента; Израда објава на сајту школе; Организовање анкета и истраживања међу ученицима (нпр. „Шта бих променио у школи?“)).

Оцена и извештај о раду (Анализа спроведених активности сваког полугодишта; Израда извештаја о раду парламента за наставничко веће и Савет родитеља; Чување документације: записници, планови, извештаји и фотографије).

Начини остваривања програма:

Састанци једном месечно или по потреби.

Сарадња са педагогом, директором и одељењским старешинама.

Вођење записника и евиденције присуства на састанцима.

26.2. ПРОГРАМ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА НАСТАВНИКА

Програмом стручног усавршавања обухваћени су сви наставници и стручни сарадник школе, а реализује се путем **индивидуалног усавршавања** – проучавање савремених дидактичко-методичких и других достигнућа кроз одговарајућу литературу, праћење педагошке, психолошке и методичке литературе, обрада стручних тема на седницама Наставничког већа, стручних актива и на стручним семинарима, организованим од стране Министарства просвете, Друштва учитеља Новог Сада, подружнице педагога Војводине и Асоцијације словачких педагога.

Поред стручних семинара које организује Министарство просвете и спорта и друге релевантне организације – наставницима је ово знање неопходно ради личног стручног усавршавања и квалитетнијег извођења наставе. Идеја наше школе је, да се од семинари реализују у нашој установи, како би се сви запослени подједнако стручно усавршавали.

На основу резултата самовредновања школе и Развојног плана, стручно усавршавање треба да буде усмерено на развијање и унапређивање следећих компетенција:

K1 компетенције наставника за уже стручну област

K2 компетенције наставника за поучавање и учење

K3 компетенције наставника за подршку развоју личности детета и ученика

У оквиру пуног радног времена запослени на пословима образовања и васпитања има право и дужност да сваке школске године:

1. Оставри најмање 44 сата стручног усавршавања које предузима установа у оквиру својих развојних активности
2. Похађа најмање један програм стручног усавршавања који доноси министар или одобрени програм из Каталога програма стручног усавршавања
3. Учествоје на најмање једном одобреном стручном скупу

Приоритетне области стручног усавршавања од значаја за развој образовања и васпитања јесу:

- превенција насиља, злостављања и занемаривања
- инклузија деце и ученика са сметњама у развоју и из друштвено маргинализованих група
- комуникацијске вештине
- учење да се учи и развијање мотивације за учење
- јачање професионалних капацитета запослених, нарочито у области иновативних метода наставе и управљања одељењем
- сарадња са родитељима, ученицима и ученичким парламентом
- информационо – комуникационе технологије
- очување менталног здравља
-

Наставник и стручни сарадник на основу Правилника има право и дужност да сваке школске године учествује у оставривању различитих облика стручног усавршавања у установи, и то:

1. Извођење угледних часова, демонстрирањем поступака, метода и техника учења и других наставних, односно васпитних активности
2. Излагање на састанцима стручних органа и тела које се односи на савладан програм стручног усавршавања или други облик стручног усавршавања ван установе, са обавезном анализом и дискусијом
3. Приказ стручне књиге, приручника, дидактичког материјала, стручног чланка, истраживања, студијског путовања и стручне посете са обавезном анализом и дискусијом
4. Учешће у истраживањима, пројектима о-в карактера у установи, пројектима мобилности, програмима од националног значаја у установи, стручним и студијским путовањима и посетама, међународним програмима, скуповима, семинарима и мрежама, заједницама професионалног учења, програму огледа, раду модел центра
5. Остваривање активности у школи вежбаоници
6. Остваривањем активности у оквиру приправничке, односно менторске праксе
7. Активности које се односе на развијање партнерства са другим установама и развој праксе хоризонталног учења

Потребе и приоритете стручног усавршавања установа ће планирати на основу исказаних личних планова професионалног развоја наставника и стручног сарадника, резултата самовредновања и вредновања квалитета рада установе, извештаја о остварености

стандарда постигнућа, задовољства ученика и родитеља и других показатеља квалитета образовно – васпитног рада.

Школа ће у зависности од својих новчаних средстава организовати стручна усавршавања за наставнике.

У школи је формиран тим за стручно усавршавање кој све послове из ове области прецизира годишњим планом рада. Подаци о стручном усавршавању воде се у посебној евиденцији, а сваки запослени сачињава индивидуални план стручног усавршавања, као и извештај о стручном усавршавању који чува у свом портфолију.

Начини праћења и вредновања програма:

- Анкете наставника након реализованих активности
- Записници са стручних већа и актива
- Примери из праксе и презентације наставника
- Годишњи извештај о стручном усавршавању

26.3. РУКОВОДЕЋИ, СТРУЧНИ И САВЕТОДАВНИ ОРГАНИ У УСТАНОВИ

Орган управљања у школи је Школски одбор.

Стручни органи су наставничко веће, одељењска већа, педагошки колегијум, стручно веће за разредну наставу, стручна већа за област предмета, стручни активи за развојно планирање и развој школског програма.

Директор образује тимове.

У рад стручног већа за разредну наставу укључени су учитељи који раде у продуженом боравку.

Педагошки колегијум чине представници стручних већа и стручних актива, координатори стручних тимова и стручни сарадници.

Стручни органи, тимови и педагошки колегијум старају се о обезбеђивању и унапређивању квалитета образовно васпитног рада установе, прате остваривање школског програма старају се о остваривању циљева и стандарда постигнућа, развоју компетенција, вреднују резултате рада наставника и стручног сарадника, прате и утврђују резултате рада са ученицима и решавају друга питања образовно васпитног рада.

Одељењски старешина има организационо руководећу и педагошко инструктивну улогу у раду са ученицима из одељења којима је одељењски старешина у сарадњи са њиховим родитељима, и води прописану евиденцију и педагошку документацију.

Рад свих наведених органа се прецизно планира Годишњим планом рада, те је усклађен са законским основама.

26.4. ПРЕЗЕНТОВАЊЕ ШКОЛЕ И ЊЕНИХ УЧЕНИКА

Летопис школе је званична школска хроника – документ у ком се хронолошки бележе најважнији догађаји, активности, постигнућа, кадровске промене и све што је значајно за живот и рад школе током једне школске године. Он представља трајну јавну евиденцију и документ је од значаја за културу, традицију и историју школе.

Презентовање школе и њених ученика је важан сегмент укупног јавног деловања школе. Добра презентација доприноси јачању угледа установе, привлачењу ученика и партнера, као и промоцији успеха ученика, наставника и школских активности.

Циљ презентације школе

- Истакнути идентитет, мисију и вредности школе
- Представити успехе и достигнућа ученика и наставника
- Подстаћи сарадњу са родитељима, заједницом и другим установама
- Јачати интерну мотивацију и понос запослених и ученика

У табели испод је дат приказ неких од облика презентовања школе и њених ученика.

Облик	Опис
Школски сајт	Ажурирани подаци, вести, галерије, одељак за успехе ученика
Друштвене мреже (Facebook, YouTube)	Брзо и визуелно атрактивно представљање активности
Штампани материјал (брошуре, постери)	За родитеље, локалну заједницу, прославе
Дани отворених врата / пријем првака	Организовани обиласци школе, презентација секција и наставе
Наступи у медијима	ТВ, радио, новине – објаве о успесима школе и ученика
Школски билтен / новине / електронски магазин	Уређују ученици и наставници, објављују се периодично
Изложбе, приредбе, јавне свечаности	Видљивост школе у јавности
Учествовање на сајмовима образовања	Презентација школе у локалној заједници

27. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ ЗА СТИЦАЊЕ ЕЛЕМЕНТАРНИХ ЗНАЊА ИЗ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

(За ученике основне школе који не знају српски језик — Годишњи ниво)

1. ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Разбијање језичке баријере и прилагођавање ученика новој школској средини.

Слушно и изговорно оспособљавање за специфичне гласове српског језика.

Паралелно описмењавање на оба писма (ћирилица и латиница).

Развијање самосталности у основној говорној и писаној комуникацији.

2. ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ (Шта ученик зна на крају школске године)

На крају школске године, ученик ће бити у стању да:

Реагује на налоге наставника у учионици без потребе за преводом.

Води кратак разговор о себи, породици, школи, одећи, храни и слободном времену.

Чита и разуме прилагођене кратке текстове (до 7 реченица) на оба писма.

Напише личне податке, кратку поруку или једноставан диктат од неколико реченица.

Користи фонд од око 500 речи у правилном граматичком и социјалном контексту.

3. ЗАДАЦИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

Овладавање фонетским системом (правилан изговор тешких гласова).

Постепено учење графомоторике и ортографије (слова Српске азбуке и абецеде).

Усвајање основних граматичких категорија (презент глагола *бити*, *имати*, род именица, падежи: Номинатив и Акузатив).

Ширење речника кроз 10 кључних тематских области из живота детета.

ГОДИШЊИ ПЛАН РЕАЛИЗАЦИЈЕ (СЕПТЕМБАР – ЈУН)

МЕСЕЦ / ТЕМА	САДРЖАЈ И КОМУНИКАТИВНЕ СИТУАЦИЈЕ	НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ	МЕТОДЕ ЕВАЛУАЦИЈЕ / ПРАЋЕЊА ЗНАЊА
СЕПТЕМБАР <i>Први кораци и упознавање</i>	- Формуле учтивости (Здраво, Хвала, Молим). - Представљање (Ја сам..., Како се зовеш?). - Бројеви 1–10. Глагол <i>бити</i> у презенту.	- Предметни наставник - Одељенски старешина - Ученик-ментор	- Иницијално посматрање говорних могућности. - Контролна листа: реаговање на поздраве.
ОКТОБАР <i>Моја учионица и школа</i>	- Налози у учионици (Седи, Пиши, Слушај). - Школски прибор. Бројеви до 30. - Савладавање прве групе штампаних слова.	- Наставник српског - Наставници осталих предмета	- Портфолио: Цртеж учионице са потписаним речима. - Праћење реакција на усмене налоге наставника.
НОВЕМБАР <i>Ја и моје тело</i>	- Делови тела (глава, коса, очи, руке). - Основна физичка стања (Гладан, Жедан). - Друга група штампаних слова. Боје.	- Наставник српског - Психолог/Педагог	- Игра улога: Симулација код лекара или опис свог изгледа. - Тест спаривања (реч–слика дела тела).
ДЕЦЕМБАР <i>Одећа, обућа и боје</i>	Гардероба према годишњем добу (јакна, патике).	- Наставник српског - Вршњачки тим	Формативни квиз: Заокруживање тачне боје одеће.

	• Презент глагола <i>имати</i> и <i>носити</i>. • Показне заменице (<i>ово, то, оно</i>).		• Провера читања првих кратких реченица.
ЈАНУАР <i>Моја породица и дом</i>	• Чланови уже породице (мама, тата, брат, сестра). • Просторије у кући. • Присвојне заменице (<i>мој, твој</i>). • Вежбе повезивања речи у реченице.	• Наставник српског • Родитељи	• Пројектни задатак: Израда породичног стабла са кратким описом. • Усмена провера (Ко је ово? То је моја...).
ФЕБРУАР <i>Време и дневна рутина</i>	• Дани у недељи. Делови дана (јутро, дан, вече). • Колико је сати? Глаголи на <i>-ати, -ити</i>. • Увођење писаних слова (И део).	• Наставник српског • Одељенски старешина	• Дневник активности: Ученик црта и пише шта ради ујутру/увече. • Контролна листа за писана слова.
МАРТ <i>Храна и пиће</i>	• Намирнице (хлеб, млеко, воће). Објекти (пекара). • Конструкција: <i>Волим / Не волим</i> + Акузатив. • Писана слова (ИИ део) – завршетак.	• Наставник српског • Особље школске кухиње	• Практична евалуација: Симулација куповине ужине у пекари. • Кратак диктат до 3 реченице (писаним словима).
АПРИЛ <i>Свет природе и животиња</i>	• Домаће и дивље животиње. Годишња доба. • Грађење и препознавање множине именица. • Читање прилагођених текстова/басни.	• Наставник српског • Наставник биологије/природе	• Формативни тест: Разврставање животиња на домаће и дивље. • Провера разумевања прочитаног текста кроз Питање/Одговор.
МАЈ <i>Слободно време, игра и спорт</i>	• Хобији, спорт (фудбал, кошарка), играчке. • Предлози за место (<i>у, на, под, испред, иза</i>). • Глаголи кретања (<i>ићи, трчати</i>).	• Наставник српског • Наставник физичког • Вршњаци	• Посматрање у реалном контексту: Комуникација и сналажење на физичком васпитању. • Тест постављања предмета на задато место.
ЈУН <i>Систематизација и примена</i>	• Понављање најважнијих граматичких структура. • Повезивање речника у течне реченице. • Припрема завршне презентације.	• Сви носиоци активности • Управа школе	• Сумативна евалуација: Израда финалног портфолија. • Представљање пројекта „Моја прва прича на српском језику“ (усмено).

КРИТЕРИЈУМИ ЕВАЛУАЦИЈЕ НА КРАЈУ ГОДИНЕ (Сумативни преглед)

НИВОИ ОСТВАРЕНОСТИ ИСХОДА:

Остварено у потпуности: Ученик разуме све налоге, самостално иницира кратак разговор, користи тачне граматичке облике (презент, номинатив, акузатив) за А1.1 ниво и пише на оба писма са минималним правописним грешкама.

Остварено у великој мери: Ученик одлично разуме говор, али му је понекад потребна подршка или потпитање да би формулисао сопствени одговор. Пише и чита без потешкоћа, али прави ситније грешке у роду и падежу.

Остварено делимично: Ученик разуме већину налога уз визуелну подршку (гестикулацију). Комуницира углавном на нивоу појединачних речи или унапред научених фраза. Савладао је једно од два писма (нпр. латиницу).

Није остварено / Напредује уз велику помоћ: Ученик тешко превазилази језичку баријеру, разуме само основне поздраве и потребна му је стална индивидуална подршка и прилагођавање на сваком кораку (у овом случају се предлаже ревизија плана и прелазак на ИОП 1/ИОП 2 за наредну годину).

5. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

У реализацију програма током читаве године укључени су:

- Предметни наставник / Наставник разредне наставе: Води редовне часове, припрема визуелне материјале и прилагођава тестове.
- Одељенски старешина: Прати општи успех ученика на другим предметима, координира рад са осталим наставницима.
- Стручна служба (Педагог): Прати процес адаптације и пружа подршку у превазилажењу језичког шока.
- Ученици-ментори (Вршњаци): Помажу ученику у социјализацији на одморима и током заједничких ваннаставних активности.
- Родитељи: Обезбеђују континуитет у учењу код куће и редовно сарађују са школом.

6. НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА (ОЦЕЊИВАЊЕ)

А. Континуирано праћење (Формативно оцењивање)

- Педагошка свеска наставника: Свакодневно бележење напретка (разумевање, изговор, ангажовање).
- Ученички портфолио: Збирка свих цртежа, диктата, честитки и писаних задатака која јасно приказује развој од септембра до јуна.
- Тематске контролне листе: Провера испуњености исхода на крају сваког месеца (нпр. Да ли ученик зна самостално да наброји чланове породице?).

Б. Начин вредновања (Сумативно оцењивање)

- Описне оцене: Током највећег дела године предност имају описне оцене које мотивишу ученика и истичу шта је успешно савладао (нпр. „Ученик је у потпуности савладао гласовни систем српског језика и штампана слова. Активно учествује у дијалозима.“).
- Прилагођени квизови и тестови: Тестови се заснивају на визуелним задацима (повезивање речи и слика, заокруживање тачног одговора, допуњавање слова).
- Критеријум индивидуалног напретка: Ученик се не пореди са осталом децом у разреду, већ искључиво са својим почетним стањем (од нуле до елементарног нивоа).

28. ПРОГРАМ АМБИЈЕНТАЛНЕ НАСТАВЕ (1–8. РАЗРЕД)

Тема: „ Друштвени и природни ресурси Кулпина “

1. ЦИЉЕВИ И ИСХОДИ ПРОГРАМА

Општи циљеви:

- Упознавање и очување природне, историјске и културне баштине Кулпина.
- Реализација исхода из различитих предмета у реалном животном контексту (амбијенту).
- Развијање заједништва међу ученицима нижих и виших разреда.

Очекивани исходи по циклусима:

За Први циклус (1–4. разред):

- Ученик уме да наброји главне знаменитости Кулпина (дворац, парк, канал).
- Препознаје основне боје, облике и звукове у природи и архитектури.
- Поштује правила безбедног понашања и кретања у групи на отвореном простору.

За Други циклус (5–8. разред):

- Ученик објашњава узрочно-последичне везе између природних ресурса (канал ДТД) и развоја места.

- Примењује критичко мишљење, рачунске вештине и истраживачке технике (интервју, мерење, узорковање).
- Самостално израђује и презентује извештаје на основу прикупљених података у локалној заједници.

2. ЗАДАЦИ НАСТАВЕ И УЧЕЊА

- Обезбедити диференциране истраживачке задатке (наставне листиће) према узрасту ученика.
- Повезати школско градиво (Свет око нас, Природа и друштво, Биологија, Географија, Историја, Математика, Ликовно, Музичко, Физичко) у јединствену тематску целину.
- Укључити локалне институције и стручњаке као активне предаваче на терену.

3. ТАБЕЛАРНИ ПЛАН АКТИВНОСТИ (ДИФЕРЕНЦИРАН ПО РАЗРЕДИМА)

Локални ресурс	Узраст (Разреди)	Наставне теме и предметне корелације	Сцифични задаци и активности ученика
Комплекс дворца Дунђерски / Стратимировић	1–4. разред	• Српски језик, Ликовна култура, Свет око нас / Природа и друштво	• Слушање бајковите приче о дворцу (прилагођено узрасту). • Проналажење и бројање архитектонских елемената (стубови, прозори, лукови). • Цртање дворца техником по избору на отвореном.
	5–8.	• Историја, Ликовна	• Истраживање историјског

		разред	култура, Српски језик и књижевност	контекста породица Стратимировић и Дунђерски. • Анализа стилских карактеристика класицизма у архитектури војвођанских двораца. • Књижевни кутак у парку: Анализа песме <i>Santa Maria della Salute</i> и Ленкине улоге.
Пољопривредни музеј	1–4.	разред	• Свет око нас / Природа и друштво, Математика	• Уочавање разлика између некадашњих и садашњих алата. • Мала пијаца: Препознавање семена старих житарица, хмеља и кудеље кроз додир. • Бројање точкова на великим парним машинама.
	5–8.	разред	• Географија, Историја, Математика	• Проучавање утицаја пољопривреде на насељавање и развој Војводине. • Интервјуисање кустоса о историји индустријализације Кулпина. • „Математика на старом имању“: Претварање старих мера (јутро, ланац, мотика) у савремени СИ систем.
Заштићени парк (Арборетум)	1–4.	разред	• Свет око нас, Музичка култура, Физичко васпитање	• „Потрага за благом“: Скупљање опалог лишћа и плодова различитих облика.

- Вежба тишине: Слушање и опонашање звукова птица у парку.

- Игре без граница на травнатим површинама.

- Детерминација заштићених врста (храст лужњак, црна топола) помоћу кључева за препознавање.

- Анализа микроклиматских услова унутар парка у односу на насеље.

- Оријентиринг: Проналажење контролних тачака у парку помоћу мапе и компаса.

- Геокочинг- игра потраге за

5–8. разред • Биологија, Географија, Физичко васпитање

благодом уз помоћ ГПС-а (глобалног позиционирања) на паметним телефонима или ГПС уређајима.

Учесници игре користе званичну апликацију или сајт како би пронашли скривене кутије, које се називају „кешеве“ (на енглеском *caches* или *geocaches*), на тачно одређеним географским координатама.

Тиса—Дунав (ДТД)	разред	Природа и друштво, Чувари природе	које живе у води и поред ње (трска, патке). • Разговор о важности чувања чисте воде. • Израда заједничког еколошког плаката "Чувајмо наш канал".
	5–8. разред	• Географија, Хемија, Екологија/Биологија	• Проучавање Хидросистема ДТД као географског и економског објекта Србије. • Узорковање воде на терену и лабораторијско испитивање рН вредности, тврдоће и прозирности воде. • Мапирање дивљих депонија или извора загађења дуж обале.

4. НОСИОЦИ АКТИВНОСТИ

Реализација овог свеобухватног пројекта захтева јасну поделу улога:

- **Стручно веће за разредну наставу (1–4. разред):** Организује интегрисани дан за млађе разреде, креира мапе пута и материјале за искуствено учење кроз игру.
- **Стручна већа за природне и друштвене науке (5–8. разред):** Креирају сложене истраживачке и лабораторијске задатке по предметима за старије ученике.
- **Управа школе и Стручна служба:** Обезбеђују логистику, координацију са локалном заједницом, протоколе о безбедности на отвореном

- **Локални партнери:** Кустоси Музејског комплекса Кулпин, представници месне заједнице, локална еколошка и риболовачка удружења (пружају стручне информације и брину о безбедности деце поред канала ДТД).
-

5. ЕВАЛУАЦИЈА И ПРАЋЕЊЕ ПРОГРАМА

Пошто је реч о тематском дану који обухвата целу школу, евалуација се врши на три нивоа:

Формативна евалуација на терену (Током процеса)

- **Истраживачка свеска/листић:** Сваки ученик (или тим) има свој папир са задацима које мора да попуни на лицу места. Наставници на самом терену прегледају тачност уочених појмова.

Сумативна евалуација у школи (Продукти)

- **За 1–4. разред:** Креирање велике одељенске изложбе ликовних радова, хербаријума и заједничких панoa у холу школе под називом „Шта смо видели у Кулпину“.
- **За 5–8. разред:** Израда мултимедијалних презентација, видео-репортажа или научних панoa (нпр. „Хемијска анализа канала ДТД“ или „Архитектура дворца“). Ови радови се директно вреднују и оцењују у оквиру редовних оцена из предмета који су учествовали у корелацији.

Евалуација целокупног програма

- На првој наредној седници Наставничког већа, руководиоци већа подносе извештај о степену остварености исхода.

- Ученици попуњавају брзи онлајн или папирни евалуациони упитник (са утисцима, предлозима за нове локације и оценама задовољства активностима)

29. ПРОГРАМ ТРАНЗИЦИЈЕ ДЕЦЕ ИЗ ПРЕДШКОЛСКЕ УСТАНОВЕ У ОСНОВНУ ШКОЛУ, У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ И НА ПРЕЛАЗУ У СРЕДЊУ ШКОЛУ

- Осигурање континуитета два нивоа образовања;
- Олакшавање преласка из предшколске установе у основну школу;
- Успостављање партнерства (ПУ-ОШ-породица) ради остваривања добробити детета;
- Усклађивање програма ПУ и ОШ- континуитет процеса, циљева, начела
- Сензибилисање кадра за прихватање новина у раду;
- Упознавање, разумевање и прихватање кадра основних школа са поставкама раног учења детета, концепцијом и полазиштима Нових основа;
- Подстицање отворености и међусобне сарадње у пракси.

Активност	Циљ/ садржај	Носиоци и учесници	Време
Транзиција у прописима – информисање запослених	Информисање/ подсећање запослених у ПУ и ОШ на важност и обавезу бављења овом темом, о праву дете на квалитетно образовање	Стручни сарадници – на нивоу своје установе	Децембар
Састанак Актива стручних сарадника образовних установа општине Бачки Петровац	Израда плана активности , информисање о броју деце у години пред полазак у школу, размена информација о новинама у ПУ/ОШ/СШ	Стручни сарадници: ПУ "Вчиелка" ОШ „Јан Амос Коменски“ ОШ „Жарко Зрењанин“ ОШ „Јан Чајак“ ОШ „Јозеф Марчок Драгутин“ Гимназија „Јан Колар“	Јануар
Дистрибуција упитника за родитеље деце у години пред полазак у школу	Испитати потребе родитеља за информацијама о упису у школу; Нејасноће, евентуални страхови,	Стручни сарадник ПУ	Јануар, фебруар

	дилеме, потребе породица		
Дистрибуција упитника за родитеље деце првих разреда	Испитати задовољство добијеним информацијама о школи, сарадњом са ПУ и ОШ приликом преласка деце из ПУ у ОШ (ради ревидирања постојећих планова и активности)	Стручни сарадници основних школа	Јануар, фебруар
Састанак стручних сарадника ПУ и ОШ	Анализа добијених резултата – одговори родитеља-сумирање ради планирања родитељских састанака	Стручни сарадници ПУ, ОШ	Фебруар
Консултовање, разговори са децом-година пред полазак у школу	Прикупљање, бележење дејих питања о школи	Васпитачи деце у години пред полазак у школу, стручни сарадник ПУ	Фебруар
Посете школи ради долажења до одговора на дејја питања	Обилазак школе, разговори са стручних сарадницима, директорима, учитељима; Користимо дигиталне играчке за бележење/документовање наших одговора	Васпитачи, деца, стручни сарадник ПУ и ОШ, запослени у школама	Март, април
Посете школи ради дружења са децом првих разреда, радионице са децом	Претходно се реализује интервју са ученицима првих разреда ради увида у то какве су имали позитивне асоцијације на полазак у школу и евентуалне страхове; Заједничке активности деце у школи; радионице са децом	Стручни сарадници ОШ, деца ПУ и ОШ	Март, април.
Сарадња са наставним кадром основних школа кроз пројекте у вртићима	Укључивање наставника, учитеља у пројекте у васпитним групама – као експерти; посете школама као месту за учење, ради развијања пројеката; прилике да деца упознају простор школе, наставни кадар	Васпитачи, наставници, учитељи, деца	Током целе радне године
Израда брошура за децу и родитеље о основним школама, полазиште-дечје виђење школе	За брошуру се користе дејји ликовни прикази школе, учионице, учитеља, стручних сарадника, простора, дејји коментари и одговори на	Деца, васпитачи, стручни сарадници основних школа	Април

	питања која су их интересовала о школи; запослени у ОШ допуњавају информацијама на основу одговора родитеља (упитник дат у јан/феб)		
Организовање родитељских састанака – родитељи деце у години пред полазак у школу	Разговори о упису деце, реализованим активностима у оквиру плана транзиције, информације о праву уписа деце у образовну установу, праву на додатну подршку, специфичностима школе, друге важне информације	Стручни сарадници ПУ и ОШ, васпитачи	Април.
Посете стручних сарадника и учитеља вртићима	Боравак у васпитним групама, укључивање у пројекте, заједничке игре, размена информација са васпитачима	Стручни сарадници ПУ, ОШ, васпитачи, учитељи	Април мај, јун
Састанак у ПУ- размена информација о деци у години пред полазак у школу ради израде персонализованих планова транзиције за децу са подршком	Упознавање са садржајем дејих портфолиа, делотворним стратегијама у раду са децом, педагошким профилима- поштујући Закон о заштити података	Стручни сарадници ПУ, ОШ, васпитачи, учитељи, логопед и дефектолог- спољни сарадници који раде и са предшколском и школском децом у нашој општини	Април, мај
Ревидирање планова рада Тима за инклузивно образовање у односу на потребе деце у процесу транзиције	Уношење измена у активности рада Тима	Тим за ИО	У току године
Организовање спортских игара у двориштима школа	Заједничке игре и прилике за дружење деце предшколског и школског узраста	Запослени у ПУ и ОШ, деца из ПУ, ученици	У току другог полугодишта
Организовање „Дана отворених врата школе“	Стварање прилика да родитељи са децом посете школу, упознају се са простором, запленима, друго	Запослени у ОШ, родитељи, деца	Мај

Упис у први разред	Информисање родитеља о упису преко ПУ, одлазак у школу ради обављања обавезе уписа	Административни радник ОШ, стручни сарадник ОШ, родитељи	Април, мај
Тестирање деце/ испитивање деце од стране стручних сарадника након уписа	Тестирање деце и испитивање ради стварања свеобухватног профила будућег ученика	Стручни сарадник ОШ	Април
Пријем првака, свечани програм	Стварање прилика за развијање позитивног односа према школи и грађење осећања припадности у новој заједници	Актив учитеља првих разреда, стручни сарадници ОШ, директори Родитељи, деца	Јун
Формирање малих тимова за подршку деци	Пружање правовремене подршке деци и породици	Тим за ИО ОШ	Септембар
Евалуација плана транзиције	Анализа реализованих активности, процена ефеката предузетих акција у процесу преласка деце из ПУ у ОШ	Сви учесници укључени у реализацију активности из плана транзиције	Новембар
Праћење напредовања ученика током првог/петог разреда и анализа узрока заостајања појединих ученика	Бољи успех ученика (статистички подаци успеха ученика по кварталима) и социјализација ученика	Актив учитеља првих разреда, одељенско веће петих разреда, наставничко веће, стручни сарадници ОШ, директори Родитељи, деца	Током целе радне године (посебно квартали)
Прикупљање података о ученицима и израда педагошких профила ученика	Стварање реалне слике о ученицима и сагледавање јаких страна ученика	Актив учитеља првих разреда, одељенско веће петих разреда, наставничко веће, стручни сарадници ОШ, директор, родитељи	Током 2. Квартала
Одређивање приоритета у пружању подршке и детаљног плана активности	Позитивна промена код ученика, процена, мишљење и запажање разредног старешине, наставника и педагога школе	Стручни Тим за ИО	Током целе радне године

Упознавање са наставом у другом циклусу, (реализовање по 2 часа у разредној настави, према плану наставе и учења)	Упознавања одељења, његових специфичности, рада у њему, индивидуалних потреба ученика и консултација са учитељима	Предметни наставници, учитељи	Током целе радне године
Стручно усавршавање наставног кадра и стручне службе (израда плана семинара и реализација семинара)	Боља оспособљеност и стручност наставника за рад са ученицима који су обухваћени са ИО	Сви учесници укључени у реализацију активности из плана транзиције	Током целе радне године
Сарадња са родитељима/старатељима	Пружање правовремене подршке деци и породици и квалитетна и правовремена информисаност	Одељенске старешине, стручни сарадници, директори	Током целе радне године
Сарадња са другим школама и институцијама	Размена искуства и пружње подршке и помоћи	Стручни тим за ИО, стручни сарадници	По потреби током године
Евалуација плана транзиције	Анализа реализованих активности, процена ефеката предузетих акција у процесу преласка деце	Сви учесници укључени у реализацију активности из плана транзиције	Јун 2026.
Упознавање ученика 8. разреда, родитеља и наставника са процедуром уписних активности у средњу школу	Квалитетна информисаност и припремљеност ученика, родитеља и наставника за упис у средњу школу	Одељенске старешине, стручни сарадници и директори	2. полугодиште
Професионална оријентација - Концепт програма ПО остварује се кроз пет модула	Спремност ученика да стичу знања и искуства о себи и свету рада како би доносили реалне одлуке у погледу свог даљег образовања и опредељивања	Стручни сарадници, одељенске старешине, предметни наставници	Новембар
Вођени обилазак простора школе – представник средње школе упознаје ученика и родитеље са простором и активностима школе	Сарадња са средњим школама – Отворена врата (презентације и посете) Упознавање ученика са простором и активностима	Стручни сарадници ОШ и СШ и одељенске старешине, родитељи, ученици	2. полугодиште

Припреме и реализација завршног испита	Успешно реализован завршни испит	Стручни сарадници ОШ одељенске старешине, директор, родитељи	Током 4. Квартала
Евалуација завршног испита	Сумирање резултата завршног испита и уписа ученика према листи жеља	Стручни сарадници ОШ одељенске старешине, наставничко веће, директор	Јун
Упознавање стручне службе СШ са педагошким профилом ученика	Квалитетна подршка и адаптација ученицима на нову средину	Стручни Тим за ИО, стручни сарадници у ОШ и СШ	Током целе радне године
Пружање додатних информација СШ о ученику	Размена информација о ученику ради успешније адаптације, по потреби	Стручни сарадници ОШ и СШ, СТИО	Током целе радне године

33.2. ПЛАН ТРАНЗИЦИЈЕ УЧЕНИКА У НОВУ ШКОЛУ

Циљ:

- Прилагођавање новој школи,
- Отклањање језичке баријере
- Прихватање од стране ученика из одељења,
- Скалапање нових пријатељстава,
- Активно укључивање у нову вршњачку групу.

Активност	Циљ/ садржај	Носиоци и учесници	Време
Представљање себе кроз радионице на тему: -интересовања, осећања, пријатељства, љубави, какву школу желимо...	Представљање ученицима у одељењу	Одељењски старешина Педагог	Први ЧОС након доласка новог ученика
Представљање групе кроз радионице на тему: -интересовања, осећања, пријатељства, љубави, какву школу желимо...	Ученици из одељења се представљају новом ученику	Одељењски старешина Педагог	Први ЧОС након доласка новог ученика
Упознавање са околином	Ученик упознаје околину	Одељењски	Прва недеља у

школе – трпезарија, спортска хала, учионице, кабинети	школе	старешина Педагог	новој школи
Достављање документације из претходне школе – предводница, оцене, педагошки профил (ИОП ако постоји)....	Достављена је документација новог ученика	Стручна служба нове и старе ОШ	Прва недеља у новој школи
Сарадња са родитељем	Сарадња са родитељима (преношење важних инфомрација о детету, праћење прилагођавања)	Одељењски старешина Педагог Родитељи	Месец дана
Пружање подршке ученику у савладавању језика на коме се реализује настава	Ученик уз подршку стручњака учи језик и оспособљава се за самостални рад, учење и сав ладавање школских обавеза и задатака	Наставник српског језика Одељењски старешина Педагог Родитељи	Прва три месеца константно Током целе школске године
Организовање припремне наставе и полагање разредног испита за други старни језик	Ученик је оцењен из свих наставних предмета	Наставник страног језика Одељењски старешина Педагог Родитељи	Током целе школске године
Сарадња старе и нове школе – по потреби	Ако се јаве тешкоће у прилагођавању остварује се сарадња са старом школом	Стручна служба нове и старе ОШ	Месец дана
Праћење прилагођавања ученика у ОШ	Ученик се прилагодио новој школи	Одељењски старешина Педагог	Три месеца

30. ПРАЋЕЊЕ ОСТВАРИВАЊА ШКОЛСКОГ ПРОГРАМА

Реализација школског програма ће бити континуирано праћена, вреднована и самовреднована од стране самих актива за развој школског програма, педагошке службе и управе школе, ослањајући се на протоколе из Приручника о самовредновању, непосредан увид у наставни процес, проверу ученичких постигнућа и материјалних показатеља њихове успешности.

Размена искустава и идеја са активима и службама других школа, као и надлежним просветним институцијама, допринеће објективнијем сагледавању квалитета остварења школског програма. Реализација школског програма биће праћена на нивоу постигнућа ученика, професионалног ангажовања наставника, мишљења другог наставног особља и

управе школе, стручне службе, затим родитеља и локалне заједнице, као и стручних институција и просветних власти.

Ученичка постигнућа ће се вредновати полазећи од њихових развојних карактеристика и потреба, и напредовања у смислу остваривања планираних исхода. Та процена ће се вршити кроз непосредну сталну комуникацију, усмене и тестовне провере, скале за индивидуално праћење напредовања и ученичке досијее. При томе ће се имати у виду и активност и задовољство детета, као и групна динамика и атмосфера у одељењу. Активности наставника биће договаране, усклађиване и праћене на састанцима Стручног актива и ПП службе, посете другим школама и размену искуства и идеја са њима. Пратиће се остваривање исхода и проналазити, поредити и размењивати најбрже и најефикасније методе, активности и наставна средства за њихову реализацију.

Родитељи и локална заједница такође ће бити укључене у процену квалитета и целисходности напредовања ученика, а на основу претходног упознавања са очекиваним циљевима и исходима.

Председник Школског одбора

Ана Коруниакова